

ئۇشبۇ كىتاب ئېلكتىب تورى تەرىپىدىن تارقىتىلدى

ئىزىز ئوقۇرمەن، ئۇشبۇ كىتاب ئېلكتىب تورى ئوقۇرمەنلىرى
تەرىپىدىن سىكانىرلىنىپ تارقىتىلدى.

دۇنيا

ئاپتۇرى : رەيھانگۈل ئىبراھىم .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مۇندەرىجە

- 1..... دۇنيا ھەققىدە سۆھبەت
- 30..... جەمئىيەت
- 46..... «گۆش» كە تولغان داستىخان
- 71..... ھۆرمەت ۋە ئۆرپ — ئادەت
- 89..... ئىلىم — مەرىپەت
- 95..... ئانا تىلىم — ئانامنىڭ سۆزى
- 103..... ۋەتەنپەرۋەرلىك
- 112..... ئىنسانپەرۋەرلىك
- 120..... پۇل ۋە سەن دىگەن ئۇيۇن
- 127..... يانفۇن ۋىروسى ۋە ناتوغرا ھەۋەس
- 136..... ئاجرىشىش جېڭى ۋە يىتىمىنىڭ كۆز يېشى
- 149..... ھەشەمەتچىلىككە ۋە يالغانچىلىققا تولغان دۇنيا
- 151..... ھەممەيلەن تۇپراققا قايتىمىز
- 159..... قىيامەت قايم بولغان چاغدا
- 171..... ھەقىقەت
- 180..... ئادىللىق

دۇنيا ھەققىدە سۆھبەت

شۇنچە ئوماق ، پاكىز تۇغۇلغان تۇپراق كەبى ،
خۇش كەپسەن دەپ قارشى ئالغان بۇ دۇنيا .
كەتمسەمكەن دەيمەن نامراتلارچە يىقىلىپ ،
خىجالەتمەن مەينەت كەتسەم ئۇ دۇنياغا .

كەلگەنتىم بوۋاق ۋاقتىمدا بۇ دۇنياغا ،
تاپشۇرغان ئىدىم ئۆزۈمنى ئۇلۇغ ئاللاھقا .
كەتسەممۇ نەجلىم بىلەن ئۇ دۇنياغا ،
رەھمەتلىرىم كۆپ شۈكۈرلىرىمدىن ئۇلۇغ ئاللاھقا .

18 مىڭ ئالەم 18مىڭ دۇنيا ،

مۇھەممەد نۇرىنى چاچتى قۇياشتەك گويا .
سەن ياشىغان بۇ دۇنيا دىسەڭ تار ،
بىلسەڭ قۇلۇڭدىكى بۇ كىتاپ ھەقىقى بىر دۇنيا .

نەھلى كىتاپ قۇرئان كەرىم ئۆزى بىر دۇنيا ،
ئىلىمغا تەشنا ئاشىقلار ئۇنىڭغا تەشنا .
قىلىدۇ زار كۈلكىگە ھەر ۋاقت بەخش ئىتىپ ،
سەن كۆز-ياش تۆككۈزگەن تۇپرىقنىڭ ئۆزى بىر دۇنيا.

ئالەمچە خوشال بۇلۇپ كەتمە ئەي ئىنسان ،
بىر كۈن كىتەرسەن بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ .
كۆمۈلگەندە تۇپرىقىڭغا سەن ئۆزۈڭ ئەي ئىنسان ،
قەدرىنى قىل تۇپرىقىڭنى ئەۋزەل بىلىپ .

دۇنيانى مەينەت دىمە ئەي ئىنسان ،
مەينەت قىلغان يەنىلا سەن ئۆزۈڭ .
دۇنيانىڭ شۇنچىلىك پاكىزكىن-پاكىز ،
ئۆزۈڭنىڭ مەينىتىنى دۇنياغا چاپلىما ھەرگىز .

بارچە مەينەتچىلىكنى ئۆزۈڭ قىلىپ قۇيۇپ ،

دۇنيانى ھەرگىز مەينەت دىمە .

دۇنيانىڭ تۇپراقتىن ۋە ياكى گىياھتىن ،

بەرىپا بولغان تاغ-دەريا سۇ ئېقىنلارنى .

ئەي ئىنسان بىلگىنىكى سەن بۇ دۇنياغا كۆز ئاچتىڭ . سەن ئىمان بىلەن ناھايىتى پاكىز بۇلۇپ بۇ دۇنياغا ئاچتىڭ . دۇنيا سىنىڭ كەلگىنىڭدىن ناھايىتى خوش بولدى . ھەتتا زىمىندىكى تاش ، دەل — دەرەخلەر ، گۈل — گىياھ ۋە بارلىق جانۇ — جانلىقلارمۇ سىنىڭ كەلگىنىڭدىن خوش بولدى . سەن بۇ دۇنياغا مېھمان بولدۇڭ . دۇنيا سىنى كۈتتى ۋە سىنى قوينىغا ئالدى . بوۋاق ۋاقتلىرىڭدا سەن نىمىلا قىلساڭ دۇنيا سەندىن رەنجىمدى . مەيلى ياشاۋاتقان تۇپرىقىڭغا قالايمىقان تۈكۈرگىن تاھارەت قىلغىن ياكى مەينەت نەرسىلەرنى تاشلىغىن تۇپرىقنىڭ سەندىن ھەرگىز رەنجىمدى .

دۇنيا شۇنچىلىك سەۋرچان ، ئەپۇچان ، تاقەتلىك ، ئىرادىلىك ۋە غەيرەتلىكتۇر . سەن كولىغانغا كۆمۈرلۈپ كەتمەيدۇ ، بەلكىم

سنىڭ دەپسەندە قىلغىنىڭغا ئىچىلىرى ئۈگۈلۈپ كىتىشى مۇمكىن .

ئەي ئىنسان بىلگىنىكى ياشىغان تۇپرىقىڭنى قەدىرلە ، ئۇنىڭ قەدىرنى بىل ، ئۇنى خۇددى ئۆز ئاتا-ئاناڭنى ياخشى كۆرگەندەك ياخشى كۆر . چۈنكى بىر كۈنلەردە سنىڭ ھاياتىڭنىڭ نىسۋىسى تۈگەپ ئەجىلنىڭ توشقاندا مۇشۇ دۇنيا سىنى ئۆز قوينىغا ئالغۇسىدۇر . ئەجىبا سەن بەختىڭنى كۆيدۈرمەكچىمۇ ؟ ۋە ياكى سۇدا ئېقىتماقچىمۇ ؟ سەن نېمىشلا قىلغىن سېنىڭ جەسىدىڭ شۇ تۇپراققا قايتىدۇ .

دۇنيا ھەقىقەتەن پاكىز ، ئۇ ھەقىقەتەن سۈيۈملۈك ۋە مېھرىبانىدۇر . ئۇ سىنى قوينىغا ئېلىپ ئۆزىنىڭ يۈزى بىلەن سىنى كۆتۈرۋاتىدۇ ، سەن دۇنيانىڭ يۈزىگە دەسسەپ تۇرۋاتسەن . بىراق ئۇ يۈزۈمگە ۋە كۆزۈمگە دەسسەدى ، شۇنداقلا ئېقىپ تۇرۋاتقان شۇ قان-تۆمۈرلىرىمنى بۇزۇپ چاچتى دېمىدى .

دۇنيالىرىڭ شۇنچە كەڭدۇر سەن بىلسەڭ ،

بىلمىسەڭ شۇنچە تاردۇر سەن تاشلىساڭ .

تاشلاپمۇ بارساڭ سەن قايسى بىر دۆلەتنى ،

يەنىلا دۇنيانىڭ يۈزى ئۈستىدە سەن ئۆزۈڭ .

نەگە بارساڭ پۈتۈڭغا دەسسلىدىغىنى يەنىلا تۇپراق ،
نەگە بارساڭ باردۇر كۆز ئالدىڭدا يېشىللىق ۋە سېرىق .

ئاشقاندا تاغ — داۋان ۋە ياكى باغلار ، ، ،
يەنىلا كۈمۈلدىغىنىڭ تۇپراقتۇر ھامان .

ئۆزۈڭچە ئۆزگۈنۈك دۆلەت تاللايسەن ،
خۇددى ئۇ دۆلەتنىڭ تۇپرىقى گۆھەر كەبى .
ئۆز دۆلىتىڭ كۆرۈمسىز شۇنچە سەتمۇ ؟ ،
سنى قارشى ئېلىپ باققان يىرى گۇناھمۇ ؟

تۇغۇلغان ئىدىڭ ئانا تۇپرىقىڭدا ،
بىر تېشىنى كۆرۈپ گۆھەر كەبى .
بىر تامچە سۈيىنى بەرمەيسەن ھەر كىمگە ،
ئەۋزەل كۆرۈپ شەربەت كەبى .

سەن دۇنيادىن قانچىلىك كەتسەڭمۇ يىراق ،

دۇنيا سەندىن بولمىغاندۇر يىراق .

كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئامانەتتىن خىيانەتكە ،

يۈز ئۆرۈگەن دۇنيادىن كىتەمدۇ يىراق .

شۇنداق ، ھەقىقەتەن دۇنيا ساڭا سەۋرى تاقەتلىك بولدى ۋە
سنى قوينغا ئالدى ، دۇنيا ئۆزىدىن چىققان شۇ مەۋلىرىنى شۇ
نەمەتلىرىنى سەندىن يوق قىلمىدى ، دۇنيا بىزدىن ئۆچ
ئالامدىكى دەپ قالما ...ئاللاھىم قۇبۇل قىلسا لىكىن كەلكۈن
ۋە بوران ياكى دېڭىز ۋە ياكى چاقماق ، ئوت ئىسسىق چىقىدۇ .
سەن كۈيۈپ كىتەرسەنكى دۇنيانىڭ يەنىلا ھىچقانداق بولمايدۇ
، كەلگۈلۈك قانداق بۇلىدۇ ، يەنىلا سەن بەندىگە كېلىدۇ .

ئەي ئىنسان دۇنيادا سەن قانچىلىك تۇپراقنى ۋەيران قىلدىڭ ،
بۇنى بىلەمسەن . قانچىلىك تۇپراقنى يوق قىلدىڭ . سەن
دۇنيانى قازغاندا دۇنيا قىلچە ئاھ ئۇرمىدى ۋە ۋارقىرمىدى . سەن
ئۆز نەفسىڭگە چوغ تارتىپ تۇپراقنى قازدىڭ . سەن ئۆز
بايلىقىڭغا چوغ تارتىپ نىفت قازىمەن دىدىڭ ، قازدىڭ ۋە
ئۇنى ماشىنىغا گاز قىلدىڭ ، ياغ قىلدىڭ . ئاقىۋەتتە پارغا

ئايلىنىپ نۇرغۇنلىغان تۇپراقلار كەتتى ، سەن قازىمەن دىدىڭ ،
كۆمۈرنى نەكەلدىڭ ، تونىلاپ —تونىلاپ ھەددى ھىساپسىز
كۆمۈرنى كۆيدۈردۈڭ . بۇمۇ دۇنيانىڭ تۇپرىقى نەمەسمۇ ؟
ئويلاپ باق ! . بىر يىلنىڭ ئىچىدە نەچچە مىليارد توننا كۆمۈرلەر
قازاننىڭ ئاستىدا كۆيۈپ تۈگەيدۇ .

نەچچە تىرليونغا يېقىن نىفىت ، گازلار ماشىنىنىڭ كەينىدىن
تۈتۈن بۇلۇپ چىقىپ كىتىدۇ . شۇمۇ دۇنيانىڭ تۇپرىقى
نەمەسمۇ ؟ شۇ كۆمۈر ، ماي ، بېنزىنلەر دۇنيانىڭ نىمە تىلىرى
نەمەسمۇ ؟ نەگەر بۇنداق كولىغىلى تۇرسا ئاقىۋەت قانداق
بولار ؟ نەگەر بۇلارنىڭ ھىچ قايسىسى بولمىغاندىچۇ ؟ ئۇ چاغدا
كېسەللىك ، ئاچارچىلىق ، ئىشسىزلىق ، نامراتچىلىق باشلىنىدۇ .
ئىسسىقلىق ھەددىدىن زىيادە بېشىپ كىتىدۇ . دۇنيانىڭ
يىلىكلىرىنى سەن شوراپ بولساڭ دۇنيا قانداقمۇ تەڭپۇڭ
تۇرالايدۇ ؟ نەگەر شۇ يىلىكلىرىنى بېلۋەتسەڭ ، كولاپ يەپ
بولساڭ بىر يەر تەۋرەپ قالسا دۇنيانىڭ پارچىلانماسمۇ ؟
نەلۋەتتە پارچىلىنىدۇ . سەن بىر دۆۋە توپا يىغقىن ، ئۇنىڭ
ئىچىگە كۆمۈر ، بېنزىن ، نىفىت ، ئازراق قۇم ، تاش ،
شېخلىنىمۇ سالغىن . ئۇنىڭدىن تاشنى بېلۋەت ، كۆمۈرنىمۇ
بېلۋەت ، نەكەل ئاخىرىدا سىنىڭ ئۇ توپاڭ قۇرۇق قالىدۇ .

دېمەك ئۇنىڭ ئاغزى ئېچىلىپ كەتكەندە شامالغا بەرداشلىق
بېرەلمەي ھالاك بۇلىدۇ .

سەلەرنىڭ قۇيۇۋاتقان ئىس-تۈتۈنىڭلار، مەينىتىڭلار دۇنيانى
بۇلغىدى . ھاۋانىڭ ئۆزىنى قۇياشنىڭ ئىسسىقلىقىنى
ئاشۇرۇۋەتتى، بۇ ئىنسانلارنىڭ ئۆز-ئۆزىگە زۇلۇم قىلىۋاتقانلىقى
ئېنىققۇ . ئۇلار دۇنيادا پۇل تېپىش ، ھايات كەچۈرۈش
تەسلىشىپ كەتتى ، ھەرخىل كېسەللىكلەر كۆپىيىپ كەتتى
دەيدۇ . ئەگەر ئۆز نەفسىڭلارغا چوغ تارتىۋەرسەڭلار ، ئۆز
مەنپەئەتلىڭلارنى دەپ زىمىننى كولاۋەرسەڭلار ئاقىۋەتتە ئېغىر
زىيان تاتقۇچىلار يەنىلا سەلەر بۇلۇپ قالسىلەر .

دۇنيانى سۆيىمەن دەيسەن گۈزەللىككە ،

مەدھىيە ئوقۇيسەن ھەر ۋاقىت ھەرجايدىن .

دۇنيانىڭنى كولايسەن توخۇ تاتلىغاندەك ،

ھېچ بىر شۈكرى رەھىمىتىڭ يوق دۇنيانىڭدىن .

تۇپرىقى نەۋزەل دەيسەن تۇپرىقىمنىڭ ،
تۇپرىقىغا يۈز — كۆزۈڭنى يېقىپ كىتسەن .
يېقىشنىڭ يۈز قېتىمىمۇ ياكى ئون قېتىمىمۇ ئۇنى بىلىمدىم ،
كۈنلەرنىڭ بىرىدە نادانلارچە يۈز ئۆرۈپ كىتسەن .

يۇرتىڭدىن يامانلىدىڭ پۇل تاپماق تەس دەپ ،
ۋەتەندىنمۇ ئايرىلدىڭ پۇل تاپماق تەس دەپ .
ئەي ئىنسان ئاللاھ رىزىقىڭنى نەگە بۇيرىغان بولسا ،
پۇل تاپسەن دۇنيانىڭ بۇرچىكىدە بولساڭمۇ سەن .

ئاللاھىم بۇيرىغاندۇر ساڭا شۇ يەردە نىسىپ ،
سېنىڭ ھەققىڭ باردۇر شۇ يەردە رىزىق .
دۇنيارىڭنى نەۋزەل كۆرگىن شۈكرى ئېيتىپ ،
رەببىمگە مىڭلارچە ھەم رەھمەت ئېيتىپ .

دۇنيانى قۇتۇلدۇرۇشنى سىز جەمئەتتىن ياكى دۆلەتتىن ئەمەس
ئەڭ ئاۋال ئائىلىڭىزدىن باشلاڭ . چۈنكى ئائىلىدىن جەمئەت ،
جەمئەتتىن دۇنيا شەكىللىنىدۇ . بۇ دۇنيانى كۆرۈمسىز ۋە
مەينەت قىلىدىغان ئىش سىرتتىن ئەمەس ئائىلىڭىزدىن
باشلىنىدۇ . سىز بىر ئائىلىدە ياشاۋاتسىز . بىر بالىڭىز قالايمىقان
يۈگۈرۈپ چىملارنى ، ئوتياشلارنى دەسسەپ ۋەيران قىلسا يەنە
بىر بالىڭىز قالايمىقان تۈكۈرۈپ تۇپراقنى ۋەيران قىلىدۇ ،
تىللايدۇ ۋە ئەجەپمۇ تويدۇم بۇ ئىتنىڭ يىرىدىن ، ئىسسىق ۋە
دىمىق ، توپىنىڭ جىقلىقچۇ تېخى ... ئەجەپمۇ سەسكەندىم بۇ
يۇرتتىن دەپ!

يەنە بىر قىز تار ئىشتانلارنى كىيىۋېلىپ دەيدىكىن : ئاران
كىيگەن ئىشتىنمىنى پاسكىنا قىلىۋەتتى بۇ مەينەت توپا دەپ...
ئەمما ئۇ بۇ بىر زەررىچىلىك توپىنىڭ ئۈزىدىن نەچچە مىليون
ھەسسە پاكىز ئىكەنلىكىنى ئەسلا بىلىپ يىتەلمەيدۇ . يەنە بىر
ھاراقكەشمۇ ھارقى پەسكە چۈشۈپ كەتسە توپا ھارقىمىنى
مەينەت قىلىۋەتتى دەيدۇ . ئەمىلىيەتتە شۇ نىجىس نەرسىنى
ئىچىۋالغان ئۆزىنىڭ قانچە مەينەت ئىكەنلىكىنى ئەسلا ئويلاپمۇ
باقمايدۇ .

دۇنيا ھېلىمەم سەبىر قىلىۋاتىدۇ . شۇنداق تار كىيىملەرنى كىيگەن ، شەرمى – ھاياتى ئۇنتۇغان قىزلارنى كۆرسە دۇنيا رەنجىدۇ ، خاپا بولىدۇ . سىنىڭ ھاراق ئىچكەن ، ناشايان ، گۇناھ ئىشلارغا پىتىپ كەتكىنىڭنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ دۇنيا ھېلىمەم كۆتۈرۈپ تۇرىۋاتىدۇ . ئەگەر ئۇنىڭ ئورنىدا سەن بولغان بولساڭ كۆتۈرەمتىڭ ؟ ئۇنىڭ ھاراق ئىچىپ ، كەيىپ سۈرۈپ ، ھارام زىنا قىلغانلىرىغا چىداپ تۇرالايتىڭ ؟ ھېلىمۇ دۇنيا كۆتەردى . سەن تەرەت قىلدىڭ ، تۈكۈردۈڭ ۋە نۇرغۇنلىغان ناھەق قان تۈكۈشلەر بولدى لىكىن دۇنيا قۇسۇپ چىقىرىۋەتكىنى يوق . ھەممىنى ئىچىگە سىڭدۈرۈپ كۆتۈرۈپ تۇرىۋاتىدۇ . دۇنيا ھەر كۈنى ئاللاھقا نالە قىلىپ : ئەي رەببىم مەن سەبىر قىلالىمىدىم ، چىدىيالىمىدىم دەيدۇ . ئاللاھ ئۇنىڭغا جاۋابەن بەلگىلەنگەن ئاشۇ كۈنگىچە سەبىر قىلغىن دەيدۇ . بىچارە زىمىن رەببىنىڭ بۇيرىقىغا بىنائەن يەنە قەددىنى تىك تۇتۇپ تۇرۇشقا مەجبۇر بولىدۇ . سەبىر قىلىدۇ ھەم قىلىۋاتىدۇ . ئەمما ئۇ قاچانغىچە سەبىر قىلار ؟!!! مەلۇم بىر كۈنى سەۋرى – تاقىتى تۇشۇپ قىيامەت بولسا قانچىلىغان بەندە رەسۋا بولۇپ كىتىدۇ بۇنى پەقەت رەببىم ئۆزى بىلىدۇ . ئاللاھم ھەر – بىر بەندىسىنى ھەق يولغا ھىدايەت قىلسۇن ۋە تۇپرىقىنى ئاسرايدىغان قىلسۇن . ئامىن.....!!!

سەن كېتەرسەن بىزلەر قالارمىز ،

خوشاللىققا تولغان بۇ دۇنيا .

خار قىلدىڭمۇ زار قىلدىڭمۇ ئۆز – ئۆزۈڭگە ،

پۇل – مالغا ئىشەنچە قىلىپ بۇ دۇنيا .

پۇل – مېلىڭغا باش نە گمەپتۇ نە جەپمۇ ئۇ دۇنيا ،

بايلىقلىرىڭ قېلىپ قاپتۇغۇ نە جەپ بۇ دۇنيادا .

قايسى بىر ئۆيلىرىڭنى قومۇرۇپ نە كىتەلىدىڭ ئۆي سېلىپ ،

ۋە ياكى ياغاچ كۆتۈرۈپ بۇ دۇنيادا .

بۇ دۇنيادا نۇرغۇنلىغان ئىشلار بولۇپ كەتتى . قىز – ئوغۇلنىڭ

پەرقى بولماس بولۇپ كەتتى . شەرمى – ھايا ، ئۆرپ – ئادەت ،

ئىمان – ئېتىقاد ، باشقىلارغا بولغان ھۆرمەت ، ئىززەت ،

ئابروي- ئىناۋەت ۋە ئۇلارغا بولغان سىلىق سۆز نە سىلا تېپىلماس

بولۇپ كەتتى . قايسىدۇر بىر زامانلاردىكى چوڭلارنى كۆرسە

ھۆرمەتلەيدىغان ، ئىززەت – ئىكرام بىلەن بېشىنى ئىگىپ

تۇرۇپ سالام بېرىدىغان پەرزەنتلەرمۇ يوق بولۇپ كەتتى .

نۇرغۇنلىغان بالىلار ئاق چىكىپ ، كەيپ-ساپا قىلىپ ، نەشە چىكىپ ، قاپاق چىكىپ ، ھاراق ئىچىپ بوشىشىپ ئورنىدىن تۇرغۇسى كەلمەيدىغان ، ئىش خوشياقمايدىغان بولۇپ ھۇرۇنلىشىپ كەتتى . ئۇلارغا پۇل بولسىلا ئۇيۇننىڭ غېمىدە . مەسچىتتىن يىراقتا ، جامائەتتىن نېرىدا ، تۇپراقتىن تېخى يىراقتا ، قېرىنداشلىرىغا گەپ – سۆز قىلمايدىغان شۇنداق ئۇنسىز ھالەتتە بولۇپ قالدى . ئىلگىرىكى ھۆرمەت ، ئىززەت – ئىكراملار نەدە قالدى ؟ چوڭلارنى ، ئاتا – ئانىسىنى كۆرسىمۇ ئىچىۋېرىدىغان ، چىكىۋېرىدىغان ھەتتاكى ھىچ بىر ھايا قىلماستىن ئاتا – بالا ئۆلپەت بولۇپ ، سورۇن تۈزەپ ئىچىشىدىغان ھالەت شەكىللەندى . مانا بۇ چۈشكۈنلىشىۋاتقان ئەخلاق ، يۈز بېرىۋاتقان مەينەتچىلىكلەرگە ھەي.....!!!
ئاللاھىم بىزلەرگە ئۇنداق كۈننى كۆرسەتمىسۇن !!!

مەن بۇ دۇنيادا جىن كۆرسەممۇ مەيلىتى بىراق ئاشۇ مەينەتچىلىكلەرنى كۆرمىسەمكەن ، ئاڭلىمىسامكەن دەيمەن . بىراق نىمە ئىلاج ؟! يارالدىم ...شۇ مەينەتچىلىكلەر ئىچىدىن ھەقىقىي ئىزدەپ ياشىماي ئاماللىق يوق . ھەي ئاللا ...ئۆزۈڭ ياردەم بەرگىن .!!!

بىرى تۇرۇپ جن دىگەن ئۇنداق سەتمىش ، بۇنداق سەتمىش دەپ كىتىدۇ يۇ ئۆزىنىڭ ھازىرقى شۇ تۇرقىنىڭ قانچىلىك سەت ، مەينەت ، قەلبىنىڭ قانچىلىك قارىداپ كەتكەنلىكىنى نەسلا بىلمەيدۇ . قىزلار بولسا ئوغۇللاردىن پەرقى يوق تار ، نىپىز كىيىملەرنى كىيىۋېلىپ يېرىم يالىڭاچ ، چاچلىرى چۇۋۇلغان ھالەتتە يۈرىدۇ . نەجىبا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بىز ئۆگەتتۇقمۇ ؟ ياكى ئاتا-ئانىللىرىمۇ ؟ نەيىپ زادى كىمدە ؟ ئاق چىكىشلىرىچۇ ؟ تاماكا چىكىشلىرىچۇ ؟ ھاراق ئىچىشلىرىچۇ ؟ ھەي بۇنىڭغا ئىنساننىڭ قەتئىي نەقلى يەتمەيدۇ . نۇرغۇن كوچىغا چىقىپ كەتكەن سەرگەردان قىزلار ، بىر-بىرنى مەينەت قىلىۋاتقان قىز-ئوغۇللار ، بىر-بىرنى زەئىپ قىلىۋاتقان شۇ ياشلار ، دۇنيا ھېلىھەممۇ كۆتۈرىدۇ . بىراق ئاخىرىدا ئۆزۈڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ گۇناھىنى كۆتۈرەلمەي قالسىلەر . يەردىن قوپالمايدىغان بۇلۇپ قالسىلەر ، بىراق دۇنيا مەرد-مەردانە ھالدا ئۆز پېتى تۇرىۋىرىدۇ . شۇ تۇپرىقىغا چۈشكەن ۋاقتتا تۇپراق سىقىپ چىقىرىدۇ ، نەينى ۋاقتتا بىلىمگەنمۇ ؟ مېنى قەدىرلىگەنمۇ ؟ ئۆز-ئۆزىنى پاكىز تۇتمىغان ئىنساننى مەنمۇ ئۆز قوينۇمغا ئالمايمەن دەپ سىقىپ چىقىرىشتىن ئاللاھم ساقلىسۇن .

قىلدىڭ نۇرغۇن مەينەتچىلىك ،
چىكىپسەن ئاقتىن ۋە قاپاقتىن .
شۇنچىلىك نامەرتلىك قىلدىڭ سەن ،
كوچىغا چىقىپ نۇرغۇن مەينەتچىلىك .

كۆتەردى جاھان يەنە سىنى ،
تۇپرىقى شۇنچىلىك پاكىزدۇر يەنە .
تۇپراقنى مەينەت دەيسەن سەن ئۆزۈڭ ،
ئويلاپ باق تۇپراق سەندىن مىڭ پاكىز يەنە .

دۇنيا نىمىدىگەن سەۋىرچان ، نەي ئىنسانلار تاماق يىدىڭلار ،
ئاشۇرۇپ قويدۇڭلار ، بۇ تۇپرىقىڭلار بەرگەن نىمەتلەرنى
ئىسراپ قىلدىڭلار . نەخلەتخانغا نەچقىپ تۆكتۈڭلار ،
تاماققا ، ئىچمىلىككە كېرەكسىز نەرسىلەرنى ئارلاشتۇرۇپ
تۆكتۈڭلار . دۇنيانى مەينەت قىلىۋاتقان زادى كىمكەن ؟ نەجبا
تۇپراق مەينەت قىلىۋەتتىمۇ سىلەرنى ، بەلكى سىلەر تۇپراقنى
مەينەت قىلىۋەتتىڭلار ، ئۆزۈڭلار نەفسىڭلارنى باسالماي

تېپىرلاپ كەتتىڭلار . قىلىدىغاننىڭ ھەممىنى قىلىۋاتىسىلەر .
دۇنيا تارىپىپ كەتتى دەيدۇ . ئاخىرىدا ئىنسان دۇنياغا
سىغماسمۇ بۇلۇپ قالدۇ . ھەممىنى ئۆزىمىز قىلىمىز ئىتراپ
قىلمايمىز . دۇنيا ھەقىقەتەن گۈزەل . ھەقىقەتەن نىمەتكە
تولغاندۇر . ئەي ئىنسان قەدرىنى بىلگىن

سەن كۆرگەن دۇنيا ئۇنچىلىكىمۇ تار ئەمەس ، سەن مېڭىپ
بولالمىغان ، سەن قەدەملىرىڭنى تاشلاپ بولالمىغان دۇنيادۇر .
دۇنيا ساڭا باقۇۋەندە ئەمەس . دۇنيا ساڭا ساقلاپ تۇرمايدۇ . ۋە
سېنىڭ ئىشلىرىڭغا ياكى سەن قىلىۋاتقان ئىللەتلەرگە كۈلمەيدۇ
ياكى يىغلايمۇ قويمايدۇ . بەلكى جىمجىتلىق ۋە ئۆزىنىڭ سەۋرى
تاقىتى بىلەن پەقەت سۈكۈتلا قىلىدۇ خالاس . مانا نۇرغۇنلىغان
ئىشلار يۈز بېرىۋاتىدۇ . ئەڭ قىسقىسى ئۆزۈڭنىڭ ئائىلىسىدىن
باشلىغىن . ئائىلىدە قىزلىرىم ئانداق يۈردى مانداق يۈردى
دەيسەن . باشقىلارنىڭ قىزى ئانداق بۇلۇپ كەتتى ئاۋۇنىڭ قىزى
مۇنداق بۇلۇپ كەتتى دەيسەن . ئەمەلىيەتتە ئۆزۈڭ قىزىڭغا تار
كىيىملەرنى كەيدۈرسەن . ياكى يېرىم يالىڭاچ يۈرسە گەپ
قىلمايسەن ، كىچىكىدىنلا شۇنداق ئۇچۇق كىيىملەرنى
كىيگۈزۈپ تەربىيەلەيسەن ، ئاندىن شۇنداق كىيىملەرنى كىيىپ

كۆنۈپ قالغان قىزلىرىڭنى تەربىيە بېرىپ ئۆزگەرتىشكە ئاجىز
كىلىپ قالسىەن .

ئىلگىرى ئوغۇللار كەڭرى ئىشتانلارنى كىيىپ مەزمۇت
قەدەملىرى بىلەن يۈرەتتى . ھازىر بولسا قىزلاردىن ئۆتە ئوغۇللار
تار كىيىنىدىغان بۇلۇۋالدى . ئاياللىرىغا قارىساڭ خام
كېسەكتەك ، يوغان پۇتلىرىغا قارىساڭ خام كېسەككە بىر تال
چىۋىقنى سانجىپ قويغاندەكلا تار ئىشتانلارنى كىيىشىپ
يۈرۈشىدۇ . بۇنىڭغا ئاتا-ئانا بولغۇچى سۆز قىلمىسا نەجەبا
بالىلار سۆز قىلامدۇ ؟ نەئۈھەتتە قىلمايدۇ دە! ھەي يەنە
دۇنيادىن رەنجىدۇ . بۇ دۇنيا شۇنداق بۇلۇپ كەتتى ، زامانغا
خاس بۇلۇپ كەتتى دېيىشىدۇ . بىراق دۇنيا ھىچقانداق
ئۆزگەرگىنى يوق بەلكى بەندە ئۆزى ئۆزگەرتىۋاتىدۇ . ئىنسان ئۆزى
بارنى يوق ، يوقنى بار قىلىۋالىدۇ . بىراق نەھلى كىتاپ يەنىلا بار
بولۇپ ئۇنى يوقىتىۋەتكىلى بولماس ۋە ئۆزگەرتىپمۇ بولالماس .
ھەر ئىش ئاللاھ تائالانىڭ قولىدىن كەلگۈسىدۇر .

قايسىدۇر بىر زامانلاردا پەرزەنتلەر توي قىلىش ئۈچۈن ئاتا –
ئانىلارنىڭ ئاغزىغا قارايتتى ، خىجالەتتە سۆز قىلالمايتتى ، ئاتا-
ئانىلىرى تۇيۇڭنى قىلىپ قويايمۇ دىسە خىجالەتچىلىكتە بېشىنى
تۆۋەن قىلىپ پەس ئاۋازدا « ھە » دېيىشەتتى . ھازىر ئۇياقتا

تۇرسۇن ئالدىراپ ئاتا-ئانىسىنى قايرىپ قۇيۇپ توي قىلىۋالدىغان ، قىز – يىگىتلەر پەدشەپ يوق يۈرىشىدىغان بۇلۇپ كىتىشتى . بالدۇر كەلگەن مېھمان بالدۇر كىتىدۇ خالاس...!

شۇنداق پەدشەپ ئەسلىدىلا ئۆي-ئۆيلەردىمۇ قالمىدى . بۇرۇنقى زامانلاردا ياشلار ئۇنچىۋالا قاۋاققا بىرىلمەيدىغان ، بىرىلىشىمۇ ئىچىدە بىلىشەتتى . ھازىر بولسا ئوچۇق-ئاشكارا سىرتلاردا بولىۋاتىدۇ . ئاخسا ، مەغرۇر قەدەملىرى بىلەن ھاراق ئىچىپ ماڭىدۇ ئاندىن مەس بولۇپ يوللاردا ، چىملىقلاردا يىتىپ قالىدۇ . ئۇ قىلغانلىرى ئۇلارنىڭ ئوغۇل بالىدارچىلىقىمۇ ياكى ئەركەكلىكىمۇ ۋە ياكى مەيدەمنىڭ تۈكى بار دىگەنلىكىمۇ ؟ ئۇنداق تۈك بىر ئورانگوتاندىمۇ بار ۋە باشقا ھايۋانلاردىمۇ بار . بىراق ئۇلار ھاراق ئىچمەيدۇ ، ھارام ئىشلارنى قىلمايدۇ . ئەگەر ئوقۇشماي بىر ھاراق تۇڭنى تۇتۇپ قالغان بولسا ، پۇراپ قالغان بولسا ياكى بىرەر تامچە تېتىپ قالغان بولسا ئۇنى شۇ ھامان چۆرۈۋىتىدۇ . ئىنسان ئۇ ئىشلارنىڭ قەتئىي مەينەتلىكىنى بىلىپ تۇرۇپ قىلىدۇ . ئىچىدۇ ، چىكىدۇ . دۇنيا ئۇنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتىدۇ .

بويۇنۇ ئەي ئىنسان ئاللاھ بىر كۈنلەردە كۆڭلۈڭگە ھىدايەت بېرەر، ئىنساپ بېرەر. بىراق ئويلاپ باققىن، رامزان كۈنلىرىمۇ خۇمارىم تۇتتى دەپ ئىچىۋالدىغانلار، ھېيتنىڭ بىر-ئىككىنچى كۈنلىرىمۇ مەست يۈرۈيدىغانلارمۇ يوق ئەمەس. مەلۇم بىر يىلى ھېيتنىڭ 1- كۈنى مەسچىتنىڭ ئالدىغا چىقتىم. مەسچىت ئالدىدا بىر توپ ياشلارنىڭ ئىچىشىپ، مەست بولۇپ ئولتۇرۇشۇپ كەتكەنلىرىنى ھەم كۆردۈم. ھەي ئاللا... ئاللاھم ئۇلارغا ئىنساپ بەرسۇن.

مانا ھېيتنىڭ 1-2- كۈنلىرى ئاتا-ئانىسىنى، چوڭلارنى، ئۇستازلىرىنى ۋە دوست-بۇرادەرلىرىنى يوقلايدىغان ۋە ھارپا كۈنى قەبرە يوقلايدىغان بۇ ئۆرۈپ-ئادەتلەر نەگە كەتتى. ھازىر ھېيتنىڭ 1- كۈنى بولسا ھېيتلىق پۇلنى ئالغان ھامان ئاۋۇ قىز دوستۇم، ماۋۇ ئوغۇل دوستۇم، قەدىرلىكىم، ياخشى كۆرىدىغىنىم دېشىپ نەلەرگىدۇر ئالدىراش يۈرۈپ كىتىشىدۇ. شۇ ھېيت كۈنىنى ناخشا ئېيتىش ئۇرۇنلىرىدا، ئاللىقانداق كۈلۈپلاردا، قاۋاقلاردا ئۆزىنى يوقۇتۇپ ساراڭلارچە ئۆتكۈزۈشىدۇ. مانا بۇ سەتچىلىكلەرنى ئىنسان قىلمىسا دۇنيا قىلامدۇ؟! ياق، ئەلۋەتتە ئىنسان ئۆزى قىلىدۇ. ئەلۋەتتە بىر نەقىل ئىگىسى بولغانكىن، ئەي ئاللاھ ئۇلۇغ رامزاننى بەردىڭ

شۇ بەرگىنىڭگە شۈكرى دىيەلمىدىڭمۇ؟ ھىچ بولمىسا ھەپتە ساقلىيالىدىڭمۇ؟ ھېيت ئۆتكەندىن كىيىنمۇ شۇ كۈنۈڭ بار ئىدىغۇ؟ شۇنچە كەلگەن ياخشى ھېيت ئايەم كۈنلىرىڭ پەقەت بىر رومكا ھاراق بىلەن يوق بولدىمۇ؟ رەببىم دۇنيانى شۇنچە گۈزەل، رەڭلىك قىلىپ بەردى ، لىكىن سەن ئۆزەڭنىڭ نەزىمەس رەڭلىك سۇرۇنلىرى بىلەن ئالدىراش بولدۇڭ . ئاقىۋەتتە ئىنسان ئۇ دۇنياغا بارغاندا رەڭسىز قاپقارا پىتى ئاللاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ قېلىشتىن قەتئىي قورقىمىدى . ۋە نەسلا ئويلاپ قويمىدى . نەي!!!!!! ياشلار ئويلىنىڭلار ۋە ئويغىنىڭلار ، كەيپ-ساپا ھۆرمەتسىزلىك ، ئىتائەتسىزلىك بىر كۈنلەردە سىلەرنى خاراپ قىلىدۇ ۋە زار قىلىدۇ . بەزىلەر ھېيتنىڭ 1-2-كۈنلىرى ئاتا-ئانىلىرىنى ، دوسلىرىنى يوقلاپ كېلىدۇ . ھارپا كۈنى قەبرە يوقلاپ ، 2-3-كۈنلىرى باللىرى بىلەن چىرايلىق ھېيتلىشىپ ئۈزىتىدۇ . بۇلاردىن رەببىمۇ رازى بۇلىدۇ .

ھەي ئاللاھ دۇنيا شۇنچىلىك ئۆزگۈرۈپ كەتتىمۇ ياكى ئىنسانمۇ؟ نەلۋەتتە ئىنسان . دۇنيا مىدىر-سىدىر قىلمايدۇ ، ئۆسۈملۈكلەر ئۈسىدۇ قۇرۇيدۇ ۋە يەنە ئۈسىدۇ . بىراق سىنىڭ بەزىبىر مەھسۇلاتلىرىڭ كىيىن پەيدا بولمايدۇ . كۆمۈر ، نىفىتلەرنى ئاللاھ سىنىڭ مەنپەئەتلىنىشىڭ ئۈچۈن يارىتىپ

بەردى . سەن ئاللاھ ھالال قىلىپ بەرگەن شۇ كۈمۈرلەرنى
كۆيدۈرۈپ ئۆزۈڭنىڭ ھارام يوللىرىغا ئىشلەتسەڭ ، ھاراق
ئىچمەن دەپ تاماق نەتسەڭ شۇ تاماقلارنىڭ ھارامدۇر .
نېمىشقا ھارام دەمسەن ؟! چۈنكى سەن ھاراقلارنى كۆپ
ئىچكەندە يىگەن تاماقلارنىڭ قۇسۇپ چىقىرسەن . تاماقنىڭ
ھۆرمىتىنى قىلمايسەن ، ھالالنى ھارام بىلەن ئارلاشتۇرۇپ
ئۆزۈڭگە ئۆزەڭ ھارامنى سىڭدۈرسەن . بىراق بۇ ھاراقنىڭ
تۇپراقمۇ سىڭدۈرمەيدۇ . ئۇ سىڭگەندەك قىلىشمۇ تۇپراق
رەببىمگە يىغلايدۇ . رەببىم يەنىلا ئى زىمىن سەبىر قىلغىن دەيدۇ
. زىمىن يەنىلا ئۇن-تۇنسۇز سەبىر قىلىپ بۇ ئىنسانلارغا
ھىدايەت تىلەپ پاك كىتىشنى ئاللاھتىن تىلەيدۇ . ۋە يەنە بەزى
كىشىلەر باركى بىر ياخشى ئائىلىسى ، بالىلىرى تۇرسا سىرتتىكى
قىز-چوكانلارغا كۆز تاشلايدۇ . ئايالىغا بەرمىگەن شۇ پۇللارنى
سىرتتىكى بەزى ناچار قىز ئوغۇللارغا خەجلەپ يوق قىلىدۇ .

ئەي ئىنسان شۇ پۇللارنىڭ كۈيۈمچان ئايالىڭغا ۋە بالىلىرىڭغا
ھەدىيە قىلغان بولساڭ ۋە ئاتا-ئاناڭغا بەرگەن بولساڭ رەببىم
سەندىن شۇنچە رازى بولغان بولاتتى . بۇ دۇنيا ھەقىقەتەن
تەڭشەلمىگەن دەيسەن لىكىن دۇنيا نەزەلدىنلا تەڭشەگلىكتۇر .
بىراق سەن ئۆزەڭ ئادىللىق بىلەن تەڭشەلمەيسەن . سىنىڭ ئۆز

ئائىلەڭگە ھۆرمىتىڭ ، كۈيۈنۈشۈڭ ۋە مېھرىبانلىقىڭ بولمىسا
ئىشلىرىڭمۇ ئىلگىرى سۈرمەس . سىنىڭ كۈنلىرىڭ شۇ يا
دىۋاندىكى ئەمەس ياكى بايدەك ئەمەس يۈرۈپسەن .

دۇنياغا كەلدىڭ ئەزىز بۇلۇپ مېھمان بۇلۇپ ،

قايسى-قايسى سۇرۇنلاردا ھاراق قويۇپ .

سەن ئۆزۈڭگە ھېچ بىر ئىشەنچ ئىتائەت قىلمىدىڭ ،

ئاتا-ئاناڭغا بىر كۈنلەردە قالسىەن زار بۇلۇپ .

نەدە يۈردۈڭ سەن ئۆزۈڭ ،

كەيپ ساپاغا مەستانە بۇلۇپ .

كوچا-كويلاردا ھاراق ئىچىپ خار بۇلۇپ ،

يىقىلىپ ياتتىڭ توپىلاردا كىيىملەرگە مەينەت يۇقتۇرۇپ .

كىيىۋالدىڭ تار ئىشتاننى ئوغۇل بالىمۇ سەن ؟

قويۇپ ئۆزۈڭ چاچنى ئۇزۇن ئۆرۈۋالدىڭ ئەيمىنمەيسەن .

سۈننەت دەيسەن چاچنى ئۇزۇن قويسەن ،

چاچلىرىڭ باشقۇرغۇسىز جىندەك ياشايسەن .

تار ئىشتاننى كىيۈپ ساڭا شۇنچە راھەت بولىدۇ ؟

تار ئىشتاندا ساڭا بىر مەدەنىيەت يۇقىمۇ ؟

تار ئىشتان بىلەن سىنىڭ بۇيۇڭ ئۆسۈپ يەتتىمۇ ؟

تار ئىشتاندىن رازى بۇلۇپ ئەمەللىرىڭ ئۆستىمۇ ؟

نېمە جاپا شۇ ئىشتاننى كەيگۈچە ،

تېرىكىپ سارا بولسىن شۇ ئىشتاننى سالغۇچە .

ماڭغان چاغدا تەرگە تۇشۇپ بەدەنلىرىڭ ،

تار ئىشتانغا مەستانە سەن بۇ دۇنيادا زار بۇلۇپ .

ھېيت دەيسەن ئالدىرايسەن سەن كۆپراق ،

ئويناپ كىتسەن كەيپ قىلىپ ھەممە يەردە دىگۈدەك .

ھالال قىلىپ بەرسە ھېيتنى ساڭا بىر ئوبدان ،

ھارام قىلدىڭ كەيپ قىلىپ ھەر جايدا .

تۇتۇپ يۈردۈڭ سىرىتتا يەنە مۇھەببەت ،
سەن ئىنتىلىپ ياشلىققا غايە-ھەۋەستىن .
قالدى ئۆيدە خۇتۇن بالا-چاقىللىرىڭ ،
ئاتا-ئاناڭ سېنى ئۆيدە ساقلاپ تۇرۇپ .

بىلگىن ئىنسان ئايالىڭ ، باللىرىڭ رازى ئەمەس ،
ئۆيدە ئاتا-ئاناڭ ھەم رازى ئەمەس .
ئاللاھمۇ ھەتتاكى ساڭا رازى ئەمەس ،
قىيامەتتە ھەركىم ساڭا ھەم رازى ئەمەس .

قىلما ئەي ئىنسان ئاللاھقا خىيانەت ،
قىلما ئەي ئىنسان مۇھەممەد كە خىيانەت .
قىلما ئەي ئىنسان رواز-رامزانغا خىيانەت ،
قىلمىغىن ھەي ئىنسان خۇتۇن باللىرىڭغا خىيانەت .

ئويلاپ كۆرگىن بۇ مۇبارەك ھېيتىڭدا ،
خىيانەتلىرىڭ كۆپ بولدى ھەر كىمگە .
دۇنيالىقتا بارچە قېرىنداش دوسلۇرۇڭغا ،
ئاقىۋەتتە ئۇ دۇنيادا رەببىمگە .

قانداقمۇ ئۆتەرسەن سۇئال-سوراقتىن ،
سەن قىلغان كەيپ-ساپا ھاۋايى-ھەۋەستىن .
بۇ دۇنيامۇ گۇۋاھ بۇلىدۇ ھەر باسقان قەدەملىرىڭگە ،
شۇ ۋاقتتا دەيدۇكى ئۇ ئىنسان مۆئمىن ئەمەس دەپ .

سېنىڭ ماڭغان ھەر قەدەملىرىڭ ،
بۇ دۇنيانىڭ يۈزىدە ئىز بۇلۇپ تۇرار .
سېنىڭ ئالغان ھەر بىر نەفەسلىرىڭ ،
رەببىم ھەر ۋاقت بىلىپ تۇرار .

روزا تۇتۇپ ھەممە قېرىنداش مۆئمىنلەر ،
ئالدىرمايدىغۇ ئۇنچە بالدۇر ئۇيۇنغا .
پەتلەيدۇ ئۆيمۇ-ئۆي دوس-بۇرادەرلەر ،
يوقلۇشۇپ ئاتا-ئانا قېرىنداشلارنى .

روزا تۇتمىغانلار بەك ئالدىرايدۇ ئويناشقا ،
يېقىنلىشىدۇ ھېيتلىق ئالىمەن دەپ .
ئېلىۋېلىپلا بەرگەن ھېيتلىقنى ،
كتىپ قالدۇ يەنە ئۇيۇن-تاماشاغا .

ئوينىشى ھالالمۇ-ھاراممۇ بۇنى بىلمىدىم ،
پۇل چېچىشلىرى قالىتىس ۋەيران .
ئوينىغان تاماشالىرىدىن مەن ھەيران ،
بىر كۈنى مۇشۇ ئىنسانمۇ بارىدۇ مازار .

ئوينا ھەي دوستۇم ئويناۋەر ،
دۇنيا ھەر ۋاقت سنى كۆتۈرەر .
ۋاقتى كەلسە قىيامەتتە دۇنيا نەرز قىلسا ،
سەندە بار ۋىجدان قانداق كۆتۈرىدۇ .

جەمئىيەت

دۇنيادا سىلەر كۆرمىگەن ۋە ئاڭلىمىغان ئىشلار بۇلۇشى مۇمكىن. بىراق نۇرغۇنلىغان ناچار ئىشلار يۇشۇرۇلماقتا ، ھازىر نۇرغۇن بالىلار ئوغۇرلۇنۇپ ، چەت ياقا-يۇرتلارغا ئېلىپ كىتىلىپ ئۇلارنى ئوغۇرلۇققا ، ئاق سېتىشقا ، چىكىشكە ، يەنە ئۇلارنىڭ قوللىرىنى كىسىۋېتىپ ، كۆزلىرىنى قارغۇ قىلىپ ، يۈز كۆزلىرىنى تەمرەتكە قىلىپ دىۋانچىلىككە سالماقتا . ئەنە شۇ بىچارە گۆدەك ، سەبى بالىلار يا ئاللاھنى ، يا ئاتا-ئانىسىنى بىلمەي ياكى ئۆزىنىڭ كىملىكىنى بىلمەي ، ياخشى يامانى بىلمەي ، شۇلارنىڭ مەجبۇرلىشى ، زۇلۇمى ، تىللاشلىرى ، ھاقارەتلەشلىرى بىلەن ئوغرى-يانچۇقچى بۇلۇپ چىقىدۇ ۋە شۇلارنىڭ ئىزىنى بېسىپ باشقىلارغىمۇ زىيان يەتكۈزدىغان نادان ئەخمەقلەردىن بۇلىدۇ. بىچارە ئاتا-ئانىلار شۇ پەرزەنتلەرنى ئىزدەپ ، ساقلاپ ، يۈرەكلىرى پارە-پارە بۇلۇپ ، ئەس-ھۇشىنى يوقۇتۇپ ، قان-زار يىغلاپ ساقلاپ ئولتۇرىدۇ .

ۋە ھەر يەردىن ، ھەر شەھەردىن ، ھەر يۇرتتىن ، ئىچكىرىدىن ئىزدەيدۇ ، تارقىتىمىغان ئېلان تەشۋىقاتلىرى قالمايدۇ . شۇ بىچارە بالىلارنىڭ مەيدىلىرىگە تاماكنى يېقىپ ، ئۇرۇپ ئۆزىنى سۇغا بېسىپ ، توك كالتەكنى يېقىپ ، پۇت-قوللىرىغا ئۇرۇپ ،

مەجبۇرلاپ يانچۇقچىلىقنى ئۆگۈتتۇ . قايناۋاتقان قايناق سۇدىن تەڭگە ئالغۇزۇپ بىر-بىرىنىڭ يانچۇقىدىن ئالغۇزۇپ زۇلۇم قىلىۋاتتۇ . پىلانى ئەمەلگە ئاشمىسا ئۇلارنى ئۇرۇپ بىر كۈنلۈك تاپقان پۇلنى ئەكىرىپ بەرمىسە ئۇلارغا تاماق بەرمەيدۇ . قېچىپ كەتسە ئۇلارنى تۇتۇۋېلىپ ئۆلگۈچە ئۇرۇدۇ . بىچارە بالىلار تامنىڭ بۇلۇڭغا بېرىپ يىغلاپ كىتىدۇ . ئاتا-ئانىسى ئويلايدۇ ، نە ئىلاج تەقدىرگە تەن بەرمەي . !!! ھەي ئۇ يىغلىسىمۇ نە ئامال ، نە ئىلاج ، ئاللاھنى سېغىنماستىن باشقا ئامال يوق . شۇ رەزىل كىشىلەر بۇلارنى قېچىپ كەتمسۇن دەپ ئاق چەككۈزۈدۇ . ھاراق-شاراپ ئىچكۈزىدۇ . يامان يولغا باشلايدۇ . زىنا ھەۋەسكە باشلايدۇ . ئۇلارنى يېنىدىن ئايرىلماس قىلىپ يېنىدىن ئازراقلا ئايرىلىپ بولغۇچە خۇمارى تۇتىدىغان ، چىكىملىكنى بەرگەن ھامان ئەتنىڭ غېمىنى قىلىپ پۇل ئوغۇرلايدىغان ، كۈندىن-كۈنگە كۆپ ئوغۇرلايدىغان قىلىپ قويدۇ . ھەتتا بەزى زوراۋانلار بالىلارنى ئېلىپ ساتىدۇ ۋە باغرى تاشلار بالىلارنى ئوغۇرلاپ قارىنى يېرىپ ئىچكى ئەزالىرىنى ئېلىۋېلىپ ئاپىرىپ بايلارغا ساتىدۇ . ئاللاھ بۇنى ئېنىق بىلگۈچىدۇر ، قىيامەتتە ئۇلارغا ئازاپتىن باشقا ھېچقانداق قۇتقازغۇچى يوقتۇر . ئۇلارنى ھېچكىم كەچۈرمەس . ئوغۇرلاپ كەتكەن بىچارە بالىلارنىڭ كۆزلىرىنى قارغۇ قىلىپ ، ئۇلارنى

دۇنيادىن ئايرىدۇ . دۇنيانىڭ گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ .
ئۇلارنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىسىپ تاشلاپ دىۋانچىلىككە سالىدۇ .
بىچارە بالىلار دىۋانچىلىك قىلىپ كۈننى ئاران-ئاران ئېلىپ
تاماق يەيدۇ . يىگىنى قايناقسۇغا چىلاپ بەرگەن ناندۇر
خالاس...!! ئۇلارغا نە بىر كاۋاپ ۋە ئىسسىق تاماق بىرىلگىنى
ھېچكىم بىلمەيدۇ . ئاللاھم شۇنداق ئۇلۇغكىن ، كۈنلەرنىڭ
بىرىدە ئۇلارنىڭمۇ پۇت قوللىرى كىسىلىپ قايناقسۇغا ئۇلارنى
چىلاپ ، دەۋزەخكە مەڭگۈلۈك مۇپتىلا قىلىدۇ . بۇنىڭغا ھەر
كىم ئىشىنىدۇ .

ئۇلار ھەرگىز تۆۋبە قىلساقلا تۆۋبىمىز قۇبۇل بۇلارمىكىن دەپ
ئويلاپ قالمىسۇن . شۇ چاغدا ئۇلار مۇشۇ بىچارە بالىلاردىن
رازىلىق ئالىدۇ . بىراق بىر ئاتا-ئانا يۈرىكىدىن چىققان بىر
پەرزەنتنىڭ ئوغۇرلاپ زۇلۇم قىلىنغانلىقىغا رازى بۇلارمۇ ؟ ياق
ئۇلار رازى بولمايدۇ . ھەم رازىمۇ بولۇپ بۇلالمايدۇ . شۇلارنىڭ
نارازىلىقى بىلەن ئۇلار قىيامەتتە مەڭگۈ ئازاپقا دۇچار بۇلىدۇ .

قىزىلانى ئوغۇرلاپ بۇلاپ ئەكتىپ ئۇ قىزىلارنى ئۇسۇل ئوينىتىپ ،
يامان ئىشلارغا ، پاهىشخانلارغا ، ھاراق سۇرۇنلىرىغا زورلايدۇ ،
ئۇرىدۇ ، تىللايدۇ ، ھاقارەتلەيدۇ ، ھايۋانلاردەك پەسلىك
نەزىرىدە قارايدۇ . ئامال يوق ئۇ قىزىلارغا ، ئۇلارنىڭ كەينىدىن

مېڭىپ كىتىپ ئۆز-ئۆزىنى باشقۇرالمىدىغان ھالەتكە چۈشۈپ قالدۇ ، ئاق چىكىدۇ . كەلگۈسىنىڭ پەرزەنتلىرى مۇشۇنداق بولۇۋەرسە يەنە قانچىلىك مېھرىبان ئاتا-ئانىلار قالدۇ . قانچىلىك ئاتا-ئانىلار زۇلۇمدا قالدۇ . بۇنى ئاللاھ ئۆزى بىلگۈچىدۇر .

توغرا ، كىشىلەر ھازىر ھەقىقەتەن پۇلغا بېرىلىپ كەتتى . بىراق پۇل ئۈچۈن ۋىجدانىنى ۋە غۇرۇنى سېتىۋېتىشى ئۇ ئەسلا شەرىئەتكە توغرا كەلمەيدۇ .

ھەي...!!! شۇ ۋىجدانى قېتىپ كەتكەن نا ئىنساپ ئىنسانلار !!!
ئەي ..باغرى تاش ئىبلىستىن ئۆتۈپ كەتكەن ياۋۇز مەخلۇق كەبى ياشاۋاتقان ئىنسانلار !!! — سىلەرنىڭ پەرزەنتىڭلار يوقمۇ ؟ سىلەرنىڭ بالاڭلارنى ئوغرى ئېلىپ كەتسە ، كۆز ئالدىڭلاردا شۇ دىۋانچىلىك قىلىۋاتقان ، كۆزلىرى ئۇيۇلغان ، پۇت-قوللىرى كىسىلگەن ، ئوغۇرلۇق قىلىۋاتقان ، مەيدىلىرىگە تاماكا يېقىلىۋاتقان ، پۇتلىرىغا قايناقسۇ تۈكۈلۈپ قىيىلىۋاتقان ، پۇل تاپالماي كىرسە بارماقلىرى كىسىلىپ كەتكەن بالىلارنى كۆرسەڭلار يۈرۈكۈڭلار ئېچىشمامدۇ ؟ ئەجىبا ئىچىڭلار سىيرىلمامدۇ ؟ كۆز يېشى قىلمامسىلەر ؟ ھەر-قاچان جوھوت كەبى ئىت كەبى ياشايسىلەر ، قاچانغىچە ئادەمدەك

ياشمايسلەر ، ئاللاھ جېنىڭلارنى قانداق ئالدۇ ، جېنىڭلار قانداق چىقىدۇ شۇ چاغدا بىلىپ قالسىلەر ، ئۆلگەندە گۇنايىڭلارنىڭ سوريقىدىن ، يەنە سىلەر قىلىۋاتقان ھاۋايى-ھەۋەس ، پۇلغا ئاشىق بولغان كېسىلىڭلارنىڭ ئاقىۋىتى سىلەرنى ئۇ دۇنيانىڭ مەڭگۈلۈك ئازابىغا دۇچار قىلىدىغانىقىنى ، دەۋزەخنىڭ سىلەرگە مەڭگۈ ھەمراھ بۇلىدىغىنىنى بىلىپ قالسىلەر .

ئەجىبا شۇ بالىلارنى ئۆيلىرىگە قايتۇرۇۋېتىپ ، ئۇلاردىن كەچۈرۈم سوراىشنى بىلەمسىلەر ؟

بىر كۈنى ئاللاھ سىلەرگەمۇ ئىپلاسلقنىڭلارنى كۆرسىتىپ قويدۇ ، سىلەردەك نا ئىنساپلارنىڭ قانداقلىقىنى ، سىلەردىن ھەر-ھالدا باشقىلار خېلى ياخشى . ئۆزەڭلارچە پالانچى مىللەتنىڭ تامىقى ئانداق ، مەينەت يىڭىلى بولمايدۇ دەيسىلەر ، لىكىن سىلەرنىڭ شۇ قىلىقنىڭلاردىن ئۇلارنىڭ ياخشىدۇر . سىلەرنىڭ قىلىۋاتقان شۇ مۇناپىقلارچە ، جوھوتلارچە قىلغان ھەرىكىتىڭلاردىن ، دىنسىزلارنىڭ باشقىلارغا زىيان سالمايدىغان ئىشلىرى ياخشىدۇر .

ئەي ئىنسان !!!! سەن كۆرەڭلەپ كەتمە ، ھامان بىر كۈن سەن قىيامەتتە ، شۇلار بىلەن كۆرۈشسەن . رازىلىق ئالالماستىن

مەڭگۈلۈك دەۋزەختە دۇچار بولسەن . سەن پۇلۇم بار
ياشۋالدېم دېمە . پۇل دېگەن ھامنى تۈگەيدىغان نەرسە . قېنى
سەن شۇ پۇلنى تېپىپ نېمىشلارنى قىلدىڭ ؟ بىرەر مەسچىت
سالدىڭمۇ ؟ ياكى بىرەر كەمبەغەلنى يوقلىدىڭمۇ ھە ؟؟؟!!

شۇ پۇللارنى بۇزۇقچىلىق قىلىپ ، ماشىنا ھەيدەپ ، ھاۋايى-
ھەۋەس بىلەن ئۆز نەفسىڭگە چوغ تارتتىڭغۇ . قىلغان
خەيرىلىك ئىشلىرىڭ بارمىدى . ئەلۋەتتە يوق!!!! ئۇنداق
ئېپلاشلىق قىلىپ تاپقان پۇللىرىڭنى ئاللاھمۇ راۋا كۆرمەيدۇ ۋە
قۇبۇل قىلمايدۇ .

ئەي پەرزەنتلەر- ئاتا-ئانىنىڭ گېپىنى ئاڭلاڭلار . يامان يولغا
كىرمەڭلار ، ئىچكىردە نۇرغۇنلىغان بالىلار مانا مۇشۇنداق
ئۇۋالچىلىققا ئۇچۇرماقتا . بۇ پەقەت ئازغىنە بىر قىسمى خالاس .
قانچىلىغان بالىلار ئۆيگە سولىنىپ زۇلۇمدا ئۆلۈپ كەتتى ،
قانچىللىرى تاياق ئاستىدا ئۆلۈپ كەتتى . ئۇلارنى ئاللاھ بىلىپ
تۇرغۇچىدۇر .

بىز ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ شىنجاڭ رايۇنىغا نەزەر سالايلى . ئۇلارنى
ھېچكىمنىڭ زورلىغىنى يوققۇ ، كەيپ دەستىدىن بېشىنى
كۆتۈرەلمەيدىغان بالىلارمۇ يوق ئەمەس ، كۆپ ساننى
ئىگەللەيدۇ . ئاق چىكىپ ، نەشە چىكىپ ئاتا-ئانىسىنى خار-زار

قىلىۋاتقان ، ئاتا-ئانىسىنىڭ پۇلىنى ئوغۇرلاپ قېچىۋاتقان ،
قۇلىقىدىكى ھالقىنى يۇلۇپ ئېلىۋاتقان ، دادىسىغا ھۆركىرەپ
ۋاقىراپ خۇمارى تۇتقاندا سىلكىپ پۇلىنى ئېلىۋاتقان ، ئۆي
خەتلىرىنى ئېلىپ ئۆيىنى سېتىۋەتكەن ، ھەتتاكى قىمارغا ئۆز
پەرزەنتىنى ، ئايالىنى دوغا تىككەن ، نەفسى خاھىشى ئۈچۈن
بەختلىك ئائىلىسىنى تىككەنلەرمۇ يوق ئەمەس ، ئەلۋەتتە بار
..... ئۆيىنىڭ ئىچىگە كىرە-كىرمەي ئايالىنى ئۇرۇۋاتقان .
ھاراق ئىچىپ كۆڭلىنى خوش قىلىۋاتقان شۇ بىچارە ھۇرۇن ،
بەگى ، تۇتامى يوق ، ھىچ بىر ئىمان-ئىتقادى يوق . خۇددى
ھايۋاندىكى تىللىرىنى چىقىرىپ سەتلىشىپ يۈرىدۇ . لىكىن
ساڭا قارىغاندا ھەقىقەتەن ئوڭلۇق ۋە سادىق ، گۆش بەرگەن ۋە
سۆڭەك بەرگەننى ئېنىق ئايرىپ بىلگۈچىدۇر .

قىزلار دەيدىكەن ئوغۇللار مېنى بۇزدى دەپ ، ئوغۇللار
دەيدىكەن بىزنى بۇزدى دەپ . ئەي ئىنسانلار ئۆز-ئۆزۈڭنىڭ
ھۆرمىتىنى قىلمىساڭ ، ئۆز-ئۆزۈڭگە يول قويساڭ ، شەرمى-
ھايابلەن ياشىساڭ ، ھىچقانداق بىرى بۇزۇلمايدۇ . سەن ئۆز-
ئۆزۈڭگە دۇئا قىلىپ ، ئاتا-ئاناڭغا دۇئا قىلىپ شۈكۈر بىلەن
ياشىساڭ ھېچكىم سىنى بۇزمايدۇ . ئەمەلىيەتتە ئىنسان
ئەمەس ، ئۆزۈڭنى-ئۆزۈڭ بۇزىۋالسەن ، كاللاڭ ئىشلەپ

كەتمەمدۇ ؟ ياكى دىتىگنىڭ يوقلىقىمۇ بىلمىدۇق ، ئۆزۈڭنى -
ئۆزۈڭ بۇزۇپ ، قىز-ئوغۇللار ئۆزلىرىنى كەيىپ-ساپاغا ، ھاۋايى -
ھەۋەس دۇنياسىغا باشلاپ ، يوقىلاڭ مۇھابىبەتلەرگە شىرىن
خىياللارنى قىلىپ شۇ ئاخىرى چىقماس ھەۋەسلەرنىڭ
ئارقىسىدىن يۈگۈرۈپ شۇ مۇھابىبەت ئىشقىنىڭ دەردىدە كۆز
ياش قىلىپ ، بىر ئىنسانغا تىزلىنىپ كۆز-ياشلىرىنى چىقىرىپ
يۈرەكلىرىنى داغلىشىپ يۈرىدۇ ۋە قان-زار يىغلاپ ئۇ قىزنى
ئالمىسام بولمايدۇ ، تەگمىسەم زادى بولمايدۇ دەپ ، ھاراقىلارنى
ئىچىپ ، نەشە چىكىپ ، ئاق چىكىپ ، قىز-ئوغۇللار بىر -
بىرىنى بۇزۇشىدۇ . بۇ ئۇلارنىڭ ئاتالمىش مۇھابىبىتىنى
بېغىشلىشىمۇ ؟ ياكى نەخمەقلەرچە قىلغان ھەۋەسلىرىمۇ ؟ ياكى
نەخمەقلەرچە قىلغان تۇيغۇلىرىمۇ ؟ ھەي بىر ھاياتىۋان
جېنىدىمۇ ئۈنچىلىك قىلماس !!!...

قىلىۋاتقان گۇناھىڭلار ئۆزەڭلارغا ئېنىق . ئەي ياشلار !!!
دىققەت قىلىڭلاركى بىر كۈنلەردە ئۈلۈپ كىتىمىز بۇ دۇنيا قالدۇ
. ئاخىرەتتە قانداق بۇلىدۇ . ياكى جەننەت ياكى دەۋزەختە
مەڭگۈ ئازاپقا قالمىز . ھەي پەرزەنتلەر ئاللاھتىن قورقۇڭلار ، شۇ
ئاللاھقا تىزلىنىپ دۇئا قىلىپ ، كۆپ سەجدە قىلىپ رەببىمگە
يىغلاڭلار . بەندىگە تىزلىنىپ يىغلىدىڭلار ئۇلار نىمە قىلىپ

بەردى ، سىلەرگە ئالتۇن بەرگەن يىرى بارمۇ ؟ ياكى قايتا
ھاياتلىق بەرگەن يىرى بارمۇ ؟ ئاتا-ئاناڭلارنىڭ پۇت-قوللىرىغا
سۈيۈپ يىغلاڭلار ، ئۇلار ئاشق ئۇتۇڭلارغا نەرزىدىغان
كىشىلەردۇر . ھەي ئىنسان سەن نىكاھىڭغا ئالسەن . ئۇنى
ھاللاپ نىكاھىڭغا ئالسەن نەمىرىڭگە ئالسەن ، ئۇنىڭ
بىلەن ئىجىل-ئىناق ئۆتسەن ۋە يول قۇيسەن . توي قىلىشنىڭ
ھەقىقەتەن سەن ئۈچۈن ياخشىدۇر . بىراق زىيادە ھەۋەسكە
بىرىلمەڭلار ، بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەڭلار . ئىززەت-ئىكرام
بىلەن سالاملىشىڭلار ، بىر-بىرىڭلارغا قەست قىلىشماڭلار ، بىر-
بىرىڭلارنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىشماڭلار . ئاقىۋەتتە
ئۆزۈڭلار يامان كۈنگە قالسىلەر . كەيپىنىڭ دەردىدىن ئىشلەش
خوش ياقمايدۇ . 3كۈن ئىشلىسە 4كۈن كەيپ قىلىپ ، پۇل
تۈگەكەندە يەنە ئىشلەپ كەيپ قىلمىسا ئىشلىيەلمەس بولۇپ
قالغانلارمۇ يوق نەمەس ، نەۋەتتە بار . سۇرۇنلاردىن
كىلەلمەيۋاتقان كەيپ ساپادا بىر-بىرىسى بىلەن جىدەللىشىپ ،
ئۇرۇشۇپ ، پىچاق تىقىشىپ يۈرگەنلەرمۇ ئاز نەمەس خېلى
باردۇر . ئاق چىكىپ قېتىپ قالغان ، ئاتا-ئانىللىرى زەرداپ
بولۇپ يىغلاۋاتقان ھەي

ھەي ئىنسان سەن ئۇنداق ئاق چىكىپ قىلىنىپ ئۆلگەندىن
كۆرە ، ئاتا-ئاناڭنىمۇ قىينىماي ۋە ئۆزۈڭنىمۇ قىينىماي ئاللاھنىڭ
ئازابىنى ئويلىساڭ بولمامدۇ ، نىمە قىلسەن ئاق چىكىپ ئاتا-
ئاناڭنىڭ يۈرىكىنى ئىزىپ ، قاخشىتىپ ، مىڭلىغان
، تۈمەنلىگەن پۇللىرىنى تۈگىتىپ ، ئاتا-ئاناڭنى ۋەيرانە-ۋەيرانە
قىلىپ ئۆزۈڭنىڭ ئاخىرەتلىكىگە تەييارلىق قىلماي ئۆلگۈنىڭنىڭ
نىمە پايدىسى ھە!!!! نەگەر ھەقىقەتەن بىر ۋىجدانلىق
نەركەك بولساڭ ، ئاق چەككۈچە كەيىپ قىلىپ ئۆلۈۋالغىچە
ئاشۇ قىسقىغىنە ھاياتىڭنى قەدىرلىسەڭ بولمىسالىمىدى ھە ؟ !!!
يوقىلاڭ كەيىپ ساپانىڭ پەيزىنى كۆرىمەن دەپ ، ئاخىرى
پەيزىنى قانداق كۆردۈڭ . نەتىجىدە ئۆزۈڭ ئۆلدۈڭ . ئۆلۈپ
روھىڭ كۆرۈۋاتقاندۇ ، يىغلاۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ ، ئاتا-ئاناڭ
ھېلىقى ئۆيلەر يوق ، خارابى ئۆيلەر ، بىچارىنىڭ قولىدا بىر پۇڭمۇ
يوق ، ئۇنىڭدىن-بۇنىڭدىن پۇل سوراپ ، ئۇن سوراپ ، سىنى
يەرلىككە قانداق قويۇۋاتقىنى بىلدىڭمۇ ؟ سەن يەنە نەگە
باردىڭ ، ئاللاھنىڭ ئۆيى شۇ مەسچىتكە باردىڭ . جامائەت
يەنە سىنىڭ نامىزىڭنى چۈشۈردى .

ئەي ئاتا-ئاناڭلارنىڭ گىپىنى ئاڭلىماي ، قانچىلىك پايدا
كۆردىڭلار ، ئەي ئوغۇل-قىزلار ئۇنداق ناچار ئىللەتلەرنى

تاشلاڭلار ، ئۆز-ئۆزۈڭلارنى قوغداڭلار ، ئۆز-ئۆزۈڭلارغا يول قۇيۇڭلار ، ھۆرمەتلەڭلار ، ئۆز-ئۆۈڭلارنى بۇزماڭلار ، ھەممە ئىش يۇلىدا ، لايىقىدا بولسۇن ، دوست بۇلۇپ ، ئۆز-ئارا قېرىنداش بۇلۇپ ، بىر-بىرىڭلارغا ياردەم قىلىڭلار . ياردەم قىلدۇق دەردىم بار دەپ ، ھاراققا ، يامان يولغا باشلىماڭلار . ياردەم قىلدىم ۋە دەردىم بار دەپ قاۋاقخانلار باشلىماڭلار . ئۆز-ئارا باغچىلاردا ئايلىنىپ يېشىللىقتىن ھۇزۇرلىنىڭ ، ئۆز-ئارا ياخشى پىكىردە بۇلۇڭلار ، يوقلاڭ ئاشقىلىقنىڭ دەردىدە غەيۋەت قىلىپ ، ئۇنىڭ گۆشىنى يىمەڭلەر ، يوقلاڭ ئىشلار بىلەن تىللاشماڭلار ، ئاجراشماڭلار .

شۇ ئاتالمىش مۇھەببەتلەر كىملىرىگە پايدا ئېلىپ كەلدى ۋە كىملىرىگە رەھىمىنى ئېلىپ كەلدى . ئاتا-ئاناڭلار با ، رەببىم سىلەرنى نۇرغۇنلىغان نىمەتلەر بىلەن ياراتقان ، ئەمدى ياراتقۇچىمىزنى ئۇنتۇپ شۇنداق كەيپ ساپا قىلغان ئىنسانلارغا شۇنچىلىك ئاشىق بولۇپ كىتىسەلەر ، بۇنى بىز ھىچ بىلمىدۇق ، ھەتتا بۇنىڭ ئۈچۈن ئاتا-ئاناڭلاردىنمۇ ۋاز كىچىپ ، ئاتا-ئاناڭلارنى ھاقارەتلەيسەلەر . ئەگەر ئاتا-ئاناڭلار تۇغمىغان بولسا ، شۇ چاغدا قورساقتىن چۈشۈرۈۋەتكەن بولسا كىمنى تىللار بولغىيتىڭلار ، ۋاقتى كەلگەندە جىنازاڭلار ئۈستىدە بىر ئىتنىڭ

يېتىشىدىن ئەنسىرەڭلار . ئاللاھتىن قورقۇڭلار بەندىلەر ،
ئۇنداق ناشايان ئىشلارنى ھەرگىزمۇ قىلماڭلار . ئۆز-ئۆزۈڭلارنى
تۈگەشتۈرۈۋالماڭلار ، ئۆزۈڭلارنىڭ بېسىپ ماڭغان قەدىمىڭلارنى
يوققا چىقارماڭلار ، دەردىم بار — دەردىم بار دەيسىلەر ، ئەمما
ئۆلىدىغان ۋاقتتا قورقسىلەر ، كېسەل بولۇپ ئۆلەر ھالەتكە
كەلگەندە ئاندىن بىلەرسىلەرمۇ ؟ بۇ دۇنيادا نۇرغۇنلىغان
گۇناھلارنى ئۆتكۈزدۈم ئاللاھ منى كەچۈرەرمۇ ؟ نۇرغۇنلىغان
قىزلارنى بۇزدۇم ، دوستلىرىمنىمۇ بۇزدۇم ، ئاتا-ئانامنىمۇ
ھاقارەتلىدىم . قېرىنداشلاردىنمۇ يىراقلاشتىم ، دوستلىرىمنىڭ
يېنىغا ئەسلا كەلمەس بولدۇم

شۇ ۋاقتتا ھەممىڭلار بىلىپ قالسىلەر ، ئاتا-ئانامنىڭ گېپىنى
ئاڭلىدىم ، يېرىم يالىڭاچ يۈردۈم ، ياغلىق چەگمىدىم ، ھىچ
بىر دۇئا قىلمىدىم ، ئاتا-ئانامغا ھەمرا بولمىدىم ، قىز بالا تۇرۇپ
قىلمىغان ئەسكىلىكىم قالمىدى . قىز بالا تۇرۇپ ھەر سۇرۇن ،
ھەر مەشرەپ ، ھەر كەيپ-ساپالارغا يۈگۈردۈم ، نىمە مودا
بولسا شۇنىڭغا بىرىلدىم ، مودا ھەۋەسلەرگە يۈگۈردۈم ، ئاللاھ
منى كەچۈرەرمۇ دەپ شۇ ۋاقتلاردا ئەنسىرىشىڭلار مۇمكىن .

ھەي بەندىلەر ئاخىرەتنى ئويلاپ قويۇڭلار ، بۇ دۇنيا سىلەرگە ۋە
بىزلەرگە مەڭگۈلۈك باقىۋەندە ئەمەس ، بۇ دۇنيادا ياشاڭلار ،

تېرىشىڭلار ، ئوقۇڭلار ، پەزىلەتلىك ياشاڭلار ، ئاتا-ئاناڭلارنى
رازى قىلىڭلار ، قەۋم-قېرىنداش ، دوس بۇرادەرلەرنى رازى
قىلىڭلار ، ئەگەر ئۇلار رازى بولمىسا ئاللاھ ھەم سىلەردىن رازى
بولمايدۇ .

يۈردۈڭ سەن ئىچكىرمۇ-ئىچكىر كەيىپ قىلىپ ،
ھەر-يەردىن ، ھەر-جايدىن بالىلارنى ئەكىلىپ .
يۈردۈڭ سەن گۇناھ قىلىپ بالىلارنى سېتىپ ،
ھەر-يەردىن ، ھەر جايلاردا ئاقلارنى سېتىپ .

يۈردۈڭ سەن قانۇن ئالدىدا ھەر ۋاقت قېچىپ ،
قانۇننىڭ كۆزىنى بويىپ ، ھاراقلار ئېچىپ .
سۇرۇنغا باشلىدىڭ سەن ھەممە دوستلىرىڭنى ،
بۇزۇپ ئۇلارنىڭ ئاغزى بۇرغىنى ئىتىپ .

ئۆزۈڭنى قىلدىڭ ، مەيدىمىزد تۈك بار دەپ ،
سۆزلىرىڭنى يوغان قىلدىڭ ، مەندىمۇ بار ۋىجدان دەپ .
ۋىجداننىڭ بولسا دوستلىرىڭنى ھاراق-شاراپقا باشلىمايسەن ، ؟؟
ۋىجداننىڭ بولسا، ئاق ۋە قاپاقنى چىكىپ ئۆزەڭنى مەينەت
قىلامسەن

ۋىجدان بار دەيسەن ئەي ئىنسان ،
شۇ بالىلارنى ئۇرۇپ مېيپ قىلغىنىڭ ۋىجداننىڭمۇ ؟
ۋىجدان بار دەيسەن ئەي ئىنسان ،
شۇ قىزلارنى يامان يولغا سالغان ۋىجداننىڭمۇ .

غۇرۇرۇم بار مەن بىر ئەكەك دەيسەن ،
ئوغۇرلۇققا سالىسەن بالىلارنى .
غۇرۇرۇڭ قايناپ تېشىپ كەتكەندە ،
ئۇرۇپ ياققان تاماكىللىرىڭ ئازمىدى .

ئاياللارمۇ دەيدۇ بىزدە ئىپەت غۇرۇر بار دەپ ،
قىزىلنى سالىدۇ ئۇرۇپ تۇرۇپ ئىشلىرىغا يەنە .
بىچارە قىزلار بۇلۇپ قالسا كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئاغرىپ ،
تاشلىۋىتىمىز چۆللەرگە ئاپىرىپلا كۆمۈپ يەنە .

قانچىلىغان بالىلارنىڭ نامىزى چۈشۈرۈلمەي قالدى ،
سودىلىغىنى پۈتتۈرەلمەي ئاغرىپ ئۆلۈپلا قېلىپ .
قانچىلىغان ياشلار كىتىپ قالدى ئەيدىز بۇلۇپ ،
شۇ ناچار ناكەسلەرنىڭ قولىدا خارلىنىپ قېلىپ .

يۈردى بالىلار بوشاڭلىق قىلىپ كەيپ ساپا قىلىپ ،
ھەر كۈنى ئارزۇيىمىز ھاراق شاراپ بار دەپ .
قاچانغىچە ئويغىنالماس ھاۋايى ھەۋەسكە بېرىلىپ ،
بىرەر كۈن دۇئا قىلغىنى ئەۋەلدۇر ئەۋزەل .

بىرەر ئارزۇ ھەۋەس قوغلاپ ئات چاپتۇرۇپ ،
ئويناپ يۈردى رىستۇراندا قاس-قاس قىلىپ .
يۈردى ھەر ۋاق كوچىلاردا قوللىرىغا ئاقنى ئۇرۇپ ،
قىزلارمۇ يۈرۈۋەردى تار ئىشتانلارغا مارجانلارنى قويۇپ .

كۈنلەر شۇنداق كىلىدىكىن ئەي گۇناھكار بەندىلەر ،
قىيامەتتە سورىقى بار ، ھەر ئىشنىڭ ھەي بەندىلەر .

ئاتا-ئانا قېرىنداشلار رازى بولمىسا سىلەرنى ،
ئاللاھمۇ رازى بولماس دەۋزەخكە مۇپتىلا سىلەر .

«گۆش» كە تولغان داستىخان

رەبىم بىزنى ھەرخىل تىل بىلەن ياراتتى . بىز شۇ تىللىرىمىز ئارقىلىق ھەرخىل ئۇچۇرلارغا ئېرىشەلەيمىز . تەلەپ - پىكىرلەرنى بېرەلەيمىز ۋە ھەرخىل مەدەنىيەت ، ئىقتىساد ، تەرەققىياتلاردىن خەۋەردار بولالايمىز . خىلمۇخىل ئۆرپ - ئادەتلەرگە كۆنەلەيمىز ۋە ئۇلارنى چۈشىنەلەيمىز . ئاللاھم بەرگەن بۇ تىللىرىمىز بىلەن نۇرغۇنلىغان ئەسەرلەرنى يازالايمىز . يەنە ئۆزىمىزنىڭ ئىمان-ئېتىقادىمىزدا ۋەدە بېرىپ ، ئەھدە قىلىپ نۇرغۇنلىغان شىرىن سۆزلەرنى ۋە دۇرۇت-زىكىرلەرنى ئوقۇيالايمىز . يىغلاپ تۇرۇپ رەببىمىزگە سېغىنىپ دۇئا قىلالايمىز . غېرىپ ، مىسكىنلەرگە سەبىر ، نەسىھەت بېرەلەيمىز . ئەمما مانا بۇ رەببىمىزنىڭ بىزگە ئاتا قىلغان كاتتا نىمەتلىرىنىڭ بىرى بولغان مۇبارەك تىلىمىز بەزى ۋاقىتتا ناتوغرا گەپ-سۆز ، ئورۇنلارغىمۇ ھەم خىزمەت قىلدۇرۇلماقتا . مانا بۈگۈن مۇبارەك جۈمە كۈنى . مەنمۇ تەييارلىقىمنى قىلىپ مەسچىتكە يول ئالدىم . مۇنبەردە ئىمام ئاخۇنۇم ۋەزىمىن ئاھاڭدا خۇتبە سۆزلەۋاتاتتى . ئۇ سۆزىنىڭ ئاخىرىدا جامائەتلەرگە بۇ مۇبارەك كۈندە كۆپرەك دۇئا قىلىشنى ، نامازنى ئەركانلىرى بىلەن

تۇلۇق ئادا قىلىشنى ، بۇ ئۇلۇغ جۈمە كۈنىنىڭ ھەپتىدە بىر كېلىدىغان بايرام كۈنىمىز ئىكەنلىكىنى ئالاھىدە ئەسكەرتىپ ئۆتتى . تەكلىپ بىلەن تەڭ ھەممەيلەن بىردەك نامازغا تۇردۇق . ئەمما ئاجايىپ بىر ئىش . سالام بېرىلىشى بىلەنلا جامائەتنىڭ تەڭدىن تولسى دىگۈدەك ئالدىراش-ئالدىراش قايتىشقا باشلىدى . ھىچكىمنىڭ قولى دۇئاغا كۆتۈرۈلمىدى . ئىمام ئاخۇنۇم —ئەي جامائەت ! نامىزىڭلارنى تۇلۇق ئادا قىلىڭلار . نامىزىڭلار كەم بۇلۇپ قالمىسۇن . ھەممىمىز بىرلىكتە دۇئا-تىلاۋەت نامىزى ئوقۇيلى ، بىرلىكتە رەببىمىزگە دۇئا قىلايلى ، بۇھەپتىدە بىر كېلىدىغان جۈمەدۇر دەپ خىتاپ قىلدى . ئەمما ھەممە گويا ھازىرلا يەر تەۋرەپ مەسچىت بېسىۋالدىغاندەك جان جەھلى بىلەن تىزىرىك چىقىپ كىتىشكە ئالدىرىشىۋاتسا بۇ سۆزلەرگە كىممۇ پەرۋا قىلىدۇ دەيسىز . گەپ ئىمامنىڭ ئاغزىدىلا قالدى . مەن ۋە مەسچىتتىكى بىر ساناقلىق بىر قانچە كىشىلا ئىمام بىلەن بىرگە دۇئا-تىلاۋەتلىرىمىزنى تاماملاپ قايتىپ چىقتىم . چىقسام مەسچىت ئالدى يايىمچى ، باققال ، ئالارمەن ، ساتارمەنلەر بىلەن لىق تولۇپتۇ . كىشىلەر ئالدىراش نەرسە-كېرەك سېتىۋالماقتا ئىدى . بەزىلەر گۆش ئالسا يەنە بەزىلەر باققال ، كۆكتات ساتىدىغانلارنىڭ ئەتراپىغا چىۋىنىدەك ئولشىۋالغانىدى . يەنە بەزىلەر بولسا قۇرۇق داستىخاننى

سېلىۋېلىپ غەيۋەتنى باشلىۋەتكەندى . كۆز ئالدىمدىكى بۇ مەنزىرىگە قاراپ ئۇلۇغ كىچىك تىنىدىم . كىشىلەر شۇنچە ئالدىراش نەگە بارىدىغاندۇ دىسەم يەنە مۇشۇ دۇنيا مەئشەتلىرى بىلەن ئالدىراشكەندە !!! نىختىيارسىز كېتىۋاتمەن ، كاللامدا تۈمەن مىڭ خىيال . ھەي ئىسلام پىرىنسىپلىرىدىن كۈنسىرى يىراقلىشىۋاتقان ئىنسانلار

ھەش-پەش دىگۈچە ئارىدىن بىر ھەپتە ئۆتۈپ يەنە بىر جۈمە كۈنىمۇ يىتىپ كەلدى . ياخشى تەييارلىق قىلىپ مەسچىتكە كەلدىم ۋە مەسچىتنىڭ بىر بۇلۇڭىدا ئولتۇرۇۋېلىپ جامائەتلەرگە كۆز يۈگۈرتتۈم . زىكرى-تەسبىھ ئېيتىپ ئولتۇرغان ئازغىنە بىر قىسىم كىشىلەردىن باشقىلىرى يەنە مەسچىتتە دۇنيا پارىڭىغا چۈشۈپتۇ . بەزىلىرى ئۇندىدار ئويىناپ كۈلۈشۈپ ئولتۇرسا يەنە بەزىلەر دوستلىرى بىلەن قىلىشقان ئاللىقانداق بىر ساياھەت ، كۆڭۈل ئېچىشلارنىڭ گېپىنى قىلىشىپ ئولتۇراتتى . ئەزىزلىرىدىن كىيىن ئىمام مۇنبەرگە چىقىپ خۇتبىسىنى باشلىۋەتتى . ۋە ئاخىرىدا ئالدىنقى قېتىم ئەسكەرتكەن ئىشلارنى زىرىكەستىن يەنە بىر قېتىم تەكرارلىدى ۋە ئالدىراش نەگە بارىسىلەر ياكى ئۇ دۇنياغا بارامسىلەر ياكى ئاتا-ئاناڭلار كېسەلمۇ ؟ ياكى سەپەرگە ئالدىرامسىلەر ؟ ھەي جامائەتلەر !!! ئالدىرماڭلار . تۇلۇق ئادا

قىلىڭلار ، تۇلۇق ئادا قىلىپ ئۆيۈڭلارغا قايتىڭلار . ئاتا-
ئاناڭلارغا سادىق بۇلۇپ ، ئاتا-بوۋاڭلار ھەققىدە دۇئا قىلىڭلار .
دۇئاڭلار چالا قالمىسۇن ، تامىقىڭلار چالا قالمىغاندەك ۋە
چالا قالسا قورساق تويىمىغاندەك بولۇپ قالمىسۇن دۇئانى كۆپ
قىلىڭلار ، كۆپ قىلىشىڭلار نەۋزەلدۇر دەپ تولا سۆزلەپ
ئۇلارغا قاقشاپ ھېرىپ قالغان چېغى ، بۈگۈنكى جۈمەدە
ئارتۇقچە گەپمۇ قىلمىدى .

نامىزىمنى تۈگۈتۈپ سىرتقا چىقتىم ، سىرتتا كىشىلەر غەيۋەتكە
چۈشكەن ئىدى . مەن بىرەيلەننىڭ يېنىغا باردىم ۋە سالام
بەردىم .

- نەسسالامۇ نەلەيكۇم ئاكا ، ياخشى تۇردىڭىز ، نىمە ئىش
قىلىۋاتىسىز ؟

- ۋە نەلەيكۇم نەسسالام ، ھە ئولتادۇق ئۇكا .

- ۋوي بۇ جۈمەنى ھەجەپ بالدۇر ئۇقۇپ بويسىلە ھە !!!

- پەرىزنى ئوقۇپلا چىققانتۇق ، پاراڭلىشىپ ئولتادۇق . دەپ
ئولتۇراتتى 7 ~ 8 ئادەم .

تويۇقسىز ئۇ ئاكىمۇ ھە ئۇكام نەخمەتنى كۆردىڭمۇ ؟ ياقەي
كۆرمىدۇم ، ھە . بۈگۈن جۈمە گىمۇ چىقىمىدى ئۇ . قارىغاندا يەنە

باشقا بىر يەرلەردە ھاراق ئىچىپ يۈرگەن ئوخشايدۇ . تۈنۈگۈن قارىسام قاتتىق مەس ئۇ ، كوچىدا يېتىپتۇ ، ھەممە يەرلىرى قۇسۇق ئىشتانلىرىغا سىيۋىپتۇ ئۇ ھاراقكەش .

- مەن ، ئۇنداق دەپ كەتمە ئاكا ، خۇدايىم بىر كۈنى كۆڭلىگە ئىنساپ بىرە ، ئۇنىڭغا ھىدايەت تىلەيلى . غەيۋىتىنى قىلماي ، غەيۋەت ئادەم گۆشىنى يىگەن بىلەن ئوخشاشتۇر ، ئاھاي ئۇكام ، نىمە گۆش ئۇ قانداقسىگە ئۇ مەينەتنىڭ گۆشىنى يىگەن بولىمىز . ئۇ مەينەتنىڭ ئۇنداق ھاراقكەش بولغىنىدىن ئۆلگىنى ياخشى دىدى ، ئۇ بىزگە قاراپ .

- ھە بۇلىدۇ ئاكا ، مىنىڭ بىر ئىشىم بار ئىدى ، دەپ مەنمۇ ئۆز يۇلۇمغا كېتىپ قالدىم . بۇنداق غەيۋەتلەر بىلەن مىنىڭمۇ تازا خوشۇم يوق ئىدى . لىكىن بەزى بىر قىسىم كىشىلەر نىمانچە ئامراق بولىدىكىن ھىچ بىلمىدىم .

ئارقىدا يەنە بىر مەھەللە بار ئىدى مەن ئۆيگە قايتىش ئۈچۈن شۇ مەھەللىدىن ئۆتۈشكە توغرا كىلەتتى . شۇ يەردىن ئۆتۈۋاتسام بەزىلەر قوللىرىغا قەرت ئېلىۋاپتۇ . بەزىسى دىڭ-دىڭ ئېلىۋاپتۇ . ئۇلار ئالدىراش قىمار ئوينىۋاتاتتى ، تۇيۇقسىز بىرسى ، ھەي مەمەت جۇمەدىن چىقىپسەن ھە ، !!! تەلىپىمنىڭ كىلىشىگە تازا دۇئا قىلغانسەن ، كىلە بىر دىڭ-دىڭ ئېتىپ باقماسەن 50

يۈۋەنگىلا ، كىم بىلىدۇ ، ئىمام ئۇدۇملىرىنى بەرگەن بولسا تېخى تەلىپنىڭ كىلىپ قالمىدۇ . . . ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇمۇ كىلىپ بىرنى ئاتتى يانچۇقىدىن 50 سوم چىكەتتى . شۇنىڭ بىلەن ئوينىغاچ پاراڭغا چۈشۈپ كەتتى . ھەي ... غەيۋەت دىگەننى ئىلگىرى قىلۋاتاتتى . سېنىڭ ھېلىقى ئاغىنەڭ تازىمۇ ناچار نەرسىگەن جۇمۇ ؟ ئۇ قاچانلا قارىسام نەشى چىكىپ ، قاپاق چىكىپ دەلدۇشلام يۈرگەن ، ئۇنىڭ ئايالىچۇ تېخى ، ئاجايىپ بىر مەينەت ئايال دىگەن ، تۈنۈگۈن ئۇلار تاماققا چاقىرىپ تىكەن ، قارىسام قازاننىڭ يېنىدا جامبا تۇرىدۇ . پەستە سۇ يىغىلىپ كۆل بولۇپ كىتىپتۇ . ھەي يىگىلى بولامدۇ ئۇ تاماقنى ، ئۇ ئايالنىڭ پۇتلىرى دىگەن ، ئاجايىپ قاسماق ، يېرىق بولۇپ كىتىپتۇ . توشەي كىيىپ لەغمەن ئەتتى ، ھېلىقى لەغمەن كۆزۈمگە خۇددى بىر مەينەت نەرسىدەك كۆرۈنۈپ كەتتى دىگەن . ھەي ئاللاھ ... ئادەمغۇ مەينەت بۇلا ، لىكىن ئاش-تاماققا شەك كەلتۈرمەسلىكى كېرەكتە ، مانا غەيۋەتلەر ئارقا-ئارقىدىن باشلاندى . ھېلىقى ئالىم ئاڭلىسام پۇل تېپىپتۇ ئۇ ، ئازراق پۇل تېپىۋېلىپ ھالىنىڭ يوغىناپ كەتكىنى ، ھىچكىمنى ياراتمايدۇ . گىپىنىڭ چوڭلىقىچۇ ، ئاخسالىقىچۇ ئۇنىڭ . گەپ توغرا كەلمەيدۇ دەڭلار . ئادەمنى كۆزگە ئىلماي نوچىلىق قىلىپ مېڭىشلىرىچۇ ، !!! غەيۋەتلەر خۇددى زىخقا كاۋاپ

ئۆتكۈزگەندەك رەت - رېتى بىلەن تىزىلىپ چىقماقتا ئىدى .
ھەرخىل-ھەرياڭزا غەيۋەتلەر بۇلارنىڭ قۇرۇق سورۇنلىرىدا ،
داستىخانلىرىدا ئۇچۇپ يۈرەتتى ، بۇ داستىخان بىر دۆۋە ئادەم
گۆشى بىلەن تولغان ئىدى . ئەجىبا بۇلار قىمار ئويناپ پۇلى
قالماي ، گۆش يىيەلمەي قالغان چېغى . بەلكىم شۇڭا غەيۋەت
قىلىپ ئادەم گۆشىنى كۆپرەك يەپ سەمرەيلى دىگەن بولسا
كېرەك . قاچانغىچە يەيدىكىن تاڭ ھىچ تويمايدۇغۇ بۇلار .

بەلكىم بۇلار بۇ 2-3 سائەتلىك غەيۋەتلىرىدە 3-4 توننا ئادەم
گۆشىنى يەۋەتكەندۇ بۇنى ئاللاھ ئۆزى بىلىدۇ . ئاغزىغا چىقىتمۇ
بولدى بىر-بىرسىنىڭ غەيۋىتىنى قىلىپ ، غاجىشىپ ، ئۆز-ئارا
كۈشكۈرتىشىپ غەيۋىتىنى تېخىمۇ رەڭلىك قىلىۋەتكەن ھەي
ئىنسان !.....

ئىچىمدە ئىستىغفار ئېيتقىنىمچە ئۇ سورۇندىنمۇ ئايرىلىپ ئۆيگە
قاراپ ماڭدىم . كىتىپ بارسام بىر نەچچە ئاياللار تازا قىزىق
سۆھبەتكە چۈشۈپتۇ . ئۆتۈپ كىتىۋېتىپ ئۇلارنىڭ سۆزى
قۇلۇقۇمغا كىرىپ قالدى .

- پالانچى ئايالنى تونۇمسىلەر ، ئاڭلىسام كاللىسى تازا جايدا
نەمەسمىش . ئۆتۈپ كەتكەن مەينەت ، بىجىرىم نەمەس

خوتۇنكەن . كىرمۇ يۇيماي ، تاماقمۇ ئەتمەي كۈن چۈش بولغىچە ئۇخلاش دەپ گەپ باشلىدى بىر ئايال .

شۇ ئەمەسمۇ ، ئۇنىڭ بىر گىپىنى قىلمىسلا ، قارىسام ئېرىدىن باشقا بىرەر ئاشنىسى باردەك ئۇنىڭ گەپ قىستۇردى يەنە بىرى ...

ئارىدىن يەنە بىر ئايال گەپنىڭ تىمىسىنى يۆتكەپ غەيۋەتنى ئۆزىنىڭ قېين ئانىسىدىن باشلىدى .

ھەجەپمۇ تويدۇم بۇ قېين ئانام دىگەن جادۇگەر خوتۇندىن . ئەتىدىن – كەچكە كەينىدىن تىمسىقلاپ يۈرگىنى يۈرگەن . ئۇنى قىلمىدىڭ ، بۇنى قىلمىدىڭ ، ئۆي تازىلىدىڭ دەپ توختىماي ۋاتىلداشلىرىدىن جاق تويدۇم . قۇلۇم-قوشنىلىرىمغا غەيۋەتنى قىلىشلىرىچۇ تېخى ! بىرەر تال ئەخلەت چۈشۈپ قالىدىمۇ بولدى كۆزۈمگە كىرىۋالغىنى كىرىۋالغان . ئۇ جادىغا ھىچنەرسە توغرا كەلمەيدۇ . كەچتە ئوغلى كەلسە ئۇششۇقلۇق قىلىپ يىغلاپ چىقىشلىرىچۇ تېخى . ئىلگىرىكىن ئەسكى جادى دىگەنە ئۇ .

- سىنىڭ ئاناڭغۇ ھەر-ھالدا ياخشىكەن . مىنىڭ قىين ئانام دائىم مىنى تىللايدۇ ، غادىيدۇ . ئوغلىغا بولسا ۋاي دەپ ماڭا كەلگەندە ئوغۇل تۇغمىدىڭ دەپ تىللاپ كىتىشلىرىچۇ تېخى . يا

ئادەم خالغىنىنى تۇغىۋالغىلى بولمىسا . نىمە تۇغۇلسا شۇ
ئوغلنىڭ بالسىغۇ دىدى قاپاقنى تۈرۈپ . مەن ئۇلارغا سالام
قىلىپ قويۇپ يولۇمنى داۋام نەتتىم .

-ھەي ساقام !ئاپاڭ قانداقراق دەپ سوراپ قالدى ئارىدىن بىرى .

ھە ياخشى ، ئۇدۇللا جاۋاپ بەردىم مەنمۇ .

-ھە ئاپاڭغۇ ياخشى ئايال ، لىكىننە شۇ بىر يېرى

-ھە لىكىن دەيسىزغۇ ، ئاپامغا نىمە بوپتۇ ؟ دىدىم مەن

-شۇ بىزە خۇيى يامانراق .

-خۇيى يامان دىسىلە ، ھەر نىمە بولسا سىلەردەك غەيۋەت

قىلىپ ، باشقىلارنى غاجىلاپ ئادەم گۆشى يىمەيدۇ ،

سىلەرچۇ ؟ قاچانلا قارىسا باشقىلارنى غاجىلاپ يۈرگىنىڭلا

يۈرگەن . ئادەم گۆشى يەپمۇ تويمايسىلەر . ئىشەك جېنىدا ياغاچ

غاجىلايدۇ ، ئىت جېنىدا سۆڭەك غاجىلايدۇ ، ھايۋان جېنىدا

ھىچقاچان بىر-بىرىنى غاجىلاپ گۆشنى يىمەيدۇ . نەمما سىلەر

باشقىلارنى غاجىلاپ ئادەم گۆشى يەيسىلەر دىدىم . ئارىدىن بىر

ئايال :

-ھەي بالام ساراڭمۇ سەن ، بىز پەقەت سەت خۇيى بار ئىكەن

دىدۇق ، غەيۋەت قىلمىدۇق دىدى .

ئەمسە بېرىپ ئاپامنىڭ ئۆزىگە دىسەڭلار بولمامدۇ ماڭا
دىگۈچە . بۇ ئوخشاشلا غەيۋەت قىلغانلىق بولماي نىمە ؟ ياكى
بولمىسا ئېرىڭلار گۆش ئېلىپ بەرمەي ئاچ قويدىمۇ شۇنچىۋالا
غەيۋەت قىلىپ ئادەم گۆشى يىگۈدەك دىدىم دە ئۆيگە كىرىپ
كەتتىم . كىرسەم ئۆيدە بىر نەچچە خوشنا مومايلار ئولتۇرۇپتۇ .
ئاپام بولسا چاي تەييارلاۋاتاتتى . ۋاي ئاللا توۋا قىلدىم ،
قېرىشقاندەك بۇ قېرىلارمۇ غەيۋەتكە دۈم چۈشۈپتۇ . ئارىدىن
بىرى :

- كىلىنىمنىڭ ئەسكىلىكىنى بىر دىمىسىلە ، ئەتىگىنى قويۇپ
ھويلا ئاراملارنى سۈپۈرمەيدۇ ، يا تاماق ئەتمەيدۇ ، كەچكىچە
پۇشۇلداپ ئۇخلىغىنى ئۇخلىغان ، ئازراق گەپ قىلىپ قويسام
بوخچىسىنى كۆتۈرۈپ يامانلاپ ماڭغان . ھەي.....خەق دىگەن
ھامان خەقلىقنى قىلىدىكەن . خۇيمۇ تويدۇم ئۇنىڭدىن .
سۆزلىسەم دەردىم تۈگمەيدۇ مىنىڭ دىيىشىگە ئەتراپتىكىلەرمۇ
بىرەر ئېغىزدىن گەپ قۇشۇپ غەيۋەتكە تەڭ شىرىك بولۇشتى .
ۋە ئۆز كىلىنلىرىنىڭ دەردىنى تۈكۈپمۇ ئۈلگۈردى . مەن ئۇدۇل
ئۆيگە كىرىپ كىيىملىرىمنى ئالماشتۇرۇپ ئىشقا ماڭدىم .
دوقمۇشتا قېرى — ياش ھەممىسى ئولتۇرۇشقاندى . توۋا
..ئۇلارنىڭ ئىشى يوقمىدۇ ؟ ئىشى بار بىراق ئىشلىمەيدۇ .

خۇددى ئابروي تالاشقاندىكى بەس — بەستە غەيۋەت قىلىشىدۇ .
پالانچى ھاراقكەش مەس بولۇپ يېتىپ قاپتۇ . پالانچى ئاق
چىكىپ تۇتۇلۇپ قاپتۇ دىگەندەك ئاقماس پاراڭلار . خىلمۇ-
خىل غەيۋەتلەر . بىرەرسىنىڭ ئېغىزىدىن ياخشى گەپ
چىقىمىغان .

ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ بىرسىنىڭ سۆزى قۇلقىمغا كىرىپ قالدى .
- ھە سىلەرنى كاتتا ئولتۇرۇپتۇ دەپ ئاڭلىدىمغۇ ، ھېلىقى يېقىندا
ئىچكىرىدىن چىققان مەردان كاتتا سورۇن تۈزەپ بېرىپتۇ
دەيدۇغۇ . تازا ئىچىشكەنسىلەر ھە قاچان ؟! ئاڭلىسام ھەر
قىممەت باھالىق ھاراقلار ، گۆش — كاۋاپلار بىلەن تازا مېھمان
قىپتۇ دەيدۇ ، تازا مەرت نىمىكەندە قارىغاندا !

- ھەي ئۇنى بىر دىمەڭلار ، ئاجايىپ پەيزى ئولتۇردۇق . ئوغۇل
بالا دىگەن مانا مۇشۇنداق بولسا .

- سىلەر ئاغىنىدارچىلىققا يارىمايدىكەنسىلەر جۇمۇ . شۇنداق
پەيزى سورۇندىن مېنى ئايرىپ قويغۇنۇڭلار نىمىسى ھەي...
دىدى ئارىدىن يەنە بىرى ھەسرەتلىك تىنىپ .

- ھە بولدى رەنجىمىگىنە ئاداش . بۈگۈن بىر سورۇنىمىز بار يەنە
كىلىپ رەڭلىك دىگىنە ، شۇنداق گۈزەل ساھىبجامالارمۇ بار
ئىكەن دىگىنە . ھەممە چىقىم ئۆزەمدىن دەيدۇ تېخى .

- پاه پاه پاه ... ئوغۇل بالا دىگەن مۇشۇنداق بولسا ھە ، ، مانا
بۇنى ھەقىقى ئىركەك دەيمىز . ئالامەت ئىسىل نىمىدە بۇ
دادىسىنى دوراپتۇ ، مۇشۇنداق ئاغىنىنى كەم قىلمىسۇن جۇمۇ
بالا دىيشتى بەس — بەستە .

- ھە ئۇكام قانداق ؟ سەنمۇ قاتنىشىپ قويامسەن ؟ ئاغىنىمىز
بولامدىكەن يا ؟

- بۇ گەپ نېرۋامغىلا تەگدى . ئەتىگەندىن بېرى يىغىلىپ قالغان
ئاچچىقلىرىمغا قۇشۇلۇپ جۇدۇنۇمنى ئۆرلەتتى .

- ئاغىنىڭىز بولىدىكەن ئاكا بولىدىكەن . ئۇدۇللا دەۋزەخنىڭ
يولىغا باشلايدىكەن . كۆپرەك يەپ — ئىچىپ ، چىكىپ
جاھاننىڭ پەيزىنى سۈرىۋېلىڭلار ئاكا ، چۈنكى دەۋزەخكە
چۈشكەندە بۇنداق سورۇنلار ئەسلا بولمايدۇ دىدىم مەن زەردە
بىلەن . شۇ زامان ئارىدىن بىرسى چىقىپ :

- نىمانچە ساراڭ شۇم بۇ ، يوقىلە ماڭ ، بىر ياخشى كەيپىمىزنى
ئۇچۇردۇڭ . كىچىك بالا دىگەننىزە

ھەي ئاكا مەنمۇ 20 دىن ئاشتىم ، ئۇنچىۋالا كىچىكمۇ ئەمەس .
لىكىن مەن ساڭا ئوخشاش مەيدىسىنىڭ تۈكىنى كۆرسۈپ
قويۇپ ئوغۇل بالىلىقنى پەش قىلىپ قىزىلارنىڭ ئالدىدا
شالۋىقىمنى ئېقىتىپ يۈرمىدىم ۋە ياكى بىرسى بىرەر رومكا ھاراق
بەرسە تۈلكىلىك قىلىپ ئارقىسىدىن سوڭۇلداپمۇ يۈرمىدىم . ئۆز
كۈچۈمگە تايىنىپ ھالال ئىشلەپ رىزقىمنى تېپىپ يىدىم .
سەندەك بىراۋنىڭ سورۇنىغا قاراپ قالغىنىم يوق . ئادەم ئەقلى -
ھۇشى جايدا بولسا ئۆزىگە گەپ كىلىدىغان ئىشنى قىلمايدۇ .

ھازىر سىلەرنىڭ ھاياتاتلار باغچىسىدىكى مایمۇنلاردىن ھېچ
پەرقىڭلار قالماپتۇ . ئەگەر سىنىمۇ بىرەر باغچىغا قويۇپ بەرسە
چۇقۇم بازىرىڭ چىقىپ كىتىدۇ . كىلىپ كىتىدىغانلارنىڭمۇ
ئايىقى ئۈزۈلمەس ھە قاچان دىدىم مەنمۇ تازا ماز قىلىپ .

ھەي ئويلاپ بېقىڭلار ، قاچانغىچە ئاتا-ئاناڭلارنى قاخشىتىپ
يۈرۈپسىلەر ھە بۇلۇمسىزلىق قىلىپ .يا ئىشلىمەيسىلەر ، يا
باشقا بىرەر ئىشنىڭ پىشىنى تۇتمايسىلەر . شۇڭلاشقىمۇغۇ
ھازىرغىچە بويتاق يۈرۈپسىلەر مانا بىرەر قىز چىقماي
ناچارلىقىڭلاردىن . بولىدۇ ئەمەس رەنجىتكەن بولسام
كەچۈرەرسىلەر . ئاللاھىم ھىدايەت بەرسۇن ، ئەمدى ھاراق
ئىچمەڭلار دىدىم دە كىتىپ قالىدىم . بىردەمدە ئىش ئورنۇمغىمۇ

يېتىپ باردىم . ئىش ئورنۇمدا چوڭلار بىلەن ئىشلەيتتىم . ئۇ قۇرلۇشمۇ پۈتەي دەپ قالغان بولۇپ پەقەت 2-3 سائەتلىكلا يېرى قالغان ئىدى . بىز ئىشىمىزنى تىزىرەك تۈگۈتۈپ باشقا بىر يەرگە بېرىشنى ئويلاشقاندۇق . شۇڭلاشقا مەنمۇ بېرىپ ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈپتەپلا ئىشقا چۈشۈپ كەتتۇق . ئىش ئارىلىقىدا بىردەم دەم ئالغۇچ پاراڭلىشىپ ئولتۇرۇپ قالدۇق .

– ھەي بالىلار ! ھازىر بالىلار ، ياشلا كىتىپ بارىدۇ . قاراڭلار ئىشلىگەنگە يەتمەيدۇ . بىرلىرى ھاراق ئىچىپ ، كەيىپ – ساپاغا بېرىلىپ جېنىنى نابۇت قىلسا يەنە بىرلىرى ئاق چىكىپ . ئاللاھ شۇلارنىڭ كۆڭلىگە ئىنساپ بەرسۇن ، ھىدايەت قىلسۇن دىدى بىرەيلەن . چوڭ ئۇستام كىلىپ

– ھەي ئاۋۇ پالانىچىمۇ ھاراق ئىچىپ ئۆلدى ئاخىرى دېۋىدى ئارىدىن ياشتا چوڭراق بىرى :

– ھەي ئۇكام ! غەيۋەت قىلمىغىن ئاللاھ كۆڭلىگە ئىنساپ بېرە ، نەگەر بەك دىگۈڭ كىلىپ كەتكەن بولسا ئالدىغا بېرىپ دىگىن ، ئۇ غەيۋەتكە كىرمەيدۇ بەلكى نەسىھەتكە كىرىدۇ دىدى . ھەممەيلەن ئۆز-ئارا پاراڭلىشىپ ئولتۇردۇق .

تۈنۈگۈن تۈركىيەدىن بىر قېرىنداشىمىز كەپتىكەن . ئۇ نۇرغۇن خەيرى – ساخاۋەت ئىشلىرىنى قىلغان كىشى ئىكەن . ئۇ مەسچىتلەرگە ، قەبرى ، ياشانغان ، باققۇنچىسى يوق كىشىلەرگە نۇرغۇن پۇل ئىئانە قىپتۇ . يىتىم بالىلارنىڭ بېشىنى سىلاپ ئوقۇتۇپتۇ . ئۇ كىشى يىلدا شۇنداق قىلىدىكەن ، بۇ قېتىمىمۇ 50-60 مىليونغا يېقىن پۇلنى خەير-ساخاۋەت قىپتۇ . ئارىمىزدىن شۇنداق كىشىلەر كۆپلەپ چىقسا ، كۆپرەك ئىئانە قىلسا نېمە دىگەن ياخشى بولاتتى ھە ! ئەمما بۇ ئىنسانلار قاچانلا قارىسا غەيۋەت قىلغان ، ئىشلىمىگەن ياكى بولمىسا 2 كۈن ئىشلىسە 4 كۈن يوق كەيپ-ساپادىن بېشىنى كۆتۈرەلمەي يۈرگەن . يانا تېخى بىز ئەركەك دەپ كىتىشلىرىچۇ تېخى . ھەي...قۇرۇپ كەتسۇن شۇ ئەركەكلىكى . ئۇلارغا قارىغاندا 7 ياشلىق بالىنىڭ ئەركەكلىكى ، غۇرۇرى كۈچلۈكرەكمىكەن دەيمەن ئاكا . ھىچ بولمىسا ھەر ئايدا 300-400 يۈەن بولسىمۇ بەرسەم بۇلاتتى دىدىم مەن . شۇ ئەسنادا ئارىدىن بىرەيلەن :

ھەي ئاغىنىلەر ! بۈگۈن جۈمە كۈنى ئىكەن . ھەممىمىز ئازراقتىن پۇل چىقىرىپ شۇ نامرات غېرىپلارنى بىر خوش قىلىۋەتمەيلىمۇ دىدى ئارىمىزدىكى ئەمەت ئۇستا .

ھە بولدى دېيىشىپ يېنىمىزدىن 100 يۈەندىن پۇل چىقىرىپ ياندىكى يالغۇز بوۋايغا بەرسەك خوش بولۇپ يىغلاپ كەتتى ۋە ئۇزۇندىن ئۇزۇنغا دۇئا قىلدى . ھە قارا بىرىنىڭ خوشاللىقىنى كۆرۈش نىمە دىگەن ياخشى ئىش ھە! بەزىلەر ئۇ قېرى ئۆلەيلا دەپ قالغان تۇرسا نىمىگە پۇل بېرىدۇ ، بەرگەننى بىلەمتى ئۇ قېرى ، ئەتە — ئۆگۈن ئۆلسە نىمىسى قالاتتى ئۇنىڭ دېيىشىدۇ . بۇنداق گەپنى پەقەت دوقمۇشتىكى ھېلىقىدەك ئىش خوشياقماسالاردىن باشقا ھىچكىم دىمەيدۇ . كۈنلەر شۇ تەرىقىدە ئۆتمەكتە . نۇرغۇنلىغان ئادەملەر قۇرۇق داستىخانغا ئادەم گۆشىنى قويۇپ قويۇپ غەيۋەتنى لازا ، ئەر-شكايەتلىرىنى ئاچچىقسۇ قىلىپ تازا مەزە قىلىپ تۇرۇپ يېيىشىدۇ . ئەگەر سىز 2 كىلو گۆش يىسىڭىز تويۇپ قالارسىز . ئەمما ئۇلار ئادەم گۆشىنى كۈندە توننىلاپ — توننىلاپ پۈتۈن يەۋىتىپ بارىدۇ . ئەجەب ئۇلارنىڭ قورسىقى تويىمىغانمىدۇ ؟ ياكى ئىشىسىزلىق ، ئاچارچىلىق ئۇلارنى مۇشۇ كېسەلگە گىرىپتار قىلغانمىدۇ ؟ ياكى بولمىسا ئاياللارنى بىكارچىلىق ، تۇللۇق مۇشۇ كېسەلگە گىرىپتار قىلدىمۇ بۇنى ھىچ بىلمىدۇق . ھەي.....!

يەيسەن يەيسەن توپمايسەن ، سەن گۆشنى كۆرمىگەنمۇ ؟
داستىخنىڭ قۇرۇق بولغان بىلەن يېتىۋاتىدۇ 5-6 ئادەم .
يەۋاتسەن ئۇستىخاندىن باشلاپ سەن ئۇنى ھەر كۈنى ،
يەۋەرسەڭ قورسىقنىڭ پارتلايدۇ ئارام ئالغىن سەن بىردەم .

ئىنسانغا ئىنسان موھتاج ئەيلىمىگىن ،
غەيۋەتكە بىزنى ھەرگىز يار – يۆلەك قىلمىغىن .
غەيۋەتنى بىزلەرگە ھەمراھ قىلمىغىن ،
ئاجىزە بەندىلىرىڭگە سەن ياردەم قىلغىن .

غەيۋەتنى كۆپ ، شىكايىتى كۆپ ھەممىدىن ،
ئەرزىمەس سۆزلىرى كۆپ ھەممىدىن .
پۇل دەيدۇ قاخشاپ تۇرۇپ غەيۋەت قىلىپ ،
يانچۇقىدا موچەن يوق پۇلدارنى تېخى ياراتماي قېلىپ .

ئارتۇق تاپسا 10 يۈەننى باشقىلاردىن ،
كەينىدىن غاجاپ ئاق ساتتى دەيدۇ .
تېپىۋالسا ئىشلەپ تۇرۇپ 100 يۈەننى ،
كەينىدىن ئىچكىرىدە بالا ساتتى دەيدۇ .
مېھنەت قىل نەي ئىنسان سەن ئۆزۈڭ ،
بوشاڭلىقتا يانچۇقۇڭدا 10 تەڭگەڭ يوق .
تېيىنچىلىك پۇلۇڭ بولمىسا بوپتۇ دىدۇق ،
دائىما بولسۇن سىنىڭ بۇغداي سۈزۈڭ .

گۆش تۇلۇپتۇ داستىخانغا ،
كشىلەر يەپتۇ ھەر ياندىن .
ئادىملىرى قانچە كۆپ كەلسە داستىخانغا ،
تولغىنى گۆش نەمەس ، غەيۋەتكەن داستىخانغا .

ھەي ئاللاھ ، كىشلەرنىڭ غەيۋەت قىلىشما سىلىقنى چىن كۆڭلىمىزدىن ئۈمۈد قىلاتتۇق . لىكىن كىشلەر توختاتمىدى .

بىرسى ئازراق پۇل تېپىپ قالسا ئارقىدىن غاجايسىلەر ، ئۆزۈڭلار تاپمايسىلەر . بىر ئىنسان قانچىلىك پۇل تېپىۋاتىدۇ ، ۋە قانداق تېپىۋاتىدۇ . ئۇنى ئۆزى بىلىدۇ . سىلەرنىڭ ھەددىدىن زىيادە نەسىرەپ ھەسەت قىلىشىڭلارنىڭ ھاجىتى يوق . ئۇنى بىلگۈچى ئاللاھتۇر .

ئۇنى ھاللاپ تاپتىمۇ ؟ ياكى قانداق تاپتى ، ئۇنىڭدىن رەببىم خەۋەرداردۇر . غەيۋەت قىلماڭلار ، گۇناھتىن يىراق تۇرۇڭلار . غەيۋەت ، ھەسەت ، گۇمانخورلۇق ، بىكارچىلىق ئىنساننى تۈگەشتۈرۈپ ياتسا قوپالماس ھالەتكە ئەكىلىپ قۇيدۇ .

بەزىلەر باركىن ئۇلارغا خۇددى غەيۋەت قىلىش ئادەت بۇلۇپ قالغاندەك ، غەيۋەت قىلىپ ھارام گۆش يېيىش كۈچ – قۇۋۋەت بۇلۇپ قالغاندەك ئېغىزدا تىللىغانلىرى ئاز كىلىپ ھەتتا ئۈندىدارلاردا ئاۋازلىق قىلىپ غەيۋەت بىلەن شۇ كىشىنىڭ گۆشىنى پۈتۈن يەۋىتىدىغان بۇلۇپ كەتتى . ھەي ئىنسان ئۇ سىنىڭ دۈشمىنىڭ ۋە ھەر قانچە ناچار ئادىمىڭ بۇلۇپ بولسىمۇ ۋە ياكى ساڭا ئاسىيلىق قىلغان بولسىمۇ سەن ئۇنىڭ غەيۋىتىنى قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى . بىراق سەن ئۇنىڭ پوق

سۈيۈۋۈكىدىن تارتىپ يەۋەتتىڭ . بىلەمسەن ؟ بەلكىم سەن ئۆلگەن ئادەمنىڭ ۋە تىرىكلەرنىڭ ئۈستىدىن غەيۋەت قىلىۋېرىپ بۇنداق ھارام يېيىش ساڭا ئادەت بۇلۇپ قالغان ئوخشايدۇ . يازساڭغۇ بىر گەپ . لىكىن يوق ئادەمنىڭ غەيۋىتىنى قىلىپ چىقراق گۆش يەي دەپ سالونلارغا يوللايسەن . ساڭا گۆش ئازلىق قىلىۋاتامدۇ ؟ سىلەر بىراۋنى تىللاش ، ھاقارەتلەش بىلەن پۇل تاپمەن دىگۈچە كوچىغا چىقىپ تىلەمچىلىك قىلساڭلار بولمامدۇ ياكى ھۆكۈمەتنىڭ سىلەرگە بەرگەن تۇرمۇش كاپارەت پۇلى ئاز كىلىپ گۆشكە تويماي قالدىڭمۇ ؟

ئەي غەيۋەتخور ئاڭلىغىن . شۇنداق بىر كۈن يەنى مەھشەر كۈنى كېلىدۇكى ھەر قىلغان غەيۋىتىڭنىڭ گۆشىنى قۇسۇپ چىقىرىدىغان . قوي گۆشىنى چىق يەۋەتسە گۆشتىن چىقىپ قۇسىدۇ . بىراق سەن ئادەم گۆشىنى توننىلاپ – توننىلاپ يەپ ئەسلا تويمايسەن . شۇ مەھشەر كۈنى بارلىق ئىنسانلار ئالدىدا غەيۋەتلىرىڭنىڭ دەستىدىن ئاغزىڭدا قان – يىرىڭ ئوت بۇلۇپ چىققاندا قانداق قىلارسەن . بەلكىم شۇ چاغدا گۆشكە تويۇشۇڭ مۇمكىن .

قىلما سەن ھەسەت باشقىلارنىڭ دۇنياسىغا ،
باشلىۋالما ئۆزەڭنى دەۋزەخنىڭ ئوتۇنلىرىغا .
ياخشى ياشىغىن ھالال مېھنەت بىلەن ، ھالال سۆز بىلەن ،
ئىزدىنىپ سوريغىن ، ئالغىن مەسلىھەت ئىلىم ئەھلى بىلەن .

ئۈلۈپ كەتكەن ئادەمنى دائىم چىشلەپ تارتماڭلار ،
تىرىك يۈرگەن ئادەمنى دائىم تىللاپ يۈرمەڭلار .
ئاغزىڭلاردا ئوت بولۇپ ئىچ باغرىڭنى كۆيدۈرەر ،
رەببىم بەرگەن شۇ بېغىزدا ئىستىغفارنى ئوقۇڭلار .

سورۇن تۈزەپ تىللايسەن ئۆلگەنلەرنىڭ كەينىدىن ،
چۈرۈپ كەتكەن سۆڭەكنى يەپمۇ ئەسلا تويمايسەن .
ئىتمۇ جېنىدا يىمەستۈر چۈرۈپ كەتكەن سۆڭەكنى ،
ھەق ئاللاھنىڭ پاكىتىنى سەن ھەرگىزمۇ بىلمەيسەن .

بىلىپ قالسىەن بىر كۈنى ئوتنى يىگەن شۇ كۈنى ،
قاراپ قالسىەن ھەيراندا سەن تىللىغان كىشىنى .
غاجلايسەن ، تىللايسەن رەببىم ئۆزى كۆرسىتەر ،
خالايقىلار ئالدىدا رەسۋا بولغان شۇ كۈنى .

غەيۋەت قىلما ئەي ئىنسان ئىلىم-بىلىم ئوقۇغىن ،
ھەر سۆزلىرىڭ ئىسپاتتا قىيامەتتە سۆزلىنىۋر .
شېرىن سۆزلەر ، ئەخلاقىتىن سەن قەلبىڭنى تولدۇرغىن ،
ئىلىم-مەرىپەت پەزىلەتتىن جەننەت ئىشىكى ئېچىلۇر .

داستىخنىڭ كەڭ بوپتۇ تولۇپتۇ ساڭا ھەر گۆشلەردىن ،
ھالالمۇ ھارام مەن بىلىدىم بىسىمىللاھ دەپ يىيەلەمدىم .
سەن تەييارلىغان بۇ گۆشلەر شۈبھىدىن خالىمىدۇ ؟
سەن يىگەن شۇ گۆشلەردىن ئاللاھىم ھەم رازىمىدۇ ؟

ھالال دەپ رازى بولغان بولسا ھەر كىشى ،
گۆشلىرىڭگە كۆپ كىشى تەييار ئىدى .
ھەر كىشىنىڭ ئاغزىغا سۇ يىغىلىپ ،
داستىخنىڭنى چۆرىدەپ ئولتۇرار ئىدى .

بىكارچىغا خۇيمۇ ئوبدان ياقار ،
بۇ گۆشنىڭ كىلوگرامنىڭ ھەقسىزلىقى .
نىمانچىۋالا ياخشى گۆش دەپ خوش بۇلۇپ ،
ئىشتىھا بىلەن توننىلاپ ئەكەلگۈسى .

ھەقتۇر مۆئمىن بولسا ھەر ۋاقت ،
يىمەستۇر ئادەم گۆشىدىن .
داستىخانغا ئولشۇۋالماستى بىكارچىلىقتىن ،

غەيۋەت — شىكايەت قىلىپ يامانلاردىن .

گۆشلىرىڭگە ھەمراھ بوپتۇ شەيتان ھەر تەرەپتىن ،
ئۈستىخاننى قولغا ئاپتۇ بەتبەشىرە ، ياۋۇز بولۇپ .
ياۋۇزلارچە يەپ كەتتى ئالدىدىكى گۆشلەردىن ،
ئىنساننىڭ نەخمەقلىقىدىن تازا خوش بولۇپ .

ھەي بەندىلەر سەبىر — تاقەت قىلىڭلار ،
ياخشىغا ھەر ۋاقىت ھىدايەت قىلىڭلار .
ئىنسان گۆشى يېيىشتىن يىراق تۇرۇڭلار ،
ھەرۋاقىت غەيۋەتتىن ئاللاھىدىن قورقۇڭلار .

ئەي قېرىنداشلىرىم ! غەيۋەت قىلماڭلار ، غەيۋەت قىلغانلىق
ئادەم گۆشى يىگەنلىكتۇر . بۇ ھەقتە ھەدىستىمۇ ھەم دەلىل
باردۇر . بەلكىم ئوقۇغانسىز . غەيۋەت شۇ كىشىنىڭ گۆشىنى
پۈتۈن يەۋەتكەندەك بولىدۇ . بەلكىم سەن تىنماي غەيۋەتتىن

قىلغان شۇ كىشى ئاخىرەتتە رەببىمنىڭ ھۇزۇرىدا پاك بىر كىشى بۇلىشى مۇمكىن . سەن ئاللاھنىڭ ئالدىدا رەسۋا بولۇپ ، ئاغزىڭدىن ئوت يېنىپ سىنى كۆيدۈرىشىدىن قورقماسەن ؟ غەيۋەت قىلىپ ئادەم گۆشى يىمەڭلار بەلكى رەببىم ياراتقان ، ھالال قىلىپ بەرگەن پاكىزە گۆشلەردىن يەڭلار .

ئاللاھىم قەلبىڭلارنى ئېچىۋەتسۇن . ھالال مېھنەت بىلەن پاك يېيشكە نىسپ قىلسۇن . ئۆزى رازى بولىدىغان ، سالىھ ئەمەللەرنى كۆپلەپ قىلىشقا نىسپ قىلسۇن . ئامىن!!!

ھۆرمەت ۋە ئۆرپ ئادەت

دۇنيادا نەچچە مىليارد ئادەملەر بار بولۇپ ئۇلارنىڭ ئۆزىگە خاس نۇرغۇن ئۆرپ-ئادەتلىرى ، خىلمۇ-خىل ئېتىقادلىرى ، ئۆر-ئادەتلىرىگە گەپ-سۆز ، ئىش – ھەرىكەتلىرى بولىدۇ ، ئۆزىگە تارىخ ۋە مەدەنىيەتلىرى بولىدۇ . بىزنىڭمۇ ئۆزىمىزگە خاس بولغان ئۆرپ-ئادىتىمىز ، تارىخىمىز ۋە تىل بايلىقىمىز بولغان . ئەي ئوغۇل ئەتىگەندە بىرسى بىلەن كۆرۈشكەندە «ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم»-ھەر ۋاقىت ئاللاھنىڭ سالامى سىزگە بولسۇن – سالامەت ، تىنچ – ئامان تۇرۇپسىزمۇ دېيىشنى ئۇنتۇپ قالما .

ھەر ۋاقىت چوڭلارنى ھۆرمەت قىل . كىچىكلەرنى ئىززەتلە . ھەر ۋاقىت يۈز-ئابرويۇڭغا داغ تەككۈزمە . ئۆزۈڭنىڭ ھايات يۇلىدا داغدام قەدەملىرىڭ بىلەن ھايات سەپىرىڭگە قەدەم تاشلىغىن . بىراق بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە ، ياشلىرىمىز ئۆرۈپ-ئادەتكە ئەھمىيەت بەرمەيدىغان بۇلۇپ قالدى . مانا ئەتىگەندە يولغا چىقىپتىمىز ، ئەمدى نۇرغۇنلىغان ئىشلارنى كۆرىمىز . بەزىدە (ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم) دېيىشنىڭ ئورنىغا ، قولنى

خوش ياقمىغاندەك ھە بارمۇ سەن ، يوقاپ كەتتىڭغۇ گۈيىنىڭ
بالىسى دەپ سەت گەپلەر بىلەن كۆرىشىدۇ . ھەرخىل سەت
گەپلەر بىلەن كۈلۈشۈپ ، تىللاپ تۇرۇپ كۆرۈشىدۇ ، بۇ قانداق
سالام بېرىش بولدى . بۇ يەردە بىر-بىرىمىزنى ئاڭسىز ھاياۋانلارغا
ئوخشىتىپ مىسالغا ئېلىشنىڭ ھېچ بىر ئەھمىيىتى يوق ، ئۆز-ئارا
ھۆرمىتىمىزنى قىلىشىپ ، ئۆرۈپ ئادىتىمىزنى ساقلاپ قالايسى .

بىراق سىلەر ، ھەي پالانى نەگە كەتتىڭ ، باركەنسەن ھە ،
دىگەن سەت سۆزلەر بىلەن كۆرۈشىسىلەر ، ئۇنداق
كۆرۈشۈشنىڭ نىمە ھاجىتى ، ئۆرۈپ ئادەتتە شۇنداق گەپلەر
بارمۇ ؟ ياكى شەرىئەتتە ، ياكى ھەدىستە مۇشۇنداق كۆرۈشۈڭلار
دىگەن يېرى بارمۇ ؟ ئاغزىڭلارنى بۇزۇپ تىللىشىپ ئاتا-
ئاناڭلارنى ئارىغا ئېلىۋالسىلەر ، خۇددى ئاتا-ئاناڭلار كىلىپ شۇ
كىشىنى ئۇرۇپ-تىللاپ بېرىدىغاندەك ، سەت گەپلەرنى
دېشىپ كىتسىلەر بىر-بىرىڭلارنىڭ ھۆرمىتىنى دەپسەندە
قىلىشىپ ، توۋا دەيمەن سىلەر ھەقىقەتەن شۇ سۆزلەرگە
لايىقمۇ ؟ نىمە ئۈچۈن بىكاردىنلا ھاراملىق دېشىپ كىتسىلەر
، بۇنىڭ چۇقۇم بىر ئاساسى بارمۇ ؟ ياق . ھىچقانداق بىر
ئاساسى يوق ، ناۋادا بىرەر جىدەل چىقىپ قالسا ، سوقۇشۇپ
قالساڭلار ، بولدى ، ئاتا-ئانا ، ئاكا-ئاچا ، ئۇكا-

سىڭىللىرىڭلارنى تارتىپ ئەكىلىپ تىللايسىلەر . خۇددى مۇشۇنداق تىللاشسا پۇخادىن چىقىدىغاندەك ، يەنە تېخى ئاتا-بوۋاڭلارنى سۆرەپ ئەچىقسىلەر ، رەھمەتلىك ياتقان يېرىدە قانچە قۇرۇلغاندۇ . سىلەر ئۇنى بىلەلمەيسىلەر . ھەي ، .. يەنە تېخى ئايالىڭلارنى ، باللىرىڭلارنى ۋە قېنىئانا- قېنىئاتاڭلارنىمۇ سۆرەپ چىقسىلەر . ئۆزۈڭنىڭ ئەسكىلىكىدىن ئاتا-ئانىسى مۇنداق ، ئايالىم مۇنداق ناچارلىقىدىن مۇشۇ كۈنگە قالدۇم دەپ نۇرغۇنلىغان بولمىغۇر گەپلەرنى ئوتتۇرغا سۆرەپ چىقسىلەر . بىر ئوبدان تىلىمىز بولغاندىن كىيىن ، ئەي قېرىنداشلار ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم ، ياخشى تۇردىڭىزمۇ ؟ سالامەت تۇردىڭىزمۇ ؟

سالامەتلىكىڭىز قانداقراق دەپ ئەھۋاللىشايسىلەر ،

جىدەل-ماجرى قىلمايسىلەر ، ئۆز-ئارا ھەمكارلىشىپ يول قۇيۇشۇپ ھۆرمەتلىشىپ ئۆتەيسىلەر .

ئۆرۈپ- ئادىتىمىزدە بوۋىللىرىمىز بىزلەرگە كەڭرى ئىشتانلار كەي ، كەڭرى كىيىملەرنى كەي ، كەڭرى كىيىملەر ھەرىكەت قىلىشقا قولايلىق دەپ تەلىم بېرىپ كەلگەن . بىر يېرىڭنى ئۇچۇق قويما دەيدۇ ، بىراق ھازىر ھەممە يەرلەردە يېرىم يالىڭاچ كىيىم-كېچەكلەرنى كىيىشنى بەك ياخشى كۆرۈسىلەر ، بۇ

يالىڭاچ يەرلەرگە رەخت يەتمەي قالدۇمۇ ؟ ياكى پۇل چىقىش قىلماي ، كالتە كىيىم نەرزىن بولغاچقا شۇنى كەيدىڭلارمۇ ؟ بۇنى ھېچ بىلمىدۇق . نەسلىدە ئۆرۈپ-ئادەتلىرىمىزدە چىرايلىق نەتلەس ئۇزۇن كۆينەكلەر ، يارشىملىق بولغان كانئاي كۆينەكلىرى بار ، شۇلارنى ياراشتۇرۇپ كەيسە نىمانداق ياخشى ، قانچە گۈزەل بولىدۇ ھە .

كەيمەك نەمەس كىيىك ، ئۆزىڭىزگە خاس بولغان كىيىملەرنى كىيىك ، سىز بىر ئوغۇل بالا ئىكەنسىز ، شۇنىڭ لايىقىدا ئىش قىلىك . ھەددەن زىيادە تار كىيىم كېچەكلەرنى كىيۋالسىڭىز ، خۇددى يوغان بىر چىڭگىت تاغىرىغا سۇلياۋ ئوراپ قويغاندەك تۇرىدىكەن . شۇڭا ئازراق بولسىمۇ كەك ئىشتان كىيىك جىسىمىڭىز سىزدىن خوش بۇلۇپ قالسۇن . شۇ بەدەن نەزالىرىڭىز خوش بولۇپ قالسۇن ، راھەتلىنىپ قالسۇن . ئاللاھمۇ ھەم سىزدىن رازى بولسۇن .

بۇرۇنلارنىڭ ئۆيىگە مېھمان كەلسە خوش بۇلاتتى ، مېھمانلارنى چوڭ بىلەتتى ، ھازىر بولسا مېھمان كەلسە ئانچە بەك خوش بولۇپ كەتمەس بولۇپ كەتتى . بۇ ئىقتىسادنىڭ ناچارلىقىمۇ ؟ ياكى ئادەملەردىن بىزار بولغانلىقىمۇ ؟ مېھمان

كەلسە خۇددى دۇشمىنى كەلگەندەك چىرايىڭلار ئۆزگۈرۈپ
ھەرخىل بۇلىدىغان بولۇپ قالدى .

ھەي قېرىنداشلار ئۆرۈپ ئادەتنى ئۇنتۇپ قالمايلى بىزنىڭ
ئۆرۈپ ئادىتىمىزدە ، ئاتا-ئانىمىزنى ھۆرمەتلەيدىغان
قەدىرلەيدىغان ياخشى ئەخلاقىمىز بار . بالىلىرىمىزنىمۇ سەت
تقىلىمايدىغان مىللەت ئىدۇق . بىراق ھازىر ئۇنىڭ ئەكسىچە
بۇلىۋاتىدۇ . ناۋادا بالىڭىز يىقىلىپ چۈشسە ئەجەپ ئوبدان
بولدى ، خوپ بوپتۇ ، تازا يىقىلىڭ دەپ بالىلىرىڭىزغا ئەيىپنى
قويدىغان بولىڭىز . ئەمەلىيەتتە بالغا ئەيىپ قويماي ،
يېنىغا بېرىپ يىغلىماڭ ، بىرەر يېرىڭىز ئاغرىدىمۇ ، دىققەت
قىلىپ قاراپ مېڭىڭ دەپ چىرايلىق سۆز قىلىپ ، يەنە
مۇشۇنداق ماڭسا يەنە يىقىلىپ چۈشىدىغانلىقىنى ئەسكەرتىپ
چىرايلىق نەسىھەت قىلسا نىمە دىگە ياخشى . ھەرگىزمۇ ئۆز
پەرزەنتىڭىزگە دۇشمىنىڭىزگە مۇئامىلە قىلغاندەك مۇئامىلە
بولماڭ ، 2~3 ياشلىق بالانىمىلەرنى بىلىدۇ . توۋا دەيمەن بەزى
ئاتا-ئانىلار كوچىدا بالىلىرى خاپا قىلسا ، ھوي پالانچى ،
پۇستانچى ، جۇھۇدنىڭ بالىسى ، يىغلاۋىرەمسەن ، قارغىش
كەتكەن شۇم ، ساڭا بىر نەرسە ئېلىپ بەرمەيمەن دەپ سەت
گەپ بىلەن تىللاپ كىتىسەلەر . ھەي ئىنسان ئۇ ئىتنىڭ بالىسى

نەمەس ، بەلكى سىزنىڭ بالىڭىز . ، نەگەر بىرەر ھايۋاننىڭ بالىسى دىگەن بولسىڭىز ، دەل سىز شۇ ھايۋاننىڭ ئاتا-ئانىسىغۇ ، ئۇ چاغدا سىز نىمە بولۇپ قالسىز . نەجبا سىز ئۆزىڭىزنى كۈندە نەچچە رەت تىللاپ سالىدىغىنىڭىزنى ئويلاپ يەتتىڭىزمۇ ؟ بىز بۇنداق قىلىقسىز گەپلەرنى ئادەت قىلىۋالساق قەتئى بولمايدۇ .

تۇيۇقسىز ئانىڭىز ئاغرىپ قالسا خوش بولۇپ كەتكەندەك بولۇپ ، خۇددى سىزنىڭ 100 يىللىق دۈشمىنىڭىز كېسەل بولۇپ قالغاندەك ، ھەجەپ ئوبدان بوپتۇ بۇ قېرىغا ، خوپ بوپتۇ دەپ مازاق نەتكىڭىز كىلىدۇ . ۋە قاچانمۇ ئۆلە ، نەسكىلىكىدىن شۇنداق بولغان ئوخشايدۇ دەيسىز ، ھەي . ئۇ دىگەن سىزنىڭ ئاتا-ئانىڭىز ۋە قېينىئاتا ۋە قېينىئانىڭىز ئۇلارنى ھۆرمەتلەڭ ، ئاغرىپ قالسىلا قىلچە ۋاقتىنى ئۆتكۈزمەي يوقلاپ كىلىڭ . ھەرگىز غۇدېراپ گەپ قىلىپ سالماڭ .

يولدا كىتۋاتقان ئىككى ياش بىر-بىرسىگە سوقۇلۇپ كەتسە بىر-بىرسىگە قاراپ غادىيىپ خىرىس قىلىپ قۇيشىدۇ ، نەگەر ئىككىسىدىن بىرەرسى ئازراق بوش تۇرۇپ بەرسە بېرىپلا تىللايدۇ . خاپا بولىدۇ ، نەگەر شۇنىڭ ئورنىغا خاپا بولماڭ دىگەن بولسا ، ھەددىدىن ئېشىۋالىدۇ ، خۇددى دۇنيادا ئىنسانلار ھەقسىز

ئۇيۇن كۆرۈشنى ئارزۇلاپ تۇرۋاتقاندا كىلا . شۇنىڭدەك تاماشا كۆرۈشنى ئارزۇلاپ تۇرۋاتقاندا ئاز ئەمەس . سىزگە ئويلىمىغان يەردىن ئۇچراپ قىلىشى مۇمكىن .

ئەر-ئاياللارمۇ كوچىدا خېلى سۇقۇشۇپ قۇيدۇ . ئۆز ئىززەت - ئابرويلىرىنى تۈكۈشۈپ ، بۇنىڭ نىمە پايدىسى . پەقەتلا كىشىلەرگە بىر مەيدان ھەقسىز ئۇيۇن قۇيۇپ بەرگەنلىك خالاس . ئەسلى سىز بىر ئەر بولغانىكەن ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇشىڭىز كېرەك ئىدى ، سىز بىر ئايال بولغانىكى باشقىلارنىڭ ئالدىدا سەت گەپ بىلەن تىللاشماي ، يولدىشىڭىزنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىشىڭىز كېرەك ئىدى . كوچىدا ئىت-مۇشۇكتەك سۇقۇشۇپ يۈرگىچە . بۇرۇنقىلاردا ئىككى ياش سۇقۇشۇپ قالسا چىرايلىق گەپ قىلىپ ئۆيىگە ئەكىرىپ قۇياتتى . ھازىر بولسا قول-قوشتۇرۇپ تاماشا قىلىشىدۇ .

ھەي يىگىت سەن تالاق قىلدىم ، خېتىنى بەردىم دەيسەنمۇ 10 كۈندىن كىيىن بېرىپ شۇ ئايالنىڭ ياندرۇرۇپ ئەكىلۋالسەن . بۇ خۇددى تۈكۈرۈپ قويغان تۈكۈرۈكنى ئېغىزغا ئالغان بىلەن ئوخشاش ئەمەسمۇ ؟ 3~4 قېتىم تالاق قىلسەن خېتىنى بىرسەن قاچانغىچە توۋا قىلمايسەن . توۋا قىلدىم دەيسەن ئاشۇ ئىشىڭنى يەنە تەكرارلايسەن ، ئەجىبا توۋا قىلىش ساڭا

كۈندە 3 ۋاخ دورا يىگەندەك نورمال ئىشقا ئايلىنىپ قالدىمۇ ؟
ئۆز-ئارا ئىززەت-ئىكرام بىلەن ئائىلە قۇرساڭلار ، ھىچقانداق
كۆڭۈلسىزلىك بولمايدۇ ئەمەسمۇ ؟

قىلساڭ كىشىگە ھەر ۋاقىت ھۆرمەت ۋە ئىززەت ،
تاپارسەن ئەۋزەللىكىنى يۇقۇرى مەرتىۋە .
باشقىلارنىڭ ئابرويىغا دەخلى قىلمىساڭ ۋە ھەسەت ،
ھەرىكىم ساڭا ياخشىلىقتىن راۋا كۆرۈدۇ ھەر مەرتىۋە .

يامانلىقتا ئۆزۈڭ ھەمرا بولۇپ قالساڭ ،
كىشىگە ئۆز-ئۆزۈڭنى دۈشمەن قىلساڭ .
بىر كۈنلەردە ئۆلۈشىڭدىن دۈشمەن چىقۇر ،
كۆزلىرىڭگە قاراپ تۇرۇپ تىللايدىغان .

ئالدىراپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كەتمە ھەي ئىنسان ،
ساڭمۇ كىلىدۇ بىر كۈنلەر يىغلايدىغان .

ئالدىراپ بىراۋنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمىگەن ،
بىر كۈن كىلىدۇ ، ھەقتىن ھەم سۆزلەيدىغان .

خەقنى تىللاش دەيدۇ چوڭلار بەك يامان ،
ياخشى ئادەمنى ھەممىدىن ياخشى دەيدىغان .
ھازىرقىلار دەيدىكەن ئالغىن قۇلۇڭغا پىچاق ، كالتەك ،
سەنمۇ ئۇرساڭ بولمامدۇ ، ئوغۇل بالا دەيدىغان .

چىقىپ ئۇرسا بىراۋنىڭ پۇتلىرىغا ،
ئاقۋەتتە تۆلەيسىز دوختۇرخانىغا .
ئېغىر بولسا ياردار بولسا بىمارلار ،
بېرىپ قالسىز ئۆزىڭىز تۇرمە-سولاققا .

كىچىككىنە ئاچچىقنى دەپ ئۇرماڭ باشقىنى ،
كۈچلۈك مەن دەپ بوزەك قىلماڭ ھەرگىز ئاجىزنى .

قەستلەپ تۇرۇپ ئۆلتۈرسىڭىز ناۋادا بىراۋنى ،
سورىقى بار ئۇ ئالەمدە تېپىپ قالسىز دەۋزەخنى .

ئەينى ۋاقتتا بىزنىڭ كىشىلىرىمىز ناھايىتى ئەمگەكچان ،
تىرىشچان خەلىق ئىدى . بىراق ھازىرقىلار ھەقىقەتەن تىرىشماي
قويدى . بۇرۇنقىلار ئەمگەكنى سۈيەتتى ، ھازىرقىلار ئەمگەكتىن
يىراق قاچىدىغان بولۇپ كەتتى ، ئەسلىدە بىزنىڭ ئۇيغۇر
خەلقىمىز ناھايىتى ئەمگەكچان ، ئەمگەككە ئىشتىياقى بار ،
باغۇ-بوستان بەرپا قىلىشقا ئامراق بىر مىللەت ئىدى . تەبىئەتنى ،
باغۇ-بوستانلىقنى سۆيىدىغان مېۋە-چىۋىلەرنى ياخشى
كۆرۈدىغان مىللەت . يەنە ئۆز تۇپرىقىنى سۆيىدىغان ئەمگەك
قىلىپ تۇرمىسا زىرىكىپ قالدىغان بىر خەلىق ئىدى . مانا
بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە تۇپراقتىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ يۈرىدۇ ،
ئۇيۇن-تاماشا ، دىبا-جىيۇبا دەپلا يۈرىدۇ ، ئۇيۇنلىرىمىز تەرەققى
قىلدى دەپ ، تورخانلاردا بېشىنى كۆتۈرمەي ئولتۇرغىنى
ئولتۇرغان ، مۇشۇنداق قىلىپ ئۆرۈپ-ئادەتلەرنى ئۇنتۇشۇپ
كىلىۋاتىدۇ . ھۆرمەتلەشلەر ئەسلا يوق بولۇپ كەتتى ، ئەسلىدە
بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان ئۆرۈپ-ئادەتلىرىمىز بار ئىدى . نۇرغۇنلىغان
بايلىقلىرىمىز بار . 12 مۇقامدىمۇ ، ئەخلاق ، پەزىلەت ،

مۇھەببەت، ئانا-يۇرتقا بولغان سۈيۈنۈش، تەبىئەتكە بولغان گۈزەللىك شۇنىڭغا ئوخشىغان ئەھمىيىتى بار ئىشلار تەسۋىرلەنگەن ۋە يىزىپ قالدۇرۇلغان، قەشقەر سەنەمى، ئېلى سەنمى دەيدۇ، شۇلاردا ئۆرۈپ-ئادەتلەر ۋە بىزنىڭ تارىخلىرىمىز ئەكس ئەتكەن. ۋە بىرخىل سېھرى كۈچكە تولغان مەدىنىتىمىزمۇ بار، لىكىن بۇلارمۇ ئۇنتۇلدى، «ھۆرمەت» بۇ ئىنتايىن قىممەتلىك بايلىقتۇر. بىر كىشىنى ھۆرمەت قىلساڭ ساۋاپ تاپسەن، بىراق ھازىر ياشلار چوڭلارنى كۆرسە تاماكا چىكىپ غادىيىپ تۇرىدىغان، چوڭلارنى كۆزگە ئىلماستىن قاۋاق-مەيخانلاردائىچىپ مەس بولۇپ يۈرۈۋىدىغان، تەپ-تارتىماستىن ئۆزۈمنىڭ ئىشىكىنى چەكتم دەپ باشقىلارنىڭ ئىشىكىنى چىكىدىغان، ھەي ئاتا-ئانىسىنى ھۆرمەتلىمەي ئۆزىچە توي قىلىۋالدىغان ۋە باشقا نۇرغۇنلىغان ئىشلار بار. ھەي قېرىنداشلار، ئۆز-ئارا بىر-بىرىمىزنى ھۆرمەتلەيلى، قوللايلى. ئۆزىمىزنى تاپتىن چىقىرىپ قويمايلى، ھەددىدىن زىيادە تارچىلىققا كىرىۋالمايلى، ئازراق بولسىمۇ كەڭرى كىيىملەرنى كىيىپ ئۆزىمىزگە خاس بولغان يېڭىچە، يېڭى زامانغا لايىق كىيىملەرنى كىيىپ يۈرەيلى، ھەددىدىن زىيادە ئۇچۇق، تار بۇلۇپ كەتسە، ئاقىۋەتتە ئۆزۈڭلارغا ئۆزۈڭلار زۇلۇم قىلىۋاتسىلەر.

دۇنيانى دىگەن بولسا بىراق تار ،
كۆرمىدىم مەن دۇنيانىڭ تارلىقىنى .
نەمە بولۇپ كەتتى بۇ زامانغا ، ئۇچىسىغا لاتا يەتمەيدۇ ،
ئىشتانلىرىنى كۆرمىدىڭمۇ ھەممىدىن بەك تار .

ئىشتانلىرىڭنى تار دىسە بىراۋ كىلىپ يېنىڭغا سىنىڭ ،
ئاچچىقنىڭ بەكمۇ يامان دوستۇم ، ئىچىڭ بەكمۇ تار .
ئۇچۇق يۈرۈۋىرەمسەن ھەر زامان مەستانە بولۇپ ،
كۆرسىتىپ بەدىنىڭنى قىيامەتتە ھەرجايدىن ئوت يانار .

ھازىر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمنى كۆرسە سالام بەرمەيدىغان
ئىشلار بار ، بۇرۇنقىلاردا كىملا بولسۇن . يولدا بولسۇن ،
يولنىڭ ئىككى تەرىپىدە بولسۇن بېرىپ كۆرۈشۈپ كىلەتتى ،
لىكىن ھازىر ئۇنداق ئىشلار يوقۇلۇش گىرداۋىغا بېرىپ قالدى ۋە
ھۆرمەت قىلىشمايدىغان بولۇپ قالدى .

ئاللاھ ئۆز پاناھدا ساقلىسۇن ، كۆڭلىگە ھىدايەت بەرسۇن ،
بىز ئۆزىمىز بىر ئۇيغۇر بۇلۇش سالايتىمىز بىلەن ، ئۆزىمىزنىڭ
مەدنىيىتىنى ، تارىخىنى ، ئۆرۈپ-ئادىتىمىزنى ئۇنتۇپ قالمايلى .
چۇقۇم ئەستە چىڭ ساقلىشىمىز كېرەك . ئەگەر يات بىر مىللەت
كېلىپ ، سىلەر قانداق مىللەت ، ئەينى ۋاقىتتا سىلەر قانداق
مىللەت ئىدىڭلار دىسە ، جاۋاپ بېرەلمەي قالساڭلار بولمايدۇ .
ھەر بىر مىللەتنىڭ ، ھەر بىر دۆلەتنىڭ ، ھەر بىر ئىرقىنىڭ
ئۆزىگە خاس بولغان تارىخى ، مەدنىيىتى بولىدۇ ، ۋە تىل
بايلىقى بولىدۇ ، سىزمۇ تىل بايلىقىغا ھۆرمەت قىلىڭ ،
ئۆزىڭىزنىڭ ئۆرۈپ-ئادىتىگە ھۆرمەت قىلىڭ ، بۇ ھۆرمەت
قىلىشنى بەلكى تارىختىن ، ئۆزىڭىزنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەردىن
ۋە ئەتراپىڭىزدىكى مۇھىتتىن ئەمەس ، ئۆزىڭىز ھاسىل قىلىسىز
. كىشىلەرنى ھۆرمەتلەپ سىلىق سۆز بىلەن ، سىلىق مۇئامىلە
بىلەن ، تىل بايلىقىڭىز بىلەن ئۇلارنى ئۆزىڭىزگە قارىتىسىز ھەم
ئۇلارغا ئىززەت-ئىكرام بىلەن مۇئامىلە قىلىسىز .

سىز ئادەتتە چەتئەل-چەتئەل دەيسىز ، چەتئەلگە نىمە ئۈچۈن
چىقىسىز؟! مەسىلەن مىسىرنىڭ نىل دەرياسى بار ، ئەل-
ئېھراملىرى بار دەيسىز . ھەر ئىرىقتىكى كىشىلەرگە ھەۋەس بىلەن
قاراپ كىتىسىز ، ھەرخىل ھايۋاناتلارنى كۆرۈشنى ئارزۇ قىلىپ

يۈرسىز ، ئامرىكىنىڭ ، تۈركىيەنىڭ ھەرخىل بىنا-ئىمارەتلىرىگە ، مەدىنىيەتلىرىگە ئاشىق بولۇپ يۈرسىز ، ئەجىبا سىزنىڭ ۋەتىنىڭىزنىڭ ئاشىق بولغۇدەك يەرلىرى يوقمۇ ؟ ئەلۋەتتە بار . سەدىچىن سېپىلى جۇڭگۇدىكى تۆت چوڭ قۇرۇلۇشنىڭ بىرى ، ئويلاپ بېقىڭ تۇرپان كارىزى بۇنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالمامدۇ ؟ تۇرپان كارىزىمۇ دۇنيادىكى 4 چوڭ قەدىمى يادىكارلىقنىڭ بىرىغۇ ؟ ! ئاشۇ كارىزنى ، مىڭ ئۆيلەرنى جاپاكەش دېھقانلىرىمىز كولاپ پۈتۈرگەنغۇ ، دۇنيادىكى كىشىلەرنى ھەيران قالدۇرغان تەكلىماكان قۇملۇقى بار ئەمەسمۇ ؟ ئۆزۈڭلارنىڭ دۆلىتىدە نۇرغۇنلىغان بايلىقلار بار ، باغراش كۆللىرى ، سايرام كۆلى ۋە قاناس كۆلى قاتارلىق نۇرغۇنلىغان تەبىئىي بايلىقلار بار ، ئۇنىڭ ئىچىدە سايرام كۆلىنىڭ ئېچىلمىغان ، ئالىملار تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىۋاتقان بىر سىرلىق سىرى بار . ۋە ئۇنىڭدىن باشقا ئۇزۇنغا سۇزۇلغان دەريا-ئۆستەڭلىرى ، تاغ-داۋانلىرى ، ئىگىز چوققىلىرى بار .

ياپ-يېشىل مەنزىلگاھلىرى بار ، ۋەتىنىڭىزدە دۇنيادىكى ھەر-قايسى رايۇنلاردا تېپىلمايدىغان 4 چوڭ ھاۋا رايىنى كۆرەلەيسىز ، ياز پەسلى ، كۈز پەسلى ، قىش پەسلى ، ئەتىياز پەسلى قاتارلىقلار . سىز دۆلىتىڭىزدە قىش ئۆتكۈزۈڭ ياكى ياز

ئۆتكۈزۈك ، سز ياقۇرىدىغان مۇۋاپىق تېمپىراتۇرا رايۇنلىرىنى
تاپالايسىز . سز ئۆزىڭىزنىڭ ئانا يۇرتىڭىز ، ئانا ۋەتىنىڭىز ،
ئۆزىڭىزنىڭ ئۆرۈپ-ئادىتى ، مەدىنىتى ، تارىخىڭىز بىلەن ،
چىرايلىق تىل بايلىقىڭىز بىلەن ، تېخىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر
قىلىسىز . بىر چەتەللىك ئۇيغۇرچە بىلىدىكەنتۇق ، ئۇ يولدا
كىتىۋاتسا ئىككى ئادەم يەنى ئىككى ئۇيغۇر تىللىشىپ تۇرۇپ
سالام بېرىشىپتۇ ، چەتەللىك دەپتۇ : ئەسلىدە ئۇيغۇر دىگەن
مۇشۇنداق تىللىشىپ تۇرۇپ سالام بېرىشىدىغان مىللەت
ئوخشايدۇ دەپ . سز باشقا چەتەللىكلەرگە ئوخشاش چىرايلىق
كىيىپ ، ياخشى ياشىسىڭىزمۇ سىزنىڭ تىل بايلىقىڭىز ياخشى
بولمىسا بىكادۇر . سىلەر ھەر قېتىم كورىيە فىلىمىنى كۆرگەندە ،
ئۇلارنىڭ سالام بېرىشى بەك ياخشى ، بايراملىرىدا ئۆزىڭىزنىڭ
ئۆرۈپ-ئادەت كىيىملىرىنى كىشىدۇ ، سالام بېرىشلىرى بەك
ئەدەپلىك ، بەك مۇلايىم ، بەك سىلىق دەيسىلەر ،
تۈركىيەلىكلەر سالام بەرسە قولغا سۈيۈپ قويدىكەن
دەيسىلەر ، سالامنى چوڭ بىرىدىكەن دەيسىلەر ، ئەمەلىيەتتە
سىلەرمۇ « ئەسسالامۇ ئەلەيكۇم » دەپ بىر-بىرىڭلارغا چىرايلىق
سالام بېرىپ ، ئۆز-ئارا يول قۇيۇشساڭلار ، بىر-بىرىڭلارغا
مېھرىبان بولساڭلار ، شۇ چەتەللىكلەردىن كەلگەن
مېھمانلارنىمۇ ، بۇ مىللەت ھەققەتەن ياخشى مىللەت ئىكەن ،

بۇلار بىلەن كۆپ ئالاقە قىلىپ ، ئۆز-ئارا سودا ئىشلىرىدا تېخىمۇ تەرەققى قىلدۇرسا بولىدىكەن دىگەن ئويلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر .

ئەگەر سىز خالىغان يېرىڭىزگە تۈكۈرۈپ ، مەس بۇلۇپ ، سىيىپ يۈرسىڭىز ، ئۇ چاغدا مەلۇم بىر مەينەت كىشلەرنىڭ تۈپەيلىدىن باشقىلارمۇ بىر تايىقتا ھەيدىلىپ قالدۇ . لىكىن ھەممە ئۇيغۇرلار ئۇنداق ئەمەس ، نۇرغۇنلىغان پەزىلەتلىك كىشلەر بار ، ئابرويۇق ، ئىززەت-ئىكراملىق كىشلەر ھەم بار ، ئويلاپ بېقىڭ نۇرغۇنلىغان ئالىملىرىمىز بىزگە پەندە-نەسىھەت قىلىپ ، ھۆرمەت توغۇرلۇق ئىسىل ھىكمەتلەرنى قالدۇرغان . مەھمۇد قەشقىرى ، يۈسۈپ خاس ھاجىپ ، ئەلشىر نەۋائى قاتارلىق كاتتا ئالىملىرىمىز بىزگە نۇرغۇنلىغان ياخشى سۆز-ھىكمەتلىرىنى قالدۇرغان . شۇ ئالىملىرىمىز دىگەندەك بۈگۈنكى كۈندە ، ھۆرمەتسىزلىك ، ئىتائەتسىزلىك ھەققەتەن كۆپ بۇلىۋاتىدۇ . ئۇلار ھەققەتەن توغرا ئېيتىپتىكەن . مىڭ يىلنىڭ ئالدىدا قالدۇرغان شۇ ئەسەرلىرى ، شۇ نەسىھەتلىرى بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە ئاشكارلىنىپ چىقىۋاتىدۇ .

بۈگۈنكى كۈندە شۇ ۋەز-نەسىھەتلەر سىلەرگە ياردەم بېرىپ كىلىۋاتىدۇ ، لىكىن سىلەر شۇنى ئوقۇپ تۇرۇپمۇ ، چۈشۈنۈپ تۇرۇپمۇ يەنىلا قىلغۇلۇقىڭلارنى قىلىۋاتىسىلەر . ، مانا مەھمۇد

قەشقىرى ، يۈسۈپ خاس ھاجىپ ۋە زەنەسپەت ، ئاتا-ئانىسىنى ھۆرمەتلەش ، چوڭلارنى ھۆرمەتلەش ، ئىززەت-ئىكراملىق بالا بۇلۇش ھەققىدە نۇرغۇنلىغان نەسەرلەرنى يازغان ، شۇڭا ھەممە ئادەم بىر-بىرىنى ھۆرمەتلەي ، ئۆزىنىڭ مىللىتىنى ياخشى كۆرەي دىسە ، ياخشى كۆرۈشنى ئاۋال ئۆزىنىڭ ئائىلىسى ۋە يېقىن دوست-بۇرادەرلىرىدىن باشلىشى كېرەك . باشقىلارنى ھۆرمەتلىسىڭىز ، ئۆزىڭىزنىڭ ئۆرۈپ-ئادىتىڭىز ، مەدەنىيەت-تەرەققىياتىڭىز ۋە سىزنىڭ ئىشلەپچىقىرىش يوللىرىڭىزدىكى پايدىلىق قوراللىرىڭىز بۇلۇپ قالدۇ ، تىل بايلىقىڭىزنى مول قىلىڭ . تىلىڭىز چىرايلىق سۆز قىلغانغا خوراپ كەتمەيدۇ ، بەلكى باشقىلارنى تىللاپ قارغىش بۇلۇپ كەتكەن تىللار ، ۋاقتى كەلگەندە كېكەچلىنىپ گەپمۇ چىقماس بولۇپ قېلىشى مۇمكىن .

ئەي ئىنسان ياخشى سۆزنى سەن بىل ،

ياخشى سۆزگە شىرك بولسۇن تىل .

ۋاقتى كەلسە خەقمۇ سىنى ماختايدۇ ،

ياخشى سۆز بولسۇن قەلبىڭدە بىل .

قەدىرلە ئۆزۈڭنىڭ ھاياتىنى ئەي دوستۇم ،

ئۆتۈپ كىتىدۇ كۈن ، ئاي ۋە يىل .

باشقىلارغا سىلىق سۆزدە بولغىن ئەي دوستۇم ،

سىلىق سۆزگە ھەمراھ دوستلار ئۇنى بىل .

تىل بايلىقىنى ، ھۆرمەتلەش ، ئىززەتلەش ، سىزنىڭ ئەڭ
ياخشى دوستىڭىز ، مەيلى چەت دۆلەتلەردە بولسۇن ۋە
خوشنىڭىز بولسۇن ، سىز ئۇنىڭغا ئەڭ ياخشى تەسىر
قالدۇرالايسىز ۋە سىز ھۆرمەتلىنىشكە ئېرىشەلەيسىز .

ئىلىم مەرىپەت

ئىلىم ھەقىقەتەن تۈگمەس بىر بۇلاققا ئوخشايدۇ ، سەن ئۇنىڭدىن نۇرغۇنلىغان ئىلىمگە ، نەسەپتەكە ، پەزىلەتكە ئېرىشەلەيسەن . ئۇ ئازلاپ كەتمەيدىغان بىر خەزىندۇر ، بىلىڭكى سىز ھەيدەۋاتقان ماشىنا ، سېلىۋاتقان ئۆيۈڭ ياكى سىنىڭ ئۇچۇۋاتقان ئايروپىلاننىڭ ، ھەممىسى ئىلىمدىن ئايرىلالمايدۇ ، ئۇ سىنى نۇرغۇنلىغان مەرىپەت يوللىرىغا باشلايدۇ ۋە شان-شۆھرەتكە ، ئوتۇق قازىنىشقا، ياخشى يوللارغا باشلايدۇ .

ئىلىمىڭىزنىڭ ھەقىقەتەن بىر نەخمەقلىق ، ئىلىمىڭىز كىشى نەقىللىق بولالماستىن ، ئىلىم-مەرىپەت نەدىن كەلگەن ؟ ! ئۇ چوڭ ئالىملىرىمىزدىن دانا، ئاقىل كىشىلىرىمىزنىڭ نەقىل پاراستىدىن كەلگەن ، بەلكى ئۆزى كىلىپ قالغىنى يوق ، مېھرىبان ئاللاھ ئۆز بەندىلىرىگە رەھىم قىلىش يۈزىسىدىن ئىنئام قىلغاندۇر . بەلكى شۇنداق دانىشمەن ئالىملىرىمىز نەقىل-پاراستى بىلەن سىلەرگە بىلىم نىھتىياجىنى ۋە قەلبىڭلار تەشنا بولغان ئۇسسۇزلۇقنى قاندۇرۇپ كەلدى . نەلۋەتتە ھازىر ئۆگۈنۋاتقان ئىلىم-پەن بىلىم بۇلىقى ، ئىلىم پەننى چوڭلاردىن

ئايرىپ قاراشقا بولمايدۇ ئەلۋەتتە ، چۈنكى شۇ ھەممىسى
دانشمەن ئاقل كىشىللىرىمىزنىڭ تۆھپىسىدۇر ، بەزىلەر
ئىلمىنى بانا قىلىپ ئوينىدىغانلارمۇ ناھايىتى كۆپتۇر . ئىلمىنى
خار قىلىدىغانلارمۇ ئاز ئەمەس . ئاتا-ئانىسى ئىلىم ئۆگەن ،
ئىلىم ئۆگەن دەپ مەكتەپكە باشلايدۇ-يۇ ، بىراق ئاقىۋەتتە
ئاتا-ئانىسى بەرگەن پۇلنى خەجلەپ چاچىدۇ ، ئىلىم
ئۆگۈنۈشكە تەشنا مەن دەپ تۇرىدۇ ، لىكىن دەرسخانلاردا
ئۇيۇشۇشنى ئۇخلاپ ، مەسئۇلىيەتسىز قىلىپ ، دەلتىلەرچە
دەرس ئاڭلايدۇ . بۇنداق ئىلىم ئۆگۈنۈش قانداقمۇ ؟..... ھەي
....شۇ جاپاكەش ئۇستازلارنىڭ قان تەر بەدىلىگە كەلگەن
ھىكمەتلىك سۆزلەر ۋە ۋەز-نەسىھەتلىرىنى ئەسلا ئاڭلىمايدۇ .

ئاتا-ئانا بولغۇچى تۆت كۆزى بىلەن ساقلاپ ، بالام ئىلىم
ئېلىۋاتىدۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە ياخشى ئادەم بولىدۇ . بىزىلەرگە ،
يۇرتىمىزغا شان-شەرەپ ئېلىپ كىلىدۇ . بىر كۈنلەردە
ئۈمۈدىمىزنى ئاقلاپ ، پەرزەنتلەرگە ياخشى سۆز ، ياخشى
تەربىيەلەرنى بېرىدۇ دەيدۇ . بىراق سىلەر ھازىر ئىلمىنى
يانچۇقۇڭلارنى تولدۇرۇش ئۈچۈنلا ئۈگىنىۋاتىسىلەر . ھىچبىر
پايدا ۋە مېھنىتنى قىلمايۋاتىسىلەر . قەدرىنى ئەسلا
بىلمەيۋاتىسىلەر . ئىلىمىمىز يۈرگەنلەرمۇ ئاز ئەمەس ناھايىتى

كۆپتۇر . قارغۇلارچە ئىش قىلىدىغان ، تەۋەككۈل قىلىدىغان ،
ھەر ئىشتا ئۆزىنىڭكىنى راست قىلىدىغان ، مىنىڭ ھەق دەپ
بىلىدىغان ، بەزىبىر بىلەرمەن كىشىلىرىمىزمۇ ھەم بار .
تەۋەككۈل قىلماڭ ئەمەس قىلىڭ . سىز ئۆزىڭىزنىڭ ئىشەنچى
يەتكەن ، چۇقۇم تەدبىرىڭىزگە مايىل بولغان ، باشقىلارغا لايىق
بولغان سۆزلىرىڭىز بىلەن ، ئىلىم-بىلىملىرىڭىز بىلەن تەۋەككۈل
قىلىڭ . ھىچقانداق بىر تەييارلىقسىز سەپەرگە چىققاندا
ھەرگىزمۇ ئالدىراپ ئىلىمىز بىر ئىشنىڭ پىشىنى تۇتماڭ . ئۇ
چاغدا سىزگە ھىچقانداق بىر پايدا يوقتۇر . ئىلىم ئۇ شۇنچىلىك
پاكىزدۇر . شۇنچىلىك مېھنىتى باردۇر . سەن ئىلىم ئۆگەنسەڭ
پايدىسى بولسا بولىدىكىن ھىچبىر زىيىنى يوقتۇر . ئۆيۈڭدە
كەتمەن چاپ دىسە ئېغىر كەلمەيدۇ يۇ ھىچقانداق كۈچ
كەتمەيدىغان ئىلىمنى ئۆگىنىش شۇنچە ئېغىر كەلمەيدۇ ؟ سىزنىڭ
كۈندىن – كۈنگە بىر مەدىكار بولغىڭىز بارمۇ ياكى ئىلىم
ئۆگۈنۈپ ، ئىلىم تەھسىل قىلىپ باشقا كىشىلەرگەمۇ ،
پەرزەنتلەرگەمۇ ياخشى بىر تەلىم – تەربىيە قالدۇرغىڭىز بارمۇ ؟
دۇنيادا دېھقانسىز ياشىغىلى بولماس . دېھقانچىلىقنىڭمۇ ئۆزى
بىر ئىلىمدۇر . ئەگەر سىز دېھقانچىلىق قىلىمەن دىسىڭىز چۇقۇم
دېھقانچىلىققا كىتىدىغان ھۈنەرلەر ۋە ماتىرىياللارنى بىلىشىڭىز

كېرەك . نەگەر بۇلارنى بىلمىسىڭىز تېرىغان يېرىڭىزدىن زىرائەت چىقماستىن بەلكى ئۆت-چۆپ چىقىشى مۇمكىن . يەنىلا بۇنىڭغا شۇ نەقىل — ئىدراك ، ئىلىم كىتىدۇ . ئوقىيالىمايۋاتقان ، ئىلىم ئالالمايۋاتقان نۇرغۇنلىغان ياش غۇنچىلار بار . نەگەر سىز ئىلىم ئۆگىنەلمەيمەن دىسىڭىز شۇ بىچارىلەرگە ياردەم قىلىڭ . شۇلار بولسىمۇ ئىلىم ئالسۇن . ئۇلار ئىلىمغا ھەقىقەتەن تەشنادۇر . كېچە — كۈندۈز ئوقۇسامكەن ، ئىزدەنسەمكەن دەپ يۈرىكى ئېچىشىدىغان ئىلىمغا ئىشقى بار ، مېھرى بار كىشىلەردۇر . ئاللاھقا سېغىنىدىغانلارمۇ ناھايىتى كۆپتۇر . بىراق ئۇلارغا ئوقۇشقا نە ئىلاج . يەنە بەزى تۈرلۈك قىيىنچىلىقلاردىن ئوقۇيالىمايۋاتقانلارمۇ ناھايىتى كۆپ . ئۇلار ئۆز يانچۇقلىرىغا نەمەس بەلكى ئۆزىنىڭ نەقىل — ئىدراكىغا ئوقۇيدۇ . ئىلىمنى كۆپ ئالسام ، ئوقۇتقۇچى بولسام ، مائاش ئالسام ، پۇل تاپسام ، توي قىلسام ، ئۇنى قىلسام بۇنى قىلسام دەپ ئۆگەنگەنلىرىنى ئۆزىگە بىر ۋاستە قىلىۋالىدۇ . ئىلىمسىزلىك ، بىلىمسىزلىك ھەقىقەتەن بىر نۇمۇس ئىشتۇر . نەگەر ھەقىقىي ئىلىملىك ئادەم بولغان بولسا ئاق — قارىنى ئايرىيالايدۇ . ۋە ئۆزىنىڭ نىمىلەرنى ئۆگىنىۋاتقانلىقىنى قايسى پەزىلەتلەرنى ، قايسى خىل دەرسلەرنى ئۆگىنىۋاتقانلىقىنى ، ئۆگەنگەنلىرىنى قەيەرگە ئىشلىتىشىنى چۇقۇم ئۆزى بىلەلەيدۇ . بىزنىڭ نەك قەدىرلىك كىتابىمىز قۇرئان

كەرىمدۇر. ئۇنىڭدا مىڭلىغان ، مىليۇنلىغان ھىكمەتلەر ۋە ئىلىم
— پەزىلەتلەر يۇشۇرۇنغاندۇر . شۇڭلاشقا بىز كىتابىمىزنى
قەدىرلەيلى .

رۇس قىلىپ تۇتساڭ ئەگەر يار ساڭا بىلىم ،

ياردەم ، ھەم نەپەستە بولار ساڭا بىر ئىلىم .

ئىلىم — ئېرىپانغا دوست بولساڭ ئەقلىڭ ئاشار ،

رەببىم ئىجابەت قىلغان ئىلىمدىن مەرىپەت ئىزدىگىن .

بىلىم ساڭا تەجرىبە توپلايدۇ ھەقىقەتتىن بىر كامال ،

بىلىمىڭلەر ھەر كىشى تاپسا ئەگەر بىر ئامال .

رەببىم سۆزلىرى كىتاپتىن دۇرداندۇر ھەر زامان ،

ئىنسانغا ئۈمۈد بېغىشلىغان شۇ كىتاپتۇر ھەر زامان .

كىتاپنى دوست تۇتقىن سەن ئۆزۈڭگە ھەر زامان ،

رەببىمدىن ۋەھى كەلگەن شۇ كىتاپلار بىر پەرمان .

كىتاپتىن ئىلىم-بىلىم ، ئەخلاق-پەزىلەت قىلساڭ مەشغۇل .

سەبىر-تاقەتتىن ساڭا ئىتائەت بىرەر ھەر ۋاقىت شۇ زامان .

ئىلىم يولىدا ياش تۆككىن ئىزدىنىپ ھەر ۋاق ،
رەببىم ئىشقى-پىراقىدا بولغىن سەن سەرسان .
ھەر ۋاقىت ئەلگە دۇئاينىڭ بولسۇن شىجائەت ،
رەببىم سىنى قىلغۇسى ھەر ۋاقىت ئامان .

دوست بولمىسۇن ساڭا نەپرەت ،
قىلغىن دوستلۇقنى سەن ئۆزۈڭگە ھىدايەت .
ئىسانغا قىلغىن سەن مېھرى-شەپقەت ،
رەببىم بىزلەرگە بەرگەن مېھرى-مۇھاببەت .

دۇنيادا كىشىگە بىر ئېغىز نەپرەت ،
ئۇنىڭدىن قالسا بولدى بىر ھەسەت .
ئۇنىڭ خوشاللىق گەۋدىسى بىر مېۋە ،
ئاخىرى ئىمانلىق ، پەزىلەتلىك بىر پەرزەنت .

ئانا تىلىم - ئانامنىڭ سۆزى

ئىنسان تۇغۇلىدىكەن ، تۇغۇلۇپ چوڭ بولىدىكەن . چوڭ بۇلۇپ ئۇ نۇرغۇنلىغان تىل داستانلارنى ئۆگىنىدىكەن ، ئانا تىلىمىز - ئۇ بىزنىڭ تۇنجى قېتىم ئەللەي ناخشا ئېيتىۋاتقان شۇ ياڭراق بىزنىڭ ئانا تىلىمىز . شۇ دۇردانە ، مەرۋايىتتەك ئانا تىلىمىزنىڭ ھەرىپلىرى ئۈنچە مەرۋايىتتەك تىزىلغان ئىدى . شۇ يېزىقلار ئارقىلىق بىز نۇرغۇنلىغان داستان ، رومان ، تارىخ ۋە مەدەنىيەتلەرنى قالدۇرالىدۇق ، ئانا تىلىمىزنى بىز قوغدىشىمىز كېرەك . ئانا تىل ھەقىقەتەن بىر مىللەتنىڭ قورالىدۇر . بىز يىغلىغان ۋاقىتلاردا شۇ ئېيتىپ بەرگەن ناخشىلار ، ھىكايە رومانلار ، شۇ بىزنىڭ تىلىمىزدىن چىققان بايلىقلاردۇر . ئانا تىلىمىزنى قەدىرلەڭ ۋە ھۆرمەتلەڭ ، شۇ تىلىمىز بولغاچقا بىز ئەركىن ھالدا سۆھبەتلىشەلەيدىغان ، نورمال سودا ئالاقە قىلالايدىغان ۋە ئۆز-ئارا دەرت تۆكەلەيدىغان ، سىرداش بولالايدىغان ، مۇڭداش بولالايدىغان ، نۇرغۇنلىغان ياخشى دوستلار بىلەن ئالاقە قىلالايدىغان بولىدۇق . قىسقىچە ئېلىپ ئېيتساق ھازىرقى ئەسەر يېزىش ، ئاخبارات ، تېلېفون ۋە ياكى ئۇچۇرلار بىلەنلا بولۇپ كىتىپ ئانا تىلىمىزنى قەدىرلىمەيۋاتىمىز. ئانا تىلنى قەدىرلىمەسلىك خۇددى ئانىمىزنى

يات كۆرگەنلىك ۋە ھاقارەت قىلغانلىق بىلەن باراۋەردۇر . شۇ ئانا تىلنى ئۆگەندۇق . ئانا تىلنى ياخشى يەرگە ئىشلىتىش ، توغرا ئۇسۇلدا ئىشلىتىش بىزگە ۋە باشقىلارغىمۇ مەجبۇرىيەتتۇر . بىراق بىز ئانا تىل بىلەن سەتلىشىپ تىللىشىش ، مەينەت گەپ بىلەن ھاقارەت قىلىش ، بوھتان چاپلاشلارنى قىلىۋاتىمىز . ئەجىبا رەببىم بەرگەن شۇ چىرايلىق تىلنى ياخشى يەرگە ئىشلەتمەي مۇشۇنداق سەت تىللارغا ئىشلەتمەكچىمۇ ؟ ئەجەبا بۇنىڭ بىر ئاساسى بارمۇ ياكى چۇقۇم ھاقارەتلىك سەت گەپ قىلىش سىزگە ئادەت بۇلۇپ قالدىمۇ ؟

ئانا تىلىمىزنىڭ ئۆزىگە خاس مىڭلىغان يېزىقلىرى بولىدۇ . ھەممە ھۆلەتنىڭ ئۆزىگە خاس ئانا تىلى بار ۋە دۆلەت تىللىرى بار . ئانا تىلدا ھەرخىل يېزىقلار بولىدۇ . يېزىقلارنى ھۆرمەتلىمەستىن بەلكى يەرگە تاشلايدىغان ، چۆرۈيدىغان ، ئاقىۋەتتە ھاجەتخانىغا ئاپىرىپ قويدىغانلارمۇ بار . ئەجەبا يېنىڭىزدىن 3 يۈەن پۇل چىقىدىمۇ ؟ ھاجەتخانىغا قەغەز ئېلىپ قويۇپ قويسىڭىز بولاتتىغۇ ؟ سىز شۇ خەتلەرنى خەنزۇچە ياكى ئىنگىلىزچە دېيىشىڭىز مۇمكىن . لىكىن شۇنىڭ ئىچىدە «ا» ئەلف ھەرىپى يوق ئەمەس ئەلۋەتتە بار . دېمەك بۇ رەببىڭىزنى ئەڭ تۆۋەن ئورۇندا كۆرگەنلىك ئەمەسمۇ ؟ ھەي ئىنسىنلار !

ھەرگىزمۇ ئۇنداق قىلماڭلار . بىر تال سىزىق ئەلنىڭ ئۆزى
يىگانە ، يالغۇز رەببىمنىڭ سىمۋولىدۇر . يېزىق — خەتلەرى بار
قەغەزلەرنى ھەرگىزمۇ ھاجەتخانىغا قويماڭ ۋە كېرەكسىز
ئورۇنلارغا ئىشلەتمەڭ . رەببىم ھەم باشقىلار سىزدىن رازى
بولسۇن . بەزىدە ئايەتلەرگە دەسسەيدىغان ئىشلارمۇ ھەم
كۆرۈلىۋاتىدۇ . مەسىلەن : ساياھەت ئورۇنلىرىدىكى ئات
ھارۋىسىنىڭ ئاستى ، يان تەرەپلىرىگە رەببىمنىڭ ئىسىملىرى ،
ئايەتلىرىنى يېزىپ ئۈستىدە ئولتۇرىدۇ . بۇنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن
ھەم كۆردۈك . ئىسكىز دە بولسۇنكى « بىسم اللہ الرحمن الرحيم
» دىگەن ئايەتكە دەسسەسىڭىز ياكى ئۈستىدە ئولتۇرسىڭىز
ھەرگىز بولمايدۇ . ئۇ ئايەت ناھايتى پاكىتۇر ، قىممەتلىكتۇر ،
قەدىرلىكتۇر ئۇلۇغدۇر . رەببىم ئۆز قولى بىلەن يازغاندۇر .
رەببىمنىڭ سۆزىدۇر . سىز « بىسم اللہ الرحمن الرحيم » دەپ
خالغانچە دەسسەيدىغان ، ئاياق ئاستى قىلىدىغان ئۇ ھارام
نەرسە ئەمەستۇر ۋە ياكى يەيدىغان تائام ئەمەستۇر . پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالاممۇ ئايەتلەرگە پۈتۈم قاراپ قالمىسۇن دەپ
كېچىلىرى پۈتتىكى بىر ئورەككە سولۇۋېلىپ ياتاتتى . بىراق
سىلەرچۇ ؟ سىلەر يېزىقلارنى دەسسەيدىڭلار ، خار قىلىدىڭلار .
ئاقىۋەتتە ھاجەتخانىغا ئاپىرىپ پوق-سۈيدۈككە ئىشلەتتىڭلار .
ئاللاھتىن قورقۇڭلار ئەي بەندىلەر . « بىسم اللہ الرحمن الرحيم »

دەپ دەسسەۋەرسەم بولىدۇ ، ئاللاھ منى كۆرمەيدۇ دەپ ئويلاپ قالماڭلار . ئۇ دۇنيادا ھەر بىر ئايەتنىڭ سىلەرگە دەيدىغان نەزىرى كۆپ بولىدۇ . بىر ئايەتنىڭ مالا ئىكلىرى بولغاندەك ھەر بىر ھەرىپىڭمۇ پەرىشتىلىرى بولىدۇ نە ئۈەتتە .

باشقىلار شۇنداق قىلىدىكەن مەنمۇ قىلىمەن دىمەك . نەجەبا باشقىلار پوقنى يىسە سىزنىڭمۇ چوقۇم يىشىڭىز شەرتىمۇ ؟ باشقىلار ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغان بولسا سىزنىڭمۇ ئۆلتۈرۈۋېلىشىڭىز شەرتىمۇ ؟ باشقىلار ھاراق ئىچىپ قۇسۇپ يۈرگەن بولسا سىزنىڭمۇ شۇنداق قىلىشىڭىز شەرتىمۇ ؟ نىمىشقا ئانا تىلنى ھۆرمەتلەيدىغان ، سىلىق-سىپايە سۆز قىلىدىغان كىشىلەردىن ئۆگەنمەيسىز ؟ ئۇلار خەتلىرىنى ، سۆزلىرىنى ، ھىكمەتلىرىنى ناھايتى نەزىز بىلىدىغۇ . نەجەبا ئۇلارنىڭ يولىدا ماڭالماسىز ؟ بىر پەزىلەتلىك ، ئىلىم-مەرىپەتكە قىزىققان ، ئانا تىلغا ھېرىسمەن ، ئانا تىلنى قوللايدىغان ، قوغدايدىغان ئادەم بۇلالماسىز ؟ ئانا تىل سىزگە ھەمراھ بولدى . شۇ ئانا تىل ئارقىلىق نۇرغۇنلىغان خەتلەرنى يېزىپ چىقتىڭىز . رەببىڭىزگە سۆز قىلالىدىڭىز . قېرىنداشلىرىڭىزغا ياخشى سۆز ، نەسىھەت ، تەۋسىيەلەرنى قالدۇرالىدىڭىز . ئانا تىلىڭىز ئۇ بىباھا گۆھەردۇر . ئۇنى قەدىرلەڭ . مەيلى سىز قايسى مىللەتتىن ، قايسى ئىرقىتىن

ۋە ياكى قايسى ئېتىقاتتىن بولۇڭ ئۆزىڭنىڭ ئانا تىلىنى قوغدىشىڭىز ۋە قوللىشىڭىز كېرەك . بىر ئادەمنىڭ ئانا تىلىدا مەينەت سۆزلەر ئېقىپ يۈرسە ياكى ئۇ كىشىنىڭ تارىخى شۇنداق بولسا باشقىلارغا بۇ چوقۇم بىر ناچار مىللەت ياكى بۇ مىللەت ئەسلى ۋەسىلىدە شۇنداق ئوخشايدۇ دىگەن قاراشقا ئەكىلىپ قويسىز . ئانا تىل ئارقىلىق سىز ھۆرمەتلەشنى ئۆگىنەلەيسىز . ئانا تىل ھۆرمەت ، پەزىلەتنى ئېچىپ بېرىدىغان ئاچقۇچتۇر . ھەر مىللەتنىڭ ئۆزىگە خاس بولغان تىللىرى بولىدۇ . مەدەنىيىتى بولىدۇ . ھەم جاراڭلىق ، مەنىلىك ھىكمەتلىك سۆزلىرى ، رومانلىرى بولىدۇ . شۇنى ئانا تىل ئارقىلىق توم-توم داستان ۋە رومان قىلىپ قالدۇرالىدىڭىز . ۋە يەنە شۇ ئانا تىل ئارقىلىق باشقا دۆلەتلەرنىڭ تىللىرىدىكى داستان ، رومانلارنىمۇ يېزىپ قالدۇرالىدىڭىز . رەببىمنىڭ سىزگە بەرگەن تىللىرى ۋە يېزىقلىرىنى ھۆرمەت قىلىڭ . شۇ ئېغىزنى ، تىلنى بەرگەن رەببىڭىزگە شۈكرى ، رەھمەتلەر ھەم ئېيتىڭ . ئېغىزىڭىز يالغۇز تاماق يېيىش ئۈچۈن يارىتىلغان ئەمەس . بەلكى ياخشى سۆز ، ياخشى دۇئا تىلاۋەتلەرنى قىلىشىڭىز ئۈچۈنمۇ يارىتىلغان . سىز نامازنى ھەركىتىڭىز بىلەنلا ئوقۇپ قۇيىدىغانغا سىز گاس-گاچا ئەمەس . گاس-گاچىلارنىمۇ رەببىم كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئېغىزلاندۇرىدۇ . ئۇلارنىڭمۇ ئېغىزى ئېچىلىدۇ . رەببىم ياراتقان شۇ تىللار بىلەن

ياخشى ، چىرايلىق ، سىلىق-سىپايە سۆزلەرنى قىلىڭلار . كۆفرى ،
جوھوتلۇق كىلىدىغان مەينەت ، سەت سۆزلەرنى قىلماڭلار .
ھەرقانداق بىر مىللەتتىكى ۋە ياكى قايسى ئىرىقتىكى كىشىلەر
بولسۇن ئۇلارغا ياخشى سۆز ، ياخشى نەسەپتەلەرنى قىلىڭلار .
يامان سۆز ، قىلماق ئىدىيەدىن يىراق تۇرۇڭلار . چۈنكى بۇ
ئۆزەڭلارنىڭ ئانا تىلىغا بولغان ھۆرمەتسىزلىكتۇر ، ھاقارەتتۇر .
ئانا تىلىغا بولغان ھۆرمەتسىزلىك ئانا تۇپرىقىمىزغا ،
قىرىنداشلىرىمىزغا ھەم كەلگۈسى ئەۋلاتلىرىمىزغا بولغان بىر
ھاقارەتتۇر .

ئىلىم — مەرىپەتكە تەشنا ئىنسان كامال تاپار ،

ئانا تىلىغا ھەمراھ بولغان ئىنسان ئاق يول تاپار .

ئانا تىلىڭدا چىققان تىللىرىڭ بولسا سىنىڭ ،

تۇنجى قېتىم ئانا دەپ چىققان بۇ سىنىڭ تىلىڭ .

ئانا تىلىڭ جان تىلىڭ بۇ سىنىڭ تىلىڭ ،

ئانا سۆزلىرى ئەي ئوماق بالام بۇنى بىلىڭ .

دادا دىگەن تىللىرىڭدا داستان بولۇپ گۈللەر بېچىلار ،

ئاشىق بولغان ئاتا-ئاناڭ داستاندا سىنىڭ .

سۆزلەشلىرىڭ بەك ئوماق سۈيۈملۈك ئەي قوزام ،
كچىك ۋاختىڭ سەبى ، ئاپئاق قار كەبى جان قوزام .
تاتلىقلارنى ئاتىشىڭ سەرخىل ئۇسلۇپ ھەر تىلدا ،
سۈيۈندۈرۈپ ئاپاڭنى ئانا تىلىڭ ئاي قوزام .

تىرىككەندە خۇيلىرىڭ سۆزلەپ كىتسەن جاق – جاق ،
چۈشىنەلمەس ھىچ كىشى ئانا تىلىڭ بولمىسا بەك چاتاق .
شۇ تىللىرىڭ بەكمۇ ئوماق قەدىرلىسەڭ ئۆز تىلىڭنى ،
ئانا تىلىڭ ئاناڭنىڭ سۆزى بۇنى بىلمىسەڭ بەك چاتاق .

قەدىرنى قىل ئانا تىلىڭنىڭ ھەر ۋاقت ،
ئۇ ساڭا يول كۆرسەتتى تىلىڭنى ئۆتكۈر قىلىپ .
ئۇلۇغ بىل ئانا تىلىڭنى ھۆرمەتلە ھەر چاغ ،
ئۇ ساڭا كۈچ بەرگەن ئىدى گاچا قىلماي تىلىڭنى .

ياراشقان شۇ چىرايلىق تىللىرىڭدا شىرىن سۆزلۈك بولغىن ،
سىلىق سۆزنى ھەمراھ قىلىپ ھەر كىشىگە ئىللىق بولغىن .
مەينەت سۆزدىن يىراق بولسۇن ئانا تىلىڭ تاتلىق تىلىڭ ،
سىلىق سۆزدە ، نەسىپەتتە ئەلگە شەپقەتچى بولغىن .

سۆزلىرىڭ بولسۇن رىتىملىق ،

ئاز ، ساز بولسۇن قېتىملىق .

ئاچچىقى يامان كىشى كەلسە قېشىڭغا ،

سۆزلىرىڭ بولسۇن ھەر چاغ يېقىملىق .

سۈيۈملۈك ئوقۇرمەن مەيلى سىز ئەرەپ بولۇڭ ، ئىنگىلىز
بولۇڭ ، روس بولۇڭ ۋە ياكى دۇنيا يۈزىدىكى قايسى بىر
مىللەتتىن بولۇڭ ئۆزىڭىزنىڭ ئانا تىلىغا ھۆرمەت قىلىڭ . ئانا
تىلى ھۆرمەتلەش ، قەدىرلەش بىرلا مىللەتنىڭ ئەمەس بەلكى
ھەر بىر مىللەت ھەر بىر شەخسنىڭ مەجبۇرىيىتىدۇر .

ۋەتەنپەرۋەرلىك

مەيلى سەن قايسى بىر دۆلەتتە تۇغۇلغىن ، ئۇ يەر سىنىڭ كىندىك قېنىڭ تۈكۈلگەن ماكان بولىدۇ ، سەن ئۇ يەردە خالىغانچە ئەركىن يايىپ يۈرەلەيسەن ۋە غېمىڭ يوق قورسىقىڭ توق يۈرەلەيسەن ، ئانا يۇرتۇڭغا ۋە كىندىك قېنىڭ تۈكۈلگەن زېمىنغا باشقىچە مېھرىڭ بولىدۇ .

ئانا يۇرتتىن يۈز ئۆرۈش ياخشى ئىش ئەمەس ، مەيلى سەن ياشاۋاتقان ئۇرۇندا قانداق ياشىغىن مەيلى قوشنا ئارا زۇلۇمدا قالغىن ۋە ياكى قېرىنداشلىرىڭ ئاستىدا زۇلۇمدا قالغىن ، سەن يەنىلا ياشاپ كىتىۋىرسەن ، سەن ئۇ يەردە تۇغۇلدۇڭ ، تۇنجى قېتىم چۈشكەن زېمىن سىنىڭ ئانا يۇرتۇڭ بولىدۇ .

ئانا يۇرتۇڭ ئامان بولسا رەڭگى روھىڭ سامان بولماس ئەگەر ياشاۋاتقان تۇپرىقىڭغا بىرەر كىلىشمەسلىك كەلسە ، قېرىنداشلىرىڭغا تەڭ كېلىشى مۇمكىن ، ئۆز ۋەتىنىڭنى ، تۇپرىقىڭنى ئاسرا .

ۋەتەنپەرۋەرلىك سىنىڭ قەلبىڭدە بولغان ، ھىس تۇيغۇلىرىڭدە بولغان يۇرتۇڭغا بولغان بىر سېغىنىشتۇر ، سەن ھەر بىر قېتىم

بالىلىق ۋاقتىلىرىڭنى ئويلىغىنىڭدا ، ۋەتەندە ئۆتكەن شۇ خوشال كۈنلىرىڭ ، بالىلىقتا ئۆتكەن خوشال ۋاقتىلىرىڭ ، سەن قانماي-قانماي سۇ ئۈزۈپ كەتكەن شۇ ئېرىق ئۆستەڭلەر ، ماڭغان چىغىر يوللار ، ئېتىز يوللىرى ، ۋە يەنە كۆك قوناق باشلىرىنى ئەكىلىپ پۇچۇلاپ يەپ كەتكەنلىرىڭ ، ھېلىھەم يادىڭدا بارمۇ ؟ شۇ ئانا يۇرتۇڭ ئانا تۇپرىقىڭدا قىش كۈنلىرى قىرغاۋۇل ، توشقان قوغلاپ يۈرگەنلىرىڭ يادىڭدا بارمۇ ؟ بالىلىقتا ئويناپ يۈرگەن ۋاقتىلىرىڭ ، قىشتا مۇز قاتقان يەرلەرگە بېرىپ چانا ئوينايدىغان ۋاقتىلىرىڭ يادىڭدا بارمۇ ؟ ئانا يۇرتۇڭدا نۇرغۇنلىغان قىزىقارلىق ئىشلار ئۆتكەن ، بالىلىق چاغلىرىڭ ، مەكتەپلەردە ئوقۇپ ساۋاقداشلىرىڭ بىلەن گۈزەل چاغلىرىڭ ئۆتكەن . ھېلىھەم قۇغۇنلۇقلارغا كىرىۋېلىپ ، قۇغۇنلارنى خالىغانچە پارچىلاپ ، قۇلۇڭلاردا ئۇيۇپ يىگىنىڭلار ئىسىڭلاردا بارمۇ ؟ 80 يىلىنىڭ ئالدىدا مىنىڭ بىر بوۋام بار ئىدى ، 80 يىلدىن كىيىن مەن بىر قېرى بوۋاي بولدۇم . ھەي ئىنسان ئىسىڭدەمۇ ؟ داداڭ بەرگەن شۇ قويلانى كەڭ كەتكەن يايلاقلارغا ئاپىرىپ بېقىپ كىلەتتىڭ ، داستىخانلىرىڭلارغا يەيدىغان مېۋە-چىۋە ، نان ، ئۇسسۇزلۇقنى ئېلىۋالاتتىڭلار . قويلارنى باقاتتىڭ ، ئىچىڭ كۈيۈپ كەتسە ئارىسىدىكى ئەڭ چىرايلىق قويغا قوناق بىرىپ بېقىپ ئۆزۈڭگە كۆندۈرەتتىڭ .

بەزىدە چوڭ ئاكىللىرىڭ چىققان ۋاقتتا ، ئېتىزنىڭ قىرلىرىغا ، خامانلىقلارغا باسماق قويۇپ كەپتەر تۇتاتتىڭ ، ئاتنى مېنىڭ يۈگۈرتۈپ كۈلۈشۈپ ئوينايتتىڭ . شۇ ئاتنى ھېلىمەم مېنىڭ بارمۇ ؟ شۇ ئاتنىڭ يايلىسىنى سىلاپ ، باشلىرىنى سىلاپ تۇرۇپ ، بىرەر قېتىم مېنىڭ كىلىۋاتامدۇ ؟ ئېتىڭغا ئوت-چۆپنىڭ نەڭ ياخشىسىنى بەرگىڭ يوقمۇ ؟ شۇ بىر قاتار ئىشلار قەيەردە بولغان ، نەق سېنىڭ ئانا تۇپرىقىڭدا بولغان ، يوللاردا نەتىڭنى ياڭراق نەمگەك ناخشىسى ياڭرايدىغان ، ھەممە كىشى ئېتىزنىڭ ئىشىغا كۆنۈپ كەتكەن ، نەمگەكنى سۆيىدىغان ۋاقتلىرى ئىدى . نەتىڭدە ناخشا ئېيتقان پېتى ئېتىزغا قاراپ كىتەتتى . بۇغداينى قولى بىلەن ئۇراتتى . شۇ ۋاقتلار ھېلىمۇ ئىسىڭىمۇ ؟ شۇ ۋاقتلاردا ، چوڭلار بىلەن ئورما ئورغىلى بىللە بارا تۇق ، شۇ ۋاقتتا چوڭلار بەللىرىگە بەلۋاغنى چىڭ باغلاپ ، مۈكچىيىپ تۇرۇپ ئورغاق بىلەن بۇغداينى ئۇرۇشقا باشلايتتى .

ساپ-سېرىق ئالتۇن رەڭگە تولغان بۇغدايلار خۇددى كۆز ئالدىمدا يېتىپ تۇرغان ئالتۇن-كۆمۈشتەك كۆرۈنەتتى ، نەمگەكچى بوۋىمىز ناخشا ئېيتىپ ، شېئىر ئوقۇپ بىزلەرنىڭ كۆڭلىمىزنى ئاچاتتى . چۈشلۈك تاماق ۋاقتى بولغاندا ھەممەيلىن

داستخانغا كىلەتتى ، دۈپ-دۈگىلەك بۇلۇپ داستخاندا
ئولتۇراتتۇق ، تاۋۇزنى نەكىلەتتى ۋە ئوتتۇرىدىن ياراتتى . ئورغاق
بىلەن تىلىپ-تىلىپ خوشال يەپ كىتەتتۇق . شۇ ۋاقىتلاردىكى
تاماق نىمىدىگەن يېشىلىك ھە !!!

قورساق ھەقىقەتەن بەك ئاچقان بولغاچقا شۇ تاۋۇزلار ، زاغرا
نانلار ھەسەلدەك تېتىپ كىتەتتى . ئاندىن خوشال – خورام
ئورمىلىرىمىزنى ئورۇپ كىتەتتۇق . ھەي! شۇ ۋاقىتتىكى
مول – ھۇسۇلچىلىق نەقەدەر مول ئىدى ھە ! قويلارنىڭ
گۆشلىرىمۇ قىپقىزىل ، تاتلىك ، مىزلىك ئادى . قۇربان ھېيت
كەلسە ئۇرۇق - تۇققانلار يىغىلىپ قۇربانلىق گۆشىنى مەززە
قىلىپ يەپ كىتەتتۇق . بىراق ھازىرچۇ ؟ ھىچكىممۇ ئۇنداق
ئىشتىھاس بىلەن گۆش يىيەلمەيدۇ .

شۇ ئانا تۇپرىقىمىزدا نۇرغۇنلىغان كۆڭۈللۈك ئىشلار ئۆتەن ئىدى .
جامائەتنىڭ بىر – بىرىگە سالام قىلىشلىرى ، جىگدە ياكى
ئۈجمە سايىسىدا گۆگۈر-مۆگۈر مۇگدەشلىرى نىمىدىگەن گۈزەل
چاغلار ھە ! شۇ ۋاقىتلاردا كىشىلىرىمىز ھەقىقەتەن غەيۋەتتىن
يىراق ئىدى . ئۇلار ئۆز – ئارا بىر – بىرىنىڭ نەمگە كلىرىگە
ياردەملىشەتتى . بىر ئائىلىدە قانچا جان بولسا شۇنچە جان
نەمگە ك قىلغىلى بىللە چىقاتتى . ئۇ ۋاقىتنىڭ گۈزەللىكىگە ھىچ

نەرسە توغرا كەلمەيتتى . كەڭ كەتكەن باغۇ – بوستانلىقلار ،
يېزا قشلاقلار نىمىدىگەن چىرايلىق ھە ! باغلاردا قىزىرىپ
پىشقان ئانارلار ، ھەر يوغان سورتلۇق ئالما ، ئۆرۈكلەر
!.....

قىنى ھازىر شۇ مېۋىلىك باغلار ، شۇ گۈللەرگە تولغان داللىلار ،
شۇ ئوخشىغان مېۋىلەر نەگە كەتتى ؟ شۇ شىرىن تەملەر
قاياقلارغا ئۇچۇپ كەتتى ؟ شۇ ۋاقتلاردىكى ئاقساق – ئاقسا
تۈگمەس بۇلاقلار بار ئىدى . ئۇنىڭ سۈيى نەدىن چىقىدۇ بۇنى
ئەسلا بىلمەيتتۇق . ئەمما سۈيى شۇنچىلىك سوغۇق ئىدىكىن
چاڭقاق دىللارغا ھۇزۇر ، كېسەللەرگە داۋا ئىدى . ھازىر شۇ
بۇلاقلار ئەسلا يوق بولدى . بار بولسىمۇ 3-4 ئارانلا باردۇر .
بىراق تاپقىلى بولمايدۇ . ئۇ كۈنلەر ھېلىمەممۇ يادىڭىزدا بارمۇ ؟
سېغىنىدىڭىزمۇ دەمسىز ؟ ئەلۋەتتە سېغىنىمەن . كەڭ كەتكەن
يېشىل يايلاقلاردا يايلاۋاتقان ئاتلار ، قوي-كالىلار . !.....

بەزىدە شەھەردىن قېچىپ يېزىغا بېرىۋالسىەن . چۈنكى سەن
شۇ تەبىئى گۈزەللىكلەرنى كۆرۈشكە تەشەنناسەن . بىراق ھازىر ئۇ
يېزىنىڭمۇ بۇرۇنقى گۈزەللىكىدىن ئەسلا ئەسەر قالمىدى .
نۇرغۇن ئۆزگىرىشلەر بولدى . ھەرقانداق بىر شەيئى ئەسلى

ھالتىدىن ئۆزگىرىپ كەتسە ئۇنىڭ نە پەيزى ، راھىتى ، نە گۈزەل ئەسلىمىسى قالسۇن ؟!

ھەقىقەتەن مېنىڭ كۆڭلۈم يېرىم بولدى . بۇرۇنقى ھەممە نەرسىلەرنىڭ سىماسى ئەسلا قالماپتۇ . بۇرۇنقى قىپقىزىل يۇلغۇنلۇقلار ، كەڭ كەتكەن سايلىقلارمۇ يوق بوپتۇ . بۇرۇنلاردا دەريالارغا قارماق سالىسلا بېلىق چۈشەتتى . ھەتتا كىچىك كۆلچەكلەردىمۇ بېلىجانلار ئەركىن ئۈزۈپ ئوينايتتى . ئەمما ھازىرچۇ ؟ بۇ مەنزىرىلەرنىڭ ھەممىسى چۈشكە ئايلىنىپ كەتتى . شۇ چاغلار ھېلىھەممۇ ئىسىڭدەمۇ ؟

ئۆز يۇرتۇڭغا بېرىپ قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئولتۇرۇپ خەلىق ناخشىلىرىغا جۆر بۇلۇپ ، كۆپكۆك ئاسمانغا قاراپ ، ياپيېشىل دالدا جىگدە ، سۆگەت دەرەخلىرى ئاستىدا مۇڭلۇنۇپ ئولتۇرۇپ كەتكەنلىرىڭ ھېلىمۇ يادىڭدەمۇ ؟ سەن بۇنداق مىلودىيەلەرنى ئاڭلىمىغىلى ، ئۆيۈڭدىكىلەر بىلەن جەم بولۇپ ھۇزۇرلۇنۇپ تاماق يىمىڭلى قانچە زامانلار بۇلۇپ كەتتى ؟!

ھەي قېرىنداشلار ئائىلىنى ، ئاتا-ئاناڭلارنى سېغىنىپ قۇيۇڭلار . ۋەتەنپەرۋەرلىك دىگىنىمىز ئۆز ۋەتىنىنى ، ئانا تۇپرىقىنى سۆيگەنلىك ، قوغدىغانلىقتۇر . ھېچ بولمىسا ئانا يۇرتۇڭنى ، ئۆز

ئاتا — ئاناڭنى سېغىنمامسەن ؟ شۇ بۇرۇنقىدەك شام يورۇقىدا
زاغرا يەپ ئولتۇرۇپ گۇڭۇر — مۇڭۇر مۇڭدېشىشنى ئويلىدىڭمۇ ؟
سېغىنىڭمۇ ؟ سۈتكە ياڭاق ئارلاشتۇرۇپ بەرسە توپماي ئىچىپ
كەتكەنلىرىڭ ھېلىمۇ يادىڭدىمۇ ؟ تال چىۋىقنى ئات قىلىپ
مىنىپ ئويناپ كەتكەنلىرىڭچۇ تېخى ؟! قىزلارنىڭ رىزىنىكىنى
ئاتلانچۇق قىلىپ ئويناپ كىتىشلىرى ھېلىمۇ ئىسىڭدىمۇ ؟ شۇ
بالىلارنىڭ ھەرخىل ئويۇنلارنى ئويناشلىرى ، چىدىماي
ئۇرۇشۇپ قالسا بىر — بىرلىرى بىلەن تىللىشىپ ، سوقۇشۇپ
كىتىشلىرى ھېلىمۇ ئىسىڭدىمۇ ؟

بالىلىقىڭنى ئويلىساڭ ئانا يۇرتۇڭنىڭ نەقەدەر گۈزەل ،
سۈيۈملۈك ئىكەنلىكىنى بىلىپ يىتسەن . ئۇنىڭدا چەكسىز سىر
ۋە كۈچ — قۇدرەت ، ساڭا بولغان مېھرى — مۇھەببەت
يۇشۇرۇنغاندۇر . شۇ يىللاردىكى ئاپئاق ساقاللىق بوۋايىلار ھېلىمۇ
ئىسىڭدىمۇ ؟ شۇ چوڭ دادىلىرىڭنىڭ سىماسى ھېلىمۇ كۆز
ئالدىڭدىمۇ ؟ تاۋۇزلۇققا كەپە ياساپ كەچتە تاۋۇزلارغا
قارىغانلىرىڭ ، دوسلىرىڭنى يىغىپ كىلىپ تاۋۇز يەپ ،
چاقچاقلىشىپ نۇرغۇنلىغان شىرىن ، كۆڭۈللۈك سۆزلەرنى
قىلىشقىنىڭلار ھېلىمۇ ئىسىڭدىمۇ ؟ تۇتۇپ كەلگەن
قىغاۋۇلنى جاڭگال كاپى قىلىپ يىگەنلىرىڭچۇ ؟ كەچتە

سۈپسۈزۈك ئاسمانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى تاماششا قىلىپ ھايات پەيزىنى سۈرگەنلىرىڭچۇ؟ ساپسېرىق ساغىرىپ چىققان تۇلۇن ئاي ، نۇرغۇنلىغان چولپان يۇلتۇز ، چۈمۈچ يۇلتۇزلارنى غا قاراپ تىگى يىك خياللارغا چۆمگەنلىرىڭ ، نۇرغۇن ئىشلارنى ئويلىغانلىرىڭ ھېلىمۇ ئىسكىدىمۇ ؟ شۇ باغلاردا قىن – قىنىڭغا پاتماي ئوينىغانلىرىڭ ، توك ئالما ، توك غوربىلارنى مەكتەپكە ئاپىرىپ يىگەنلىرىڭ ھېلىمۇ يادىڭدىمۇ ؟

سەن يەنە بىر قېتىم بالىلىققا قايتالامسەن ؟ ياق ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس . بىراق سەن ئانا يۇرتۇڭغا قەدەم باسقنىڭدا بۇ ئىشلارنى چۇقۇم يەنە بىر قېتىم ئەسلىيەلەيسەن . ھۇزۇرلىنىشقا تىگىشكەك ئىشلاردىن ھۇزۇرلىنالامسەن . شۇڭلاشقا « ئانا يۇرتۇڭ ئامان بولسا ، رەڭگى-روھىڭ سامان بولماس » دىگەن ماقال بار ئەمەسمۇ !!!!

ئانا يۇرتۇڭ ئامان بولسۇن ھەر ۋاقىت ساڭا يار بولسۇن ، دوست – يارەنلىرىڭ يانىڭدا بولۇپ ساڭا ھەمراھ بولسۇن . ئەمگەكلىرىڭدىن ھەر ۋاقىت مېھنەت تاپسۇن دوستلۇرۇڭ ، مەئشەتكە تولغان بۇ يۇرتۇڭدا بۇلبۇل ناۋاسى ياڭرىسۇن .

خىيالغا چۆمگەن شۇ باغلىرىڭدا ،
سەپەرگە ئاتلانغان شۇ تاغلىرىڭدا .
ھەر ۋاقىت ساڭا ھەمراھ بولغان ئىمانىڭدا ،
سەپىرىڭدە قارايدۇ ئاناڭ يوللىرىڭغا .

خۇيمۇ ئوبدان شۇ ۋاقىتلار بەركىتى كۆپ ،
سەن يىگەن شۇ نازۇ—ئىمەت ، يىمەك—ئىچمەك .
خۇيمۇ كەڭرى كىيەر ئىكەن ئاتا — بوۋاڭ كىيىمى ،
ھەر ئەتلەستىن يارىشىملىق كىيىپ ئۆزىگە كىيىم-كېچەك .

رەڭگارەڭدۇر ئانا يۇرتۇڭ ھەر قاچان ،
يېشىللىققا تولغاندۇر سەن تۇغۇلغان شۇ ماكان .
كەتسەڭمۇ يىراقلارغا قايتىپ كىلەرسەن سەن ھامان ،
ئانا يۇرتۇڭ يادىڭدا بولسۇن چىقارما ھەر زامان .

مەسلەن : يولدا بىر ئادەم ھاراق ئىچىپ يېتىپ قالدى . ئۇ
ئەسلىدىنلا ئادەمنىڭ ئىچىدىغان نەرسىسى ئەمەس ۋە
ئادەمنىڭ پەزىلىتىگىمۇ ئۇيغۇن كەلمەيدىغان نەرسە . چۈنكى
ئۇنى ھايۋانمۇ ئىچمەيدۇ دە ئەلۋەتتە . بىراق سىز ھاراق
ئىچمىدىڭىز . ھارا ئىچىۋاتقان بىر كىشىنىڭ يېنىدىن ئۈتۈپ
كىتىۋاتسىز . سىز ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ نەسىھەت قىلمىسىڭىز
ۋە ياكى يۆلەپ ئۆيىگە ئاپىرىپ قويمىسىڭىز بۇمۇ بىر ئادىمى
پەزىلەتنىڭ يوقلىقىنىڭ ئىپادىسى ئەلۋەتتە . ئەگەر ئۇ قىش كۈنى
بولۇپ ئۇ شۇ جايدا يېتىپ ئۆلۈپ قالسىچۇ ؟ مەيلى ئۇ ھاراق
ئىچسۇن ۋە ياكى ئەسكى ئادەم بولسۇن ئۇنى يۆلەپ ئۆيىگە
ئەكىرىپ قويۇڭ . بىر جاننى قۇتقۇزۇپ قېلىشمۇ ئادەتتە بىر
ساۋاپلىق ئىش . سىز ئۇنىڭ ئېغىر گۇناھىنى كۆتۈردىڭىز
ئاللاھم ئەجرىنى بېرىدۇ . سىز ئۇنىڭغا بىر قېتىملىق ياشاش
پۇرسىتىنى بەردىڭىز ۋە بىر كۈنلۈك تەۋبە قىلىش پۇرسىتىنى
بەردىڭىز . ئەگەر ئۇ شۇ پېتى ئۆلۈپ كەتسە ياخشىلىق بىلەن
كەتمەي گۇناھ بىلەن كىتىپ قالاتتى . سىز ئۇنى ئۆيىگە ئاپىرىپ
قۇيۇپ ساقايغاندا ئۇنىڭغا چىرايلىق سۆز بىلەن ئەمدى
ئىچمەسلىك ھەققىدە تەربىيە قىلىسىڭىز ئەگەر ئۇ سۆزىڭىزدىن
تەسەرلىنىپ ياخشى يولغا مېڭىپ كەتسە سىزگىمۇ ئۇ كىشىگىمۇ
نەمىدىگەن ياخشى بۇلۇپ كىتەتتى . جاننى ئالمەن دىسە ئاللاھ

ئالدى . ھېلىمەنى بەندىلەرنى تۆۋبە قىلار دەپ ئەركىنلىكىگە قويۇۋەتكەن . بىراق بىز تۆۋبىدىن ، ياخشىلىقتىن ، پەزىلەتتىن يىراقلىشىپ كەتتۇق . ئەجەبا بۇ بىز ئىنسانلارنىڭ خۇسۇسىيىتىمۇ ؟ ياكى بىز ئىنسانلارنىڭ تۇغما مۇشۇنداق ئادىتىمىز بارمۇ ؟ ۋە ياكى بىز بۇ ھەقىقەتلەرنى ئۇنتۇپ قالدۇقمۇ ؟ ھەر بىر ئادەم ھەقىقەتەن ئىنسانپەرۋەر بولسا باشقىلارغا ياردەم بېرىدىغان ، ئۆز يۇرتىنى سۆيىدىغان ، باشقىلارغا ۋەز – نەسىھەت بېرەلەيدىغان پەزىلەتتە باشقىلارغا ئۈلگە بولىدىغان بولىدۇ . بىرسىنىڭ قولى كىسىلسە تەڭ قولى ئاغرىيدىغان ۋە ئۇنىڭغا ياردەم قىلىدىغان ، ياردەم قوللىرىنى سۇنىدىغان ، ئاجىزەنى بوزەك قىلمايدىغان بولىدۇ . بەزىلەر ئاجىزلارنى ھەقىقەتەن بوزەك قىلىدۇ . بىر ئادەم ياۋاش بولسا بېرىپ تىللىۋالىدىغان ، ئۇرىۋالىدىغان ، ئۇ يەر – بۇ يەرلىرىنى سوقۇۋالىدىغان ، نەرسە – كېرەكلىرىنى تارتىۋالىدىغان ، ئىككى ئېغىز گەپ ئارتۇق كەتسە ئۇرۇپ دەسسۈۋىتىمەنغۇ ؟ يانچۈۋىتىمەنغۇ ؟ دەپ قويدىغان ئادەملەرمۇ يوق ئەمەس . بۇ ھەرگىزمۇ شۇ ئىنساندىكى ئىنسانپەرۋەرلىك ئەمەس . بەلكى شۆھرەتپەرەسلىك ۋە ئىپلاسلىقتۇر . ئۇنىڭدىن باشقىسى ئەمەستۇر . ھەر قېتىم ئۆزەڭنىڭ ئاچچىقى كىلىپ باشقىلارنى ئۇرىمەن ، تىللايمەن دەپ شۇنداق ھۈرىپەيگەن ۋاقتلىرىڭدا

ئۆزەڭنىڭ چىرايىنىڭ توڭگۇزدەك قارىداپ ، ئىڭكىك
تۈلكىدەك ئۇچلىنىپ كەتكەنلىكىنى ، كۆزۈڭنىڭ بۆرىدەك
پولتىيىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ يىتەلەمسەن ؟ يۈزۈڭدىكى
تۈكلەرنىڭ ، ساقاللىرىڭنىڭ بۆرسۇقتەك كۆپۈشۈپ
كەتكەنلىكىنى بىلەمسەن ؟

سەن بىر ئىنسان بولساڭ بىراۋنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمە . بىر
ئادەم بولغانلىقىڭ ئۈچۈن ئۇلارغا ياخشى ، سىلىق سۆز قىل .
ياخشىلىق قىل . ئۇلارنى يۆلە . بىر ئادەم بولغاندىكىن ئادەمدەك
ياشا . ئادەم — ئادەم بىلەن ئادەمدۇر . سەن بىرلا ئادەم دۇنيادا
پەيدا بۇلۇپ قالغىنىڭ يوق . دۇنيادا سەن مەن ئۆزەم بىر
دىمىگىن . سەن ئۆزەڭ يالغۇز بىر ئادەم ھىچقانداق بىر ئىشنى
ۋۇجۇتقا چىقىرالمايسەن . قورساق توقلايمەن ، يەيمەن
دەيدىكەنسەن يەنىلا شۇ ئادەملەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈشۈڭ
كېرەك . ئۇلار بىلەن ياخشى ، قۇيۇق ئارلىشىشىڭ كېرەك . بەزى
چاغلاردا ئالدىڭدا نۇرغۇنلىغان ئاجىز ، مېيىپ كىشىلەر بار .
تېخى ئۇلارنى كۆزگە ئىلماي قالسىەن . ما دۈمچەكنى ، ۋايىيەي
مانىڭ پۇتى يوقكەن ، ۋاي بۇ تازكەن ، بۇ بەزكەن ، بۇ
نامراتكەن دەپ كۆزگە ئىلمايسەن . ھەي ئىنسان سەن ئۇلارنى
كۆرگىنىڭدە خۇدايىم تۆۋە ، بەندىلىرىڭنى ئۆز پاناھىڭدا

ساقلىغىن دىيشىك شەرتتۇر . ئىنسان ئەسلا مېيىپ ئەمەستۇر . بەلكى شۇلارنى مەنسىتمەي كۆزگە ئىلمىغان ۋە شۇلارنى ياراتمىغان ، ئۆزىنىڭ ئادىمىيلىكى قالمىغان كىشىلەر شۇلار ھەقىقەتەن مېيىپ ۋە ئاجىزدۇر . ئاقىۋەتتە دۇنيادا ئۇلارنى قۇتقۇزىدىغان بىرمۇ كىشى چىقماس . بۇ دۇنيادا سەن كىمگە زۇلۇم قىلىدىكەن سەن ، كىملىرىگە ئەسكىلىك قىلىدىكەن سەن چۇقۇم بىر كۈنى ئۇنىڭ جازاسىنى كۆرسەن . مەيلى ئۇ قايسى مىللەتتىن ، قايسى ئېتىقاتتىن ۋە ياكى قايسى بىر ئىرىقتىن بولسۇن سەن بىر مۇسۇلمان بۇلۇش سۈپىتىڭ بىلەن ئۇلارغا يامانلىق قىلماسلىقىڭ ۋە خۇن ئالماسلىقىڭ ياكى ئۇلاردىن ئوچ ئالمەن دەپ ئىچىڭدە ئاداۋەت ساقلىماسلىقىڭ كېرەك . كۆتۈرۈۋەت . كۆڭلۈڭدىن چىقىرىۋەت . ئاللاھقا ئامانەت قىل . ئاللاھ ئاماننىڭكىگە خىيانەت قىلمايدۇ . ئۇ سىنىڭ قىلغان سەبىرلىرىڭگە رەھمەت ۋە بەرىكەت بېرىدۇ . باشقىلارنى بوزەك قىلما ، زۇلۇم قىلما . رەببىمنىڭ كارامىتى كۆپتۇر . سىنىڭ ھەربىر نەپەسلىرىڭ ، ھەربىر تىنغان تىنقىلىرىڭ ، ھەر سىكۇنتتا ئويلاۋاتقان خىيال - چۈشلىرىڭ ۋە كۆڭلۈڭدە نىمە ئويلاۋاتقانلىقىڭنى بىلىدۇ .

زېمىنغا چۈشكەن ئىدى بىر ئىنسان ،
قەلبىدە باردۇر ئۇنىڭ ھەر قاچان ئىمان .
پەزىلەتكە دوست بولغىن نەي مۆئمىن مۇسۇلمان ،
مۇھەممەدنى دوست تۇتقانلار بىزلەرگە قالدۇرغان .

بىلگن دوستۇم ئادەم ئادەم بىلەن ئادەم ،
ھەر ۋاقت مېھرىدىن بەرگەندۇر ياردەم .
سەپەرلەرگە ئوخشاش سەپەرداشىمىز ھەر ياندا ،
بۇ دۇنياغىمۇ باسساكەن دەيمەن تەڭ قەدەم .

ئويلايمەن قېرىنداش ، بۇرادەرلىرىمنى مەن ھەردەم ،
نەي ئاللاھ جەننىتىنى بەرگىن ھەريان ھەر زاماندىن .
ئۇشبۇ جامالىگىغا ئاشق بولغان دوستلۇرۇڭغا ھەردەم ،
رەھمەت بەرگىن دەيمەن بىر ئاللاھقا ھەر تىنىقتىن .

كۈيۈنسىكەن دەيمەن بۇرادەرلىرىم بىر — بىرىگە ،
بىر-بىرىسىگە زۇلۇم قىلمىسىكەن دەيمەن قېرىنداشلىرىمگە .
ئوخشاشلا ھەممەيلەن بىر ئادەمنىڭ پەرزەنتى ،
قىلايلى مېھرىمىزدىن ياردەم بەرگەندە .

سۆزلەڭ دىسەڭ سۆزلەيسەن بىز ئادەمنىڭ پەرزەنتى ،
يۇۋاش كەلسە يېنىڭغا شر ، بۆرىدەڭ چاچرايسەن .
ئەگەر قارشى تەرەپ يامان كەلسە ئالدىڭدا ،
بىز مۇسۇلمان دەپ كۈچۈكلەنپ يالۋۇرسەن .

خۇدا دەپ يالغان ئېيتىپ سۆزلەپ يۈردۈڭ ،
مەن مۇسۇلمان ، مۆئمىن دەپ چايناپ يۈردۈڭ .
ھەي خۇدانى گۇۋاھچى قىلىۋېلىپ سۆزلەپ يۈردۈڭ ،
يالغان ۋەدە ، قەسەملەردىن يانماي ئەسلا يۈردۈڭ .

ئادىمىيلىك ، پەزىلەت بىلەن ياشىغىن ئەي ئادەم ،

ئادەمنىڭ ئىچىدە باردۇر ئادەم .

خۇدايىم بەرسۇن ھەممەيلەنگە بەرىكەتنى ،

پەزىلەتكە تولىسۇن بۇ كەڭ ئالەم .

پۇل ۋە سەن دىگەن ئۇيۇن

پۇل ھەققەتەن تۇرمۇشىمىزدا كېرەكلىك بولغان بىر نەرسىدۇر .
پۇل ئارقىلىق بىز قورساق توقلايمىز ۋە تۇرمۇشىمىزنى رىتىمگە
سالغىمىز . پۇل تۇرمۇشىمىزدا كەم بولسا بولمايدۇ ئەلۋەتتە .

چوڭلار پۇل جىننىمۇ ئۇسسۇلغا سالدى دىسە نىمە دەيدىكىن
دەپتىكەنمەن . پۇل ھەققەتەن جىننىمۇ ئۇسسۇلغا سالدىكەن .

بەزىلەر پۇل ئۈچۈن ئۆزلىرىنى خانىۋەيران قىلىشتى . پۇل ئۈچۈن
قىمار ئوينىدى . ئۆمرىنى دوغا تىكتى . ئۆمرىنىڭ ئاخىرىدا ئازغىنى
پۇل ئۈتتى ياكى ئۇتتۇردى . ھىساپلاپ كەلسە شۇنچىلىك پۇل
خالاس . پۇلنى دەپ ئاق سېتىپ ئويناپ يۈردۈڭ . سىنىڭچە شۇ
پۇللار ھالالىمدۇ ؟ تاپقان پۇللىرىڭ ھەققەتەن ساڭا ھالال
سىڭگەنمىدۇ ؟ ھەر قېتىم ھارامدىن تاپقان شۇ پۇللىرىڭ بىلەن
چوشقا گۆشى يىگىنىڭ ئىسكىدىمۇ ؟ - ياق سەن ئويلمايسەن .
شۇ ۋاقىتتا شۇ تاماققا ئاچ قالغان بۆرىدەك دۈم چۈشسەن .
چۈكى يېنىڭدا پۇلۇڭ بار ئەمەسمۇ ؟! بىراق شۇ پۇلى يوق
كىشىلەر تاپقىنىغا شۈكرى قىلىپ ، بىر نان تاپسىمۇ ئالدىرماي
مەززە قىلىپ يەيدۇ . مانا ئۇيۇننىمۇ ئويناپ كۆردۈڭ . شۇ ئۇيۇن

ساڭا قانچىلىك پۇل تېپىپ بەرگەندۇ ؟ ئۇيۇننىمۇ پۇل بولسا ئويىنغۇلۇق . ئۇيۇننى دەپ ھاراق ئىچتىڭ . كەيىپ قىلدىڭ . ئاق چەكتىڭ . ئۇرۇشۇپ تىللاشتىڭ . قاۋاقلاردىن كۇلۇپلاردىن باش تارتالماس بۇلۇپ قالدىڭ . ھازىر جەمئەت ئويۇن كۆتۈرەلمەس بولۇپ قالدى دەيسەن . جەمئەت دىگەن نىمە بۇنى بىلەمسەن ؟ 10 ئادەمنىڭ يىغىلىشى بىلەن بىر مەھەللە بولىدۇ . 100 ئادەمنىڭ يىغىلىشى بىلەن بىر كەنت بولىدۇ . نۇرغۇنلىغان ئادەمنىڭ يىغىلىشى بىلەن بىر ناھىيە ، شەھەر بولىدۇ . مانا بۇلارنىڭ ئومۇمى تەركىبى جەمئەت بولىدۇ . جەمئەت سىنىڭ ھىچقانداق نەرسەڭگە ئېغىر كەلمەيدۇ . سەن ئويىنساڭمۇ كۆتۈرىدۇ . ھەتتا يولنىڭ ئوتۇرسىدا يېتىپ ئۆلىۋالساڭمۇ كۆتۈرۈۋېرىدۇ . جەمئەتكە ھىچقانداق ئېغىر كەلمەيدۇ . دۇنيادا جەمئەتنىڭ ئويۇننى ئەمەس ئۆز-ئۆزۈڭنىڭ ئويۇننى كۆتۈرەلمەيسەن . ئۆزۈڭنىڭ ئويۇننى قامدىيالمايسەن ۋە بېقىپ بولالمايسەن . ئويۇن ئويىناپ تويمايسەن . ئويۇندىن بېرى كىلەلمەيسەن . سەن جەمئەت يامان بۇلۇپ كەتتى ، بۇزۇلۇپ كەتتى دەيسەن . بىراق جەمئەتنىڭ ھىچقانداق ئۆزگەرگىنى يوق . پەقەت ئادەملەر يامانلىشىپ ، ئەسكەرەپ كەتتى . جەمئەتنى تەرتىپكە سالىدىغانمۇ ، بۇزۇپ ناچار ھالەتكە سېلىپ قويدىغىنىمۇ يەنىلا شۇ پۇل ۋە پۇلغا

ھەددىدىن زىيادە بېرىلىپ كەتكەن ، پۇل ئىشقىدا يامان يولدىن قايتالمايۋاتقان بەزىبىر نادان ، ئەخمەق كىشىلەردۇر . پۇل شۇ كۈلۈپتىكى بىچارىلەرنى ئۇسسۇلغا سېلىۋەتتى . بىچارىلەر چاچلىرىنى جىندەك چۇۋۇپ ، يالىڭاچلىنىپ ، يۈزكۆزلىرىنى تۇنۇغۇسىز ھالەتتە ئالا-يېشىل بويىپ جىن - ئالۋاستىدىن پەرقى يوق بولۋالدى . مانا بۇ پۇل بۇ جىنلارنى 3-4 سائەت ھەتتا پۈتۈن كېچە-كۈندۈز 24 سائەتلەپ ئۇسسۇلغا ۋە باشقا ئۇيۇنلارغا سېلىۋەتتى . ئۇلار شۇنداق خوشاللىنىۋاتقاندا بىر تەرەپتىن شەيتاننىڭمۇ خوشال بولۇپ ۋەسۋەسىگە سېلىۋاتقانلىقىنى بىلىۋاتقانمىدۇ ھە ؟! كۆرىۋاتقانمىدۇ ؟ ئاقىۋەتتە ئۆلگەن كۈندە خارلىنىپ ئوتتا كۆيدىغانلىقى ئىسىدە بارمىدۇ ؟ شۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ دىبادا تولغانغان شۇ ئوچۇق بەدەنلىرىنىڭ ئوتتا چىرقىراپ كۆيدىغانلىقى ئىسىدە بارمىدۇ ؟

پۇل ھەقىقەتەن جاڭگالدا شورپا قىلىۋەتتى . ھېرى ، تەرلەپ ، ئېچىرقاپ كەتكەندە بىر ئىچمىلىكنى ئىچتى . ئۇ ئىچمىلىك شۈبھىدىن خالىمۇ ياكى ئەمەسمۇ ، پاكىزمۇ ياكى مەينەتمۇ ئۇنىمۇ ئويلاشماستىنلا ئىچىۋەردى . ھاراق بولغاچقا ئاللاھنىڭ ئىسمىنى ئاتا پ ئىچەلمەيدۇ ئەلۋەتتە .

باشقىلارنى ئىشلىتىپ ئۇلارنىڭ ئىش ھەققىنى بەرمەي قاخىتىپ ئامال بولسا ئۆزۈمنىڭ قىلىۋالسامكەن دەيدىغانلارمۇ بار . بىراق خەقنىڭ پۇلىنى ئۆزىنىڭ قىلىۋالغان كىشى ياخشى ئاقىۋەت كۆرمەيدۇ . بىز دەيمىزكىن پۇل تاپماڭ ئەمەس تېپىڭ . ئەمما ھالاللاپ ئۆز مېھنىتىڭىز بىلەن تېپىڭ . رەببىمۇ چۇقۇم بەركىتىنى بېرىدۇ .

بەزىلەر ئوغۇرلۇق قىلىدۇ . ئوغۇرلۇق قىلمىساڭ بولمامدۇ دەپ قويساق بىز ئوغۇرلىساق سىنىڭكىنى ئوغۇرلۇدۇقمۇ ؟ خەقنىڭكىنى ، باشقا مىللەتنىڭكىنى ئوغۇرلۇدۇق دەيدۇ . خۇددى ئۇ قىلمىشلىرىنى ھىچكىم كۆرمەيدىغاندەك . ئاللاھ ھەممىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر . ناھايىتى ئادىل ، ھىكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى زاتتۇر . ھەر بىر ئىشنى ئۆز كارامىتى بىلەن بىلەن قىلىدۇ . سەن ئۇ دۇنياغا بارغاندا ھېلىقى سەن پۇلىنى ئوغۇرلىغان باشقا مىللەتتىكى كىشىنى ئالدىڭغا ھازىر قىلىپ ئۇ سىنىڭ مۇنچىلىك پۇلۇڭنى ئوغۇرلىغان . سەن رازىمۇ ؟ دىسە ئۇ مەن رازى ئەمەس دەپ تۇرىۋالىدۇ . ئاللاھ ساڭا ياردەم قىلىپ نۇرغۇن دۇنيا بەرسىمۇ ئۇ ئالمايدۇ ۋە ماڭا سىنىڭ ئىمانىڭ كېرەك دەپ تۇرىۋالىدۇ . سەن شۇ دەھشەتلىك كۈندىن قورققىن .

بىلگىنىكى سەن زەررە چاغلىق نەرسە ئوغۇرلىساڭمۇ ئاللاھ
چۇقۇم شۇنىڭمۇ سورىقىنى قىلىدۇ . ئاللاھ ھەقىقەتەن
مېھرىباندۇر . ھەقىقى ئادىل زاتتۇر . قىيامەت كۈنىدە سۇئال-
سوراق قىلغۇچى بىزنىڭ رەببىمىزدۇر . بىزگە ھاياتلىق بەرگەن
ياراتقۇچىمىزدۇر .

ئەي بەندىلەر ! پۇلغا، ئۇيۇنغا ئۇنچىۋالا بىرىلىپ كەتمەڭلار .
پۇل ئىنساننى ئەمەس ، ئىنسان پۇلنى ياراتقاندۇر . شۇڭلىقى ئۇ
پۇللارغا زەنجىر ئۆتكۈزۈپ ، بوينۇڭلارغا باغلاپ شۇ پۇلغا
ئۆزەڭلارنى قۇل قىلماڭلار . ئۇيۇننى دەپ بارلىقىڭلارنى دوغا
تىكىۋەتمەڭلار . ھاياتىڭلارنى نابۇت قىلماڭلار .

دوستقا ئازار بەرگەنمۇ پۇل بولدى ،

يانچۇقلار يەنە قۇرۇپ كەتتى .

يامان ئىش قىلىپ يانچۇقلىرىڭ پۇلغا تولدى ،

ئاقىۋەتتە پۇللىرىڭنىڭ ھىچ بەركىتى بولمىدى .

بىراۋنى دوست تۇتۇپتۇ بەزىلەر ئىزدەپ پۇل ،

پۇلغا پۇلنى تاپمەن دەپ بوپتۇ قۇل .

پۇل تاپمەن دەپ تاللىۋاپتۇ ئۆزىگە خاتا يول ،

ئويۇن دەپ بىلەكلىرىگە ئۇرۇپتۇ ئوكۇل .

پۇل دەردىدە ئەي بالىلار ساراڭ بولماڭلار ،

پۇلغا زىيادە بىرىلىپ قايىمۇقۇپ كەتمەڭلار .

شەيتانغا ھەمراھ بولۇپ سىلەر دىڭ-دىڭ ئويىناپ ،

بىر كۈنى ئازاپتا قېلىپ پۇشايمان يىمەڭلار .

قاچانمۇ تەۋبە قىلارمىز دەپ ئويلاپ يۈرۈپسىلەر ،

ئۆلگەندە ئەجەب تەۋبە قىلىپ يۈرمەكچىمۇ سىلەر .

ئىككى پۈتۈڭ گۆرگە ساڭگىلاپ بولغاندۇ ھەر قاچان ،

ئەمدى تۆۋبە قىلساڭ قۇبۇل بۇلارمۇ شۇ تۆۋبىلەر .

پۇل ئىنساننى ياراتقان ئەمەس ئەي دوستۇم ،

ئىنسان ئەسلىدە پۇلنى ياراتقان .

ۋە لىكىن شۇ پۇلنى دەپ قېرىنداشلاردىن ،

ۋاز كەچكەن قېرىنداشلار دەۋزەختە ياتقان .

پۇلنى بەرسەك ئىتقا پۇراپمۇ قويماس ،

ھەلەپكە پۇل ئارلاشتۇرساڭ كالا ھەم يىمەس .

ئەي دوستلۇرۇم ئويغۇنۇڭلار ھالالدىن مېھنەت قىلىپ ،

ھارام پۇلغا بىزلەر ھەرگىز شىرك ئەمەس .

ھەر بىر قېرىنداشىمنىڭ ھالالدىن پۇل تېپىپ پۇلنى ئىللىق

ئائىلىسىگە ، ياخشى ، خەيرلىك ئىشلارغا ، كۆڭۈللۈك

پائالىيەتلەرگە ۋە يۇرتلىرىنىڭ يېشىللىقىغا ۋە شۇنداقلا ئۆزىنىڭ

خەيرلىك سەپەرلىرىگە ئىشلىتىشىنى ئۈمۈد قىلىمەن .

ئىقتىسادىڭلارنى ھەرگىز بۇزۇپ چاچماڭلار . ئاللاھتىن سىلەرگە

رەھمەت ، بەرىكەت ، ھىدايەت تىلەيمەن . ئامىن.....!

يانفون ۋىروسى ۋە ناتوغرا ھەۋەس

ئىنسان دۇنيادا نۇرغۇن ئىشلارغا ھەۋەس قىلىدۇ ، ئېلىپ ئېيتساق : كىيىم-كېچەك ، تۇرمۇش ، ئۆي-زىمىن ، ئىگىدارچىلىق ھۇقۇقى ۋە ئەڭ كىچىك نەرسىلەردىن تائام يېيىش ۋە باشقىلار . كىيىم-كېچەكلەرنى پۇزۇر كىيىش ، ۋە كىيىگەنگە ھەۋەس قىلىش چىقىپ چۇقۇندىغان ئىشلارمۇ كۈندىن-كۈنگە كۈچۈيىشكە باشلىدى . ئەسلى ھەۋەس قىلىش ياخشىدۇر ، سىز ئىلىم-مەرىپەت ، ئىلىمغا-بىلىمگە ياخشى كىشىلەرگە ھەۋەس قىلىشىڭىز بولىدۇ . ۋە مۆئەنلەرگە ھەۋەس قىلىشىڭىز بولىدۇ . مەن نىمە ئۈچۈن شۇلاردەك بۇلالمايمەن ، مەنمۇ شۇلاردەك ياخشى مۆئەن بۇلۇپ رەببىمنىڭ ئالدىغا بارسام مەنمۇ بىر بەندىغۇ دەپ ھەسەت قىلىشىڭىز بولىدۇ .

بىراق ھەۋەسنىڭ كەينىگە كىرىپ كىتىپ ھەسەتنىڭ كەينىگە كىرىپ كەتسىڭىز بولمايدۇ . بەزىلەرنىڭ شۇنداق كىيىملىرى جىقكىن ھەددى – ھىسابى يوق . يەنە ھەۋەس قىلىپ كىيىم پىلۇپرىدۇ . قايسى كىيىم يېڭى چىقسا ئالغىنى ئالغان . ناۋادا ئېلىپ بەرمىسە بىشەملىك قىلغىنى قىلغان . ئۆيدە قارىسا قاتار-قاتار نەچچە 10 قۇر كىيىم ، نەچچە جۈپ ئاياق تۇرغان . ئاندىن

ئۇنى تاشلاۋاتقان . ياشلىرىمىز چولپانلارغا ناھايتى بەك ھەۋەس قىلىدۇ . بولۇپمۇ چەتئەللەرنىڭ چولپانلىرىغا ئاجايىپ ھەۋەس قىلىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ سۈرەتلىرىنى نەكىرىپ تاملارغا ئېسىۋالىدۇ ۋە چوقۇنغۇچىسى قىلىۋالىدۇ . ھەي بەندىلەر دۇنيادا ئاللاھقا چوقۇنماي باشقا چولپانلارغا چوقۇنامسىلەر !؟

ھىدايەتنى سورىماي بىر قۇرۇق سۈرەتكە قاراپ مەن ئاشۇنىڭدەك بولسامكەن دەپ قۇرۇق خام-خياللارنىڭ ۋە ئارزۇ ھەۋەسلەرنىڭ كەينىدىن يۈگرەيسىلەر . سىلەر مىڭ يۈگۈرسەڭلارمۇ بۇ خىيال شۇ جايدا خۇددى سائەت ئۆز جايدا چىكىلداۋاتقاندەك سىلەرنىڭ خيالىلىرىڭلارمۇ نەتراپىڭلاردا پىرقىراۋپىرىدۇ خالاس . ئاقىۋەت سىلەر بۇ ھەۋەسلەرنىڭ كەينىدىن ئىش خوشياقمايدىغان ياكى ئۈجمە پىش ئاغزىمغا چۈش دەيدىغان ھۇرۇن ، بوشاڭلاردىن بولۇپ قالسىلەر . بىر ئوبدان پەزىلەتلىك كىشىلىرىمىز بار تۇرسا شۇلارنىڭ يولىدا ماڭماي بېشىڭلارنى قايىمۇقتۇرىدىغان بۇ خياللارنىڭ كەينىدىن يۈگرەپ ماڭسىلەر . ئۇنداق ئەمەلگە ئاشمايدىغان ئارزۇ — ھەۋەسنىڭ كەينىدىن ماڭماڭلار . ئۇلار ھامىنى سىلەرنى ھالاك قىلىدۇ . سىلەر ياخشى ئوقۇشقا ، ئاتا — ئانىنى ، قېرىداشنى ۋە ئەل — يۇرتنى رازى قىلىشقا يۈگۈرۈڭلار . ياخشى بىر ئائىلە

تۇتۇشقا ۋە رەببىمنىڭ ئالدىغا ياخشى بەندە بۇلۇپ بېرىشقا يۈگۈرۈڭلار . بەزىلەر باركىن شۇنداق ئولتۇرۇپ تېلىۋۇزۇر كۆرسە شۇ كىنو ئارتىسلىرى خۇددى ئۆزىنى ۋە ئۆزىنىڭ تارىخىنى يازغاندەك پەخىرلىنىپ ئولتۇرۇپ كۆرۈپ كىتىدۇ ۋە مۇھاببەت دۇنياسىغا غەرىق بولۇپ كىتىدۇ . ھاياجانلىنىپ كۈلسە تەڭ كۈلۈپ ، يىغلىسا تەڭ يىغلاپ كىتىدۇ . سىز فىلىم كۆرمەڭ نەمەس كۆرۈڭ . شۇ فىلىمدىن ئۆزىڭىزگە پايدىلىق بولغان يەرلىرىنى ، يەنى كۈيۈنۈش ، ياخشى پەزىلەت ۋە ياخشى ئىش نەمەللىرىنى ئۆگۈنۈڭ . خۇددى مېغىزنى ئېلىۋېلىپ شاكىلىنى ئايرىپ تاشلىغاندەك . بىراق ھازىر مېغىزنى تاشلاپ شۆپۈكىنى ئايرىپ ئالدىغانلارمۇ ئاز نەمەس . بەلكىم ناھايىتى كۆپتۇر

مانا نەمدى ھەۋەسنىڭ تۈرلىرى ناھايىتى جىق بولغاندەك يانفۇنمۇ ھەۋەسنىڭ بىر تۈرى بولۇپ بىر زامانلاردا « QQ » كىكىيۇ ئوينايمىز دەپ ھەممە بالىلار قوللىرىدا تېلىفۇن ئويناپ يۈردى . يولدا ماڭغاچ خەت بېسىپ ماشىنىغا ئۈسۈۋالغانلار ، ئېرىققا چۈشۈپ قولىنى سۇندۇرۇۋالغانلارمۇ بولغان . مانا نەمدى ئۈندىدار دىگەن نەرسىمۇ چىقتى . زاماننىڭ تەرەققى قىلىشى بىلەن ھەرخىل ئۈسكۈنىلەر پەيدا بولدى . يەنى ئۇيۇن ئويناش ، مال سېتىۋېلىش دىگەندەك نۇرغۇن تۈرلىرى چىقىپ كەتتى .

ھازىر سىز تېلېفوننى ئەمەس ، بەلكىم تېلېفون سىزنى ئىشلىتىۋاتىدۇ . بەزىلەر يول ماڭغاندا ئۈندىدارغا قاراپ قىزىل چىرقىمۇ دىققەت قىلماي ماشىنا ۋە قەسىدە ئۆلگەنلەرمۇ ئاز ئەمەس . كېچە-كۈندۈز ئوخشىماي تېلېفون ئويىناپ كۆزىدىن ئايرىلىپ قالغانلارمۇ خېلى كۆپ ، تېلېفوننى توكقا چېتىپ قويۇپ ، تېلېفون پارتىلاپ ئۆز ھاياتىدىن ئايرىلغانلارمۇ بار . كېچە-كۈندۈز تېلېفونغا قاراپ باش ئاغرىقى تېپىۋالغانلارمۇ بار ، ھەي ئىنسان ئۆز ھاياتىڭنى ئاتا-ئاناڭ ئۈچۈن ، قېرىنداشلىرىڭ ئۈچۈن تەقدىم قىلماي پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدىغان شۇ تېلېفونغا تەقدىم قىلامسىز ھە !!! ئانىڭىز بەرگەن پۇلغا تېلېفون سېتىۋېلىپ ئۇمۇ يېتىشمەي ، كومپيۇتېر خانىغا كىرىسىز ، تور چىقىپلا ئولتۇرىسىز ، كېچىسى تور خانىلاردىن چىقماي ، خۇددى مىڭىڭىز ئاغرىمايدىغاندەك ، كۆزلىرىڭىز قىزىرىپ كەتكەن ھالدا چىقىسىز ، ئەمما شۇ بىچارىلارگە قاراپ مىنىڭ ئىچىم سىيرىلىپ كەتتى ، مانا بۇ ۋېروسلارنى سىلەر ھەركۈنى ئىستېمال قىلىسىلەر ، ئاتا-ئاناڭلار بىر ئوبدان تاماق ئەكەلسە تېلېفونغا قاراپ ئولتۇرىسىلەر . تېلېفوندىن قايسى بىر چولپاننىڭكىدۇر ۋە قايسى بىر قىز-يىگىتلەردىن ئۇچۇر كەلگەندۇ دەپ ھەۋەس قىلىپ قاراپ كىتىسىلەر ، تېلېفونىڭلار تاتماي قالسا قىممەت تېلېفوننى ئالىسىلەر ، بۇ ھەۋەس نىمىدىگەن قورقۇنۇشلۇق ھەۋەس ھە !!!

بۇ ھەۋەسلىكلارغا مىنگىمۇ زوقۇم كىلىۋاتىدۇ . ھە ئىنسانلار مۇشۇنداق ھەۋەسنى قىلغۇچە ئەلۋەتتە ، ياخشى كىتاپقا ، كىتاپ ئوقۇشقا ھەۋەس قىلساڭلار بولمامدۇ ، ئەجىبا سىز شۇ تىلفۇنلىرىڭىزغا بىر كۈن قارىمىسىڭىز ھاياتىڭىز ئاخىرلىشىپمۇ ئاتا-ئانىڭىز سۆز قىلسا ياكى بىرەر ئىشقا بۇيرىسا ياكى ناماز ۋاقتى كەلسە ، سىز خۇددى بىرسىڭىز ۋىرۇس بىرسىڭىز يانفۇندەك تىلفۇنغا ئىرىش-چىماش بولۇپ كىتىسىز ، ھەتتاكى روزا-رامىزانلارمۇ تىلفۇننىڭ قولى قىلىپ تىلفۇندىن ئايرىلالمايسىز ، ھەي تىلفۇن سىزدىن ئايرىلالايدۇ ، بىراق سىز تىلفۇنلىرىڭىزدىن ھەرگىز ئايرىلالمايسىز ئۇ ھاياتىڭىزنىڭ بىر قىسمى بولۇپ قالدى ، بىرەر كىيىمىڭىزنىڭ گالاستۇكىنى ئۇنتۇپ قالسىڭىز قالسىڭىزكىن ، بىراق تىلفۇنلىرىڭىزنى ھەرگىز ئۇنتۇپ قالمايسىز ، بەلكىم ئۆيىدىن چىقىشتىن بۇرۇن « بىسىمىللاھىر رەھمانىر رەھىم » ھەي ئاللاھ ئۆزۈمنى ئۆزۈڭگە ئامانەت قىلدىم دېيىشنى ئەسلا ئويلايمۇ قويمىسىڭىزغۇ دەيمەن . !!!

يانفۇن ۋىروسى ھازىر شىنجاڭدا ئەڭ تىز تارقىلىۋاتقان ۋىروس تۇر . چەتئەللەردە بولسا يانفۇنغا بىرىلمەي بەلكى كىتاپقا ، تەنھەرىكەتكە ، دانالار پائالىيىتى ، ساياھەت قىلىش بىلەن ئۆتكۈزۋاتىدۇ . بىراق بىزنىڭ ياشلىرىمىز مەيلى ھېيت بايرام

بولسۇن ۋە ئادەتتىكى كۈن بولسۇن بۇ يانفۇن ۋېروسىنى
قىستۇرغىنى قىستۇرغان .

ھەۋەسلەرنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈش ياخشى ئاقىلانى ئىش ئەمەس
، بۇ ئۇلۇغۋار ھەۋەسلەرنىڭ مەرىدىن كىچىك ، ياخشى
يوللار كۆپ شۇنىڭغا مېڭىڭ ، ئىزدىنىڭ ، سىز كۈتكەن شۇ
چولپانلار سىز ئارلاشقان شۇ قىز-يىگىتلەرنىڭ سىز بىر كۈنلەردە
ئاغرىپ قالسىڭىز ياكى بىرەر پالاكەتكە قالسىڭىز ئۇلار سىزنىڭ
تېلېفونىڭىزدىن چىقىپ سىزگە بەرگەت ئەكەلمەيدۇ ، يەنىلا
سىزنى ياراتقان ئىگەم يالغۇز تاشلاپ قويماستىن سىزگە ياردەم
بېرىدۇ ، سىزنى ساغلام قىلىدۇ . تېلېفوننى سىز شۇ زېمىندىن
ئالدىڭىز ، زېمىندىن تېپىپ ئىشلىتىپ چىقاردىڭىز ، بۇمۇ
ئاللاھنىڭ بەرگىنى ، ئاللاھم سىزگە شۇ ئەزالىرىڭىزنى تۇلۇق
قىلىپ يارتىپ بەرمىگەن بولسا ، بارماقلىرىڭىزنى تۇلۇق قىلىپ
ياراتمىغان بولسا ، سىز ئۈندىدارغا قانداق چىقاتتىڭىز ھە !! ،
ئۇلۇغ ئاللاھم شۇ كۆزىڭىزنى ئۇچۇق قىلىپ ئاۋازىڭىزنى
بەرمىگەن بولسا ، ئەقلى ھوشىڭىزنى جايدا قىلمىغان بولسا ،
قانداق قىلاتتىڭىز ھە ، يەنى سىز شۇنچە ناخشىلارغا ھەۋەس
قىلىسىز ، ئاھ مۇھەببەت ، كۆك مۇھاببەت دەپ غىجىڭلاپ
چىڭقىلىسىز ، ئەجىبا بۇ دۇنيادىكى قىز ئوغۇللار سىزگە شۇنچە

زۇكۇم قىلىۋەتتىمۇ ؟ سىز ناخشىلارغا ھەۋەس قىلىپ كەتكۈدەك
ناخشىنى ئاڭلىماڭ ئەمەس ئاڭلاڭ ، مەزمۇنى ياخشى بولغان
ياخشى ناخشىلارنى ئاڭلاڭ .

يۈرمىگەن كەينىدە يۈگۈرۈپ ،
قوغلۇشۇپ ھەركۈنى ھەۋەس .
ھەۋەسلەر چىتمىۋالسا ئەتراپىڭنى ،
ساڭا بولىدۇ بىر كۈنى قەپەس .

ساراڭ كەلسە ساراڭ دەيسەن ،
ئۇ سەندەك ئۆڭ ئەمەس .
سەن قىلغىن ئىشنىڭ ھەممىنى ،
ئۇ قىلىپ باققان ئەمەس .

سەن ھەۋەس قىلىپ يانفۇن ۋىروسىغا ،

سەن ھەۋەس قىلغان قىز-يىگىتكە .

ساراڭ ھەۋەس قىلماس ئەسلا ،

سەندەك ئۇ ئەخمەق ئەمەس .

سەن ئوينىغان سۇرۇنغا ،

سەن چۇقۇنغان چولپانغا .

ئۇ چوقۇنماس ئەسلا ئۇنىڭغا ،

ئۇ سەندەك نادان ئەمەس .

ساراڭغا بەرسەڭ تىلفوننى ،

بىر كۆرۈپ ئاتىدۇ يەرگە .

ساڭا بەرسە تىلفوننى ،

بىر كۆرۈپ بېرسەن جېنىڭنى .

ساراڭ دەپ نەخمەق قىلسەن بىچارە بەندىنى ،
بىلەمسەن ئۇ مەجنۇننىڭ جەننىتى باردۇر .
ئۇ ساڭا قارىغاندا بەكراق ئوڭلۇق ،
تاماق يەپ سىڭگەن نېنىنى ھەر جايدا باردۇر .
مەجنۇننىڭ كۈنى ساڭا قارىغاندا بەكراق ياخشى ،
غەم-ئەندىشە تىلفۇندىن ئۇ ھەر ۋاقىت خالى .
ساڭا ئوخشاش چولپان ئويلىماس ئۆزى خالى ،
شىرىن ھەۋەس كەينىدىن يۈگۈرمەس ئۇ سەندىن ياخشى .

يۈگۈرمەڭلار ئۇزۇن ئارزۇ-ھەۋەس كەينىدىن ،
ئارمانلار سىلەرنى بىركۈنى كۆلگە تاشلايدۇ .
رەببىمگە دۇئا قىلىپ ، دوسلىرىغا ئىشەنسەڭلار ،
بىر كۈنى سىلەرنى رەھمەت يوللىرىغا باشلايدۇ .

ئاجرىشىش جېڭى ۋە يىتىمنىڭ كۆز يېشى

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشىگە نەگىشىپ زامان تەرەققى قىلىۋاتىدۇ ، شۇنىڭغا قارىتا ھازىر نىكاھمۇ تەرەققى قىلىۋاتىدۇ ، خۇددى سىز بىر تىلفوننى ئېلىپ يەڭگۈشلىگەندەك ، بۇ نىكاھمۇ يېڭىلىنىپ تۇرمىسا بولمايدىغاندەك ئاجرىشىش ناھايىتى تەرەققى قىلماقتا ۋە بۈگۈنكىسى توي قىلىپ نەتسى ئاجرىشىدىغانلارمۇ بار . خۇددى بۇ بىر مۇسابىقىدەك دۇنيا بۇيىچە شىنجاڭنىڭ ئاجرىشىش قېتىم سانى نەك كۆپ دۆلەت بوپتۇ ، بۇنىڭدىن بىز نەپسۇسلىنىمىدۇق ياكى خوشال بۇلامدۇق ، بۇنى ئۆز ۋىجدانىمىزدىن سوراپ باقايلى .

نەينى زامانلاردا 20 نەچچە ياشلارغا كىرىپ قالغىنىمىزدا ئاتا-ئانىللىرىمىز ئۆيلەپ قۇيايلى دەيتى ، ھازىر بالىلار 17~18 ياشلاردىلا تويىدىن ئېغىز ئاچىدىغان بولۇپ كەتتى ، بۇنىڭ ھەممىسى نىمە سەۋەپتىن ، يەنىلا شۇ غايىۋى ھەۋەستىن ، بىز مەستانە بولغان شۇ فىلىم بىزدىكى ئاشۇ ناتوغرا ھەۋەستىن كىلىپ چىققاندۇر ، نىكاھىڭىزنى قىلىپ قويماي نىمە ئامال ، گۇناھىڭىزغا تەك ھەمرا بولغىمىز يوق ، نەسلىدە شەرىئەتتە توي قىلىش يېشىغا يەتكەندە تويىنى قىلىپ قۇيۇڭلار دىگەن ،

بىراق توي قىلىپ ئاجرىشىڭ دىگەن ئەمەستۇر . سىز كىچىككەنە ئۆز ھەۋەسىڭىزنىڭ قىزغىنلىقىنى دەپ ئۆز ئايالىڭىز بىلەن ئاجرىشىسىز ، سىرتتىكى ئايال سىزگە شۇنچىۋالا ۋاپا قىلدىمۇ ؟ ياكى ئىككىنچى خوتۇن ئالىمەن دەپ چىڭ تۇرۋالدىڭىزمۇ . ؟ بىرى بىلەن ياخشى ئۈتۈشنىڭ نەقەدەر ياخشى ئىكەنلىكىنى ياخشى بىلىسىز ئەلۋەتتە ، سىز ئىككىلا ئايالىڭىزغا ئوخشاش مۇئامىلىدە قارىيالمىسىز ، ئىككى ئايالىڭىزنىڭ بىرىگە كۆك ئالما بېرىپ يەنە بىر ئايالىڭىزغىمۇ كۆك ئالما بېرەلمىسىز ؟ بىرىسىگە تاتلىق شىرىن سۆز قىلىسىڭىز يەنە بىرىگىمۇ شۇنداق سۆز قىلالامسىز ؟ ئىككىلىسىنى تەڭ ئۇرۇندا باپ-باراۋەر كۈرەلمىسىز ؟ ھېيت ئايەم كۈنلىرىدە ئىككىلى ئايالىڭىزغا تەڭ يېتىشىپ بولالمىسىز ؟ ئۇلارنىڭ بالىلىرىنى ياخشى كۆرۈپ باش ئاغرىقىدىن خالى بولالمىسىز ؟ ئەلۋەتتە سىز توي قىلىسىڭىز بولىدۇ ، توي قىلماڭ ئەمەس لىكىن بېھۇدە ئاجراشماڭ ، سىلەر ئاجرىشىپ كەتتىڭلار ، سىلەرنىڭ كەينىڭلاردىن قانچىلىك سەبى بالىلارنىڭ كۆز يېشى قىلدىغىنىنى سىز ئەسلا بىلمەيسىز ، ئەمدى ئايالىڭىز ئۆلۈپ كەتكەن بولسۇن ياكى يولدىشىڭىز ئۆلۈپ كەتكەن بولسۇن ، پەرزەنتىڭىز يېتىم قالغان بولسا ئۇ باشقىچە بىر ئىشتى ، سىز تىرىك تۇرۇپ شۇ سەبى بالىلىرىڭىزنى يېتىم قالدۇرۇشقا قانداقمۇ كۆڭلىڭىز ئۇنايدۇ . ئەڭ

قىسقىسى ۋىجدانىڭلار ئۇنىمايدۇ ، نەجىبا سىرتتىكى ئوغۇل
ياكى گۈزەل ياش قىزلار كۆزۈڭلارغا چىرايلىق كۆرۈنۈپ كىتىپ ،
ھەتتاكى پەرزەنتىڭلاردىنمۇ كۈچلۈك بولۇپ كەتتىمۇ ؟
سىرتتىكى شۇ قىزلارنىڭ مېھرى ئوماق پەرزەنتىڭلارنىڭ
مېھرىدىنمۇ كۈچلۈكمەكەن ، نەجىبا ئۇلار بىلەن بىرگە بىرەر
ياخشىلىق قىلدىمۇ؟ نېمە ئۈچۈن ئۆز ئائىلەڭلارنى دەپسەندە
قىلىسىلەر ، ھەي نەزلەر سىرتتا كەيپ ساپا قىلمىساڭلار ،
قىمار ئوينىماڭلار ، ھاراق ئىچمىسەڭلار ، ياماندىن يىراق
بولساڭلار ئاياللىرىڭلار بىلەن ئاجراشمايدۇ . ئاياللىرىڭلارغا
سىلىق-سۆز ، نەدەپ-نەخلاق بىلەن مۇئامىلە قىلساڭلار ، ئۇلار
بىلەن قاچمايدۇ ، ھەي ئاياللار بىلەنمۇ يولدىشىڭلارنىڭ
بېشىنى ئاغرىتماڭلار ، لايىقىدا ئىش قىلساڭلار ، ئۇ ئولتۇرۇش بۇ
چاي دەپ يولدىشىڭلارنىڭ بېشىنى ئاغرىتمىساڭلار بولمامدۇ ؟
مانا مۇشۇنداق يول بەرمەسلىكلەر ئاجرىشىشنىڭ بىرىنچى چوڭ
ئاساسى بولۇپ قالدى ، چىقىشالماستىنمۇ شۇنداق بولۇپ
قالدى ، مانا بۇياقتىن توي قىلىپ ئۇياقتىن مۇھابىبە تلىشىپ
يۈرگەن نەي يىگىت بالاڭنىڭ قىساسىدىن قورقىدىڭمۇ ؟
خۇدادىن قورقىدىڭمۇ ؟ ئايالىڭ ئۆيدە تۇغۇپ ياتسا ئىت –
مۈشۈكمۇ تۇغىدۇ بۇ نىمىتى دەپ سىرتلاردا باشقا قىزلارغا
مۇھابىبەت سۆزى قىلىپ يۈرۈپسەن . ئىنسان قېلىپىدىن چىقىپ

ھاۋايى — ھەۋەسكە بېرىلسەن . سەن ھەمىشە سىرتلاردا يۈرۈيسەن . نارسىدە بالاڭنىڭ ، ئايالىڭنىڭ قىساسىنى تارتىپ قېلىشتىن قورقىدىڭمۇ ؟ ھېلىمۇ رەببىم ئەپۇچان ئىكەن . سىلەرنى كەچۈرۈۋاتىدۇ . ئەگەر ئاتا-ئاناڭ ، ئايالىڭ ۋە ياكى باشقا كىشىلەر بىلگەن بولسا كەچۈرمەس بولغۇيتى . سىلەر قاچانغىچە يۇشۇرۇنماقچى ؟ ھامان بىر كۈنى ئاللاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ رەسۋا بولسىلەر . مۇناپىق ، جوھوت بولسىلەر . ئاخىرى شەيتان بىلەن دەۋزەخكە مەھكۇم بولسىلەر . سىلەر بۇنى بىلەمسىلەر ؟ بالاڭلارغا قاراڭلار بىر ئوبدان ئايدەك چىرايلىق . شۇ بالاڭلارغا ، كۈيۈمچان ئايالىڭلارغا پۇل خەجلىمەي ، سىرتلاردىكى سورۇنلارغا ، كەيىپ-ساپا ، ھەشەمەتچىلىكلەرگە ، ياش قىز-ئاياللارغا خەجلىمەيسىلەر . ئاللاھ سىلەرنى ئەپۇ قىلسۇن . بۇ دۇنيادا بىر چۈمۈلنى دەسسەپ ئۆلتۈرۈپ قويساڭ ، شۇنىڭ سورىقىنىمۇ تارتىسەن ، ئۇنى سىلەر ئوبدان بىلىسىلەر ، ئەجىبا سىلەر ئاتا-ئاناڭلارنى ، ئايالىڭلارنى ، باللىرىڭلارنى قاقشاتساڭلار بۇنىڭ سورىقىنى تاتماسسىلەرمۇ ؟ ئالارمۇ بۇنىڭ سورىقىنى ئالماي قالارمۇ ؟ ئەجىبا سىلەر ئۆزۈڭلارنى شۇنچە ئەقىللىق دانىشمەن ئادەم ، بۇ دۇنيانىڭ ئىگىسى يوق دەپ ئويلايسىلەر . بىر يىتمەننىڭ كۆز يېشىنى ئويلاپ باقتىڭلارمۇ ؟

بىر بالا يولدا كىتۋاتتى ، ئۇ بىچارە بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇ بالا كىچىك ۋاقتىدىلا ۋاپات بولغان ئىدى . ئۇ يولدىكى ئويناۋاتقان بالىلارنى كۆرسە ، مىنىڭمۇ دادام بولسا ، مىنىڭمۇ ئانام بولغان بولسا ئۇلارنىڭ قوللىرىنى تۇتۇپ ماڭسام ، ئۇلارنى باغرىمغا بېسىپ ئۇخلىۋالسام ، ئۇلار بىلەن تەڭ باغچىغا بارسام ، نىمىدىگىن بەختلىك مەن ، كىچىللىرى جۈپلىگەن ۋاقتىدا دادا ، ئاپا دەپ جۈپلۈپ كىتىمەن . لىكىن ئويغانسام ھىچقايسىسى يوق ، باشقىلارنىڭ يىتىم دىيىشلىرى قۇلۇقۇمغا كىرمەسلا بولدى ، بۇ ئىشلاغا ئاللىبۇرۇن كۈنۈپ كەتكەن ئىدىم . چوڭ دادام — چوڭ ئاناملانى سورىسام ئۇلارنىڭ بۇرۇنلا قازا قىلغانلىقىنى ئېيتتى ، مەن ئۆز-ئۆزۈمگە تەسەللى بىرىپ مەن نىمىشقا يىتىم بولىمەن ، ئاتا-ئانامنىڭ قازا قىلىشى ئاللاھنىڭ ئىرادىسىدىكى ئىشقا ، ئاللاھ تائالا ماڭا كۇپايە دەپ يۈرۈۋەردىم ، مانا ئەمدى چوڭ بۇلۇپ توي قىلغان ۋاقتىللىرىمدا ، يېنىمدا شۇ ئەزىزلىرىم يوق . ئۇ قىزنىڭ ئاتا-ئانىسىنى كۆردى ، لىكىن ئۆزىنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ، بىراق ئۇ گەۋدىسىنى تىك تۇتۇپ مىنىڭ ئاتا-ئانام بار ، ئۇ ئايالىمنىڭ ئاتا-ئانىسى نەق مىنىڭمۇ ئاتا-ئانامدۇر ، دەپ كۆلىگە تەسەللى بەردى ۋە مىنىڭ ئاتا-ئانام بارلىقىم ئاللاھتۇر ، ئاللاھ ھەممە جاننى بەرگۈچىدۇر ۋە ئالغۇچىدۇر .

يولدا يەنە بىر يىتىم بالا كىتىپ باراتتى . ئۇنىڭ كۆڭلى
ھەقىقەتەن مەيۈس ئىدى . ئۇ ئانىسىنى ئىزدەۋاتاتتى .

-ئاپا سەن قەيەردە ؟ نىمىشقا دادىم بىلەن ئاجرىشىپ كەتتىڭ ؟
ئاجراشمىساڭ بولمامدۇ ؟ بىچارە بالا ئانىسىنى تۆت كۆزى بىلەن
ساقلاۋاتاتتى . دادىسى بولسا بىر چوكاننى قولتۇقلاپ بالىسىنى
ئۇياققا ماڭ ، بۇياققا ماڭ دەپ ۋارقىرايتتى . ئۇنىمىسا : ھوي
ھاراملىق شۇم ماڭ دىدىم سىنى دەپ سەت تىللار بىلەن
ھاقارەتلىگىنىچە ھېلىقى مودا چوكاننى يىتىلەپ كىتىپ باراتتى .
مەن ھېلىقى يىتىم بالىنىڭ يېنىغا باردىم ۋە

— ھەي بالام داداڭ سىنى نىمانچە تىللايدۇ ؟ دىسەم ئۇ :

ئۇ مىنىڭ دادىم ئەمەس . ئۇ مىنىڭ ئاپام بىلەن ئاجرىشىپ
كەتكەن . ئۇ ئايالىمۇ مىنىڭ ئاپام ئەمەس . ئۇ ئۆگەي ئاپام . ئۇ
ئادەم ماڭا دادا بۇلۇشقا لايىق ئەمەس دىدى پەسكە قاراپ
تۇرۇپ . كۈندە دادام يوق ۋاقتتا ئۇ مىنى ئۆگەيلەيدۇ . ئۇرىدۇ ،
تىللايدۇ . دادىم بولسا شۇ ئايالنىڭ كەينىدىن چىقالماي يۈرۈيدۇ .
مىنى ئۇرىدۇ ، تىللايدۇ . شۇڭلاشقا مەن دائىم بۇ ئىككىسى
ئۆلۈپ كەتسە مەن بىر مەزگىل ئارام ئېلىۋالاتتىم دەپ ئويلاپ
كىتىمەن . ھەقىقەتەن بەزىدە شۇ ئاتا-ئانىلارنىڭ ئۆگەيلەشلىرى
، قىيناشلىرى ، تەتۈر قاراشلىرى ، ۋارقىراشلىرى يەنە كىلىپ شۇ

سرتتىكى ئاياللارنى ياخشى كۆرۈشىدىن بالىلارنىڭ قارغىشى
ۋە قىساسغا ئۇچرايدۇ .

بىر كۈنلەردە ئۇ بالا ئانىسى بىلەن ئايلىنىپ مېڭىپتۇ . ئۇ ئۆز
ئانىسى ئىدى . ئۆز ئانىسى چىدىماي پەرزەنتىنى ئەكىلىۋالغان
ئىدى . ئۇ تۇيۇقسىز ئاپسىغا :

- ئاپا سەن نېمىشقا دادام بىلەن ئاجرىشىپ كەتكەن دەپ
سورىدى .

ئانىسى ئۇلۇغ بىر كىچىك تىننۇپتىپ ئالدىرىماي تۇرۇپ :

- بالام مېنى ئاجراشقۇسى بار دەمسەن ؟ داداڭ كۈندە ھاراق
ئېچىپ ، قىمار ئويناپ ، سرتتىكى ئاياللار بىلەن كۆڭۈل
ئېچىپ يۈرۈپ مانا ئەمدى ئازراق پۇل تېپىپتىكەن مەن كۆزىگە
سەت كۆرۈنۈپ ، كۈندە دۇمبالاپ ئۇرىدۇ . تەلىيى قېچىپ
ئۆتتۈرۈپ قويغان كۈنلىرى يەنە ھەممىسى سىنىڭ كاساپىتىڭ
دەپ يەنە ئۇرۇپ كۈن بەرمەيدۇ . يا مەن بېرىپ ئىشلىرىنى
بۇزمىسام مەن قانداق قىلىمەن بالام . ھېلىمۇ بىر قانچە يىلنى
چىداپ ئۆتكۈزدۈم . مانا ھازىر باققالچىلىق قىلىۋاتىمەن . مانا
ئەمدى سەنمۇ كەلدىڭ . يالغۇزچىلىق تارتمايدىغان بولدۇم دىدى

ئۇزۇن ئۆتمەي دادىسى قىمار ئويناپ بارچە بىساتنى
ئۇتتۇرۇۋەتكەندىن كىيىن ئاغرىپ يېتىپ قالدى . يېنىكى ھېلىقى
چىرايلىق چوكانمۇ ئۇنى تاشلاپ كىتىپ قالدى . ئۇ ھەممە
نەرسىدىن ئايرىلدى . ئاخىرى بۇ بىچارە ئادەم قەرز قايتۇرۇپ
بولالماي پۇت-قوللىرى سۇنۇق ھالدا سىرتلاردا دىۋانچىلىق
قىلىپ يۈردى . مانا شۇنىڭدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى ھەر
قانداق بىر ئادەم چۇقۇم پەرزەنتلىرىنىڭ قىساسىنى تارتىدۇ . بىر
ئانىمۇ باغرى تاشلارچە بالىلىرىنى تاشلاپ كەتسە ئاقىۋەت ئۇنىڭ
كۈنى خار-زارلىق ئىچىدە ئۆتىدۇ .

بىر بالا مەيۈس ، كۆزلىرى ياش يۇقى ھالدا دادىسىنىڭ يېنىدا
ئولتۇراتتى . دادىسى بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدا بالام ئۇنى يەمسەن ،
بۇنى يەمسەن دەپ پايىتەك بۇلۇپ يۈرەتتى . بالا ھىچقانداق
گەپ قىلمىدى . ھايال ئۆتمەي ئۇلارنىڭ يېنىغا بىر ئايال كەلدى
. ئۇ ئايال بالىنىڭ ئانىسى بولۇپ ئۇ ئۆزىنىڭ ئاجرىشىدىغانلىقىنى
لىكىن بالىنى ئالمايدىغانلىقىنى ئېيتىپ سۆزلەپلا كەتتى .

بۇ ھاراملىق شۇمنى ئالمايمەن . مەن يېنىڭغا بالا كۆتۈرۈپ
كەلمىگەن . بالىنى مەن باقمايمەن . بالا بولسا مەن توي
قىلالمايمەن ئۆزەڭ باق دەپ بىر ھازا سۆزلىدى .

بىچارە بالا ئاخىرى ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ :

سەن بىر ئەسكى ئايا ، ئايا بۇلۇشقا لايىق ئەمەس . مەن ساڭا
ئۆچ . كۆزۈمدىن يوقال دەپ ۋارقىراپ كەتتى . ئۇ ئايال ئالدى —
كەينىگە قارىماي كىتىپ قالدى . دادا بالىنى يىتىلگىنىچە ئۆيگە
قاراپ يول ئالدى . ھېلىقى ئانىنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولغاندۇ ؟
قاراپ باقايلى .

ھېلىقى ئانا بىر باي بىلەن توي قىلدى . باي ئۇنى بىر ئايچە
ئارزۇلىدى . ئاندىن كىيىن ئۆزىنىڭ كونا سەنمىگە دەسسەپ
سىرتلاردا خوتۇن — قىزلار بىلەن ئويىناپ مۇھاببەت تۇتۇپ
يۈردى . ئۇ ئايالنى بولسا ھە دىسلا ئۇرۇپ — دۇمبالاپ ،
چاچلىرىنى يۇلۇپ قۇل ئورنىدا ئىشلىتىپ ھىچقانداق ئاراملىق
بەرمىدى . ئادەتتىكىچە يۈرۈپ قويسا ماڭا ماسلىشىپ يۈرمىدىڭ
دەپ تىللايتتى . سەل ياسىنىپ قويسا كىملىرىگە نازلىنىۋاتسەن
دەپ ھاقارەتلەيتتى . بىچارە ئايال بايلىقىمۇ تويدى . ئۇيقۇسى
ھارام بولدى . سورۇنغىمۇ ، ئۇيۇن — تاماشاغىمۇ تويدى . پۇلى
بارلار قانداق بولىدىكەن دىسە ئەسلى ئۇلارغا خوتۇن ئەمەس
قۇل كېرەككەن ئەمەسمۇ ؟! ئۇ بىچارە بىر كۈن تىنچ ئارام
ئېلىۋالسا ئۇنىڭ ئۈچۈن بىر بەخت ئىدى ھەمدە بالىنى ۋە
يۇۋاش-يۇمشاق ، ھاردىم — تالدىم دىمەي ئىشلەيدىغان بۇرۇنقى
يولدىشىنى ئويلاپ كىتەتتى . بۇرۇنقى يولدىشى ئىشقىمۇ سېلىپ

كەتمەيتى . ئىتىپ بەرگەن تاماققا شۈكۈرى قىلىپ تۇراتتى ،
ئايالنى ماختايتتى ، پات-پات باغچىغا ئەكىرەتتى ۋە كۆڭلى
تارتقان يەرلەرگە ئاپىراتتى ، ھەي

مانا بۇ ھەقىقەت ، ئاتا-ئانىلار ھامان بىر كۈنى بالىلارنىڭ
قىساسنى تاتىپ قالدىغانلىقىنىڭ سەۋەبى ، ھەي قېرىنداشلار
ئەمدى ئاجرىشىش چېكى بولمىسۇن ، شۇ پەرزەنتلەرنى ، سەبى
بالىلىرىڭلارنى دەپ بولسىمۇ ئاجراشماڭلار ، ئاللاھ سىلاردىن
رازى بولسۇن ، پەرزەنتىڭلار ۋە ئاتا-ئاناڭلار سىلەردىن رازى
بولسۇن .

ئاجراشماڭلار ئەي ئاتا-ئانىلار ،

يىتىم قالمىسۇن سەبى بالىلار .

ئۆگەيگە تاپشۇرماڭلار پەرزەنتىڭلارنى ،

زۇلۇمغا قالمىسۇن نارسىدە بالىلار .

زۇلۇم قىلماڭلار سەبىي بالىلارغا ،
تارتىپ قالسىلەر بىر كۈنى قىساسنى .
يەۋالماڭلار يىتىمىنىڭ مال مۈلۈكىنى ،
بىر كۈنى ئارتىۋالسىلەر بوينىڭلارغا گۇناھنى .

ئاجرىشىش سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بىر جەڭمىدۇ ،
ئايال كىشى بىلەن تەڭ بۇلۇش سىلەرگە تەڭمىدۇر .
پەرزەنتىڭلارنى ئويلىمىدىڭلار سىرتقا قاراپ ،
ئاياللىرىڭلارغا ھۈرپەيدىڭلار خېتىڭنى ئال دەپ .

ئاجايىپ ئىش بۇ پەرزەنتلەر شۇنداق ئوت قۇيرۇقلۇق قىلىدىكىن
، بىر خۇتۇن بىلەنلا ئۈتەمسەن ؟ نىمە دەپ بىر خۇتۇن بىلەن
ئۈتۈسەن ھەي دەپ ، 4 خۇتۇن ئېلىش پەرىز دەپ ئاجرىشىپ
، خۇتۇن ئېلىپ ، يەنە ئاجرىشىپ جىدەل ماجرا بىلەن بالا
يىتىم قېلىپ يۈرۈشىدۇ .

بۇنداق ئاياللارنىڭ دىلىغا ئازار بىرىپ ، بالىرىنى يىتىم قىلىپ ،
تولا ئاجرىشىپ سەتەڭلەرگە بۇزۇلغاندىن كۆرە ، قوتانغا كىرىپ

ياشىغان بولمىدىمۇ ؟ قىزلىرىنىڭمۇ يۈزىنى تۈكۈپ ، ئاتا-ئانىللىرىنى قاق-سەنەم قىلىپ يۈرگىچە ، بۇلار زادى قاچان توختايدۇ ، ئۆلگەندە توختامدۇ يە ؟ نەينى چاغدا شۇ ئايالىڭمۇ كىچىك ساھىبخامال قىز ئىدىغۇ ؟ سەن نىمىشقا بۇنچە تىز يۈز ئۆرۈيسەن

سىلەر مۇشۇنداق ھايۋاندىك يۈرۈۋەرسەڭلار ، ئاجرىشىپ توي قىلىپ ، يەنە ئاجرىشىپ بۇزۇلۇپ يۈرسەڭلار ، يەنى ئاخىرەتتە ئايالىڭلار سىلەر بىلەن بىللە قۇپارمۇ ؟ سىلارنىڭ جۇپتىڭلار بۇلارمۇ ؟ ئاجرىشىپ قۇيۋەتكەن ئايالىڭلار باشقىلار بىلەن ياشايدۇ ، ئۇنداقتا سىلەرنىڭ ھەقىقىيلىرى بۇلارمۇ ؟ نەلۋەتتە بولمايدۇدە ، ئۇ چاغدا رەببىمدىن يەنە ماڭا جۇپتى بەرگىن دەپ سوراشقا يۈزۈڭلار چىدامدۇ ؟ بىچارە پەرزەنتىڭلارنى زۇلۇمغا ئۇچۇرتۇپ يىتىم قىلىپ يەنە مۇشۇ كۈنگە كەلگەندە خۇتۇن ئالامسىلەر ياكى خۇتۇنغا تويمامسىلەر ، خۇتۇن مۇكاپات بۇلۇپ قالىدىمۇ ؟ يەنە بىر قېتىم توي قىلىڭ دەپ . شۈكرى قىلىڭلار تۆۋە قىلىڭلار ، پەرزەنتىڭلارنى ئويلاڭلار ، ئاللاھنىڭ رەھمىتى ئۈچۈن بولسىمۇ ئاجراشماڭلار . يىتىم قالغان پەرزەنتىڭلارنى ياخشى بېقىڭلار ، ئۇ سىنىڭ پۇشتۇڭ ۋە بېقىش ھەقىقىي بار ،

رەببىڭدىن قورققىن ، شۇ يىتىم پەرزەنتىڭلارغا بەرمىگەن پۇل ، باشقا بالا-قازا بىلەن ەندىن چىقىپ كىتىدۇ .

ھەي قېرىنداشلار توي قىلغاندىمۇ ئالدىرماي ، ياخشى ئويلىشىپ ئاندىن قىلىڭلار ، ئالدىراپ تەنتەكلىك قىلماڭلار ، ھازىر مانا ياشلىرىمىز ئالدىراپ توي قىلىدۇ ، ئويۇنغىمۇ قانماي ، ئىلىم-بىلىمىمۇ ئۆگەنمەي ، ناھايىتى يارماس بولىدۇ . خۇتۇن باللىرىنىمۇ باقالماي ، ئاخىرىدا يەنە شۇ بىچارە ئاتا-ئانىسى بېقىپ بېرىدۇ . ئاقىۋەتتە بىرەر يىلدىن كىيىن بالىلىق بولۇپ بولغاندىن كىيىن ئاجرىشىپ كىتىدۇ . قارىسا ياپ-ياش بالىلار ، توۋا ئەجىبا ھەي قېرىنداشلار بىزلەردە ئاجرىشىش شۇنچىلىك تەرەققى قىلىپ كەتتىمۇ ؟ ئاجرىشىشتا بىرىنچى بولۇپتۇق . بىرەر سىمىزگە ئالتۇن مىدال ياكى كۈمۈش مىدال بەردىمۇ ؟ ياق . بەلكى ئۆزىمىزنىڭ ئەسكى ناچار نامى چىقىپ كەتتى خالاس . شۇنداقلا باشقىلارنىڭ ، شىنجاڭدا ئەر-ئايالنىڭ ھۆرمىتى يوق ئوخشايدۇ ، چوقۇم بىر يىرى بار چوقۇم قىز-ئوغۇللار ياخشى ئەمەس دەپ سۆز-چۆچەك قىلىشىغا پۇرسەت تېپىپ بەردۇق . ئاخىرىدا كۆپچىلىكنىڭ ئاجراشما سىلىقىنى رەببىمدىن تىلەيمەن . ئاجراشماڭلار نىكاھىڭلارنى قەدىرلەڭلار ، پەرزەنتىڭلار يىتىمچىلىكتە قالمىسۇن .

هەشەمەتچىلىككە ۋە يالغانچىلىققا تولغان

دۇنيا

شۇنداق ئادەملەر باركى ئۇلار بىر سۇرۇندا ئولتۇرۇپ قىپ-قىزىل يالغان قىلىپ پاراڭلىشىدۇ ، مەن قانداق بېيىپ كەتتىم ، ئانداق نوچى تۇنۇشۇم بار ، شۇنداق باي تۇققۇنۇم بار دەپ ، ئەمەلىيەتتە ئۇنىڭ بۇنداق يالغان گەپ قىلىشلىرى بولسا پەقەتلا ئۆزىنى چوڭ كۆرسىتىش ۋە ئۆزىنى باشقىلارنىڭ كەينىدە قالدۇرماسلىق ھەم بۇ سۇرۇندا ئۆزىنى راسا بىر كۆرسىتىۋېلىپ چىقىپ كىتىش ، ھىچ بولمىغاندا ئازغىنە بولسىمۇ نام چىقىرىۋېلىش ، باشقىلار ئالدىدا پۇت دەسسەپ تۇرۇش خالاس . ئويلاپ بېقىڭ سىز 10 مىڭ يۈۋەنلىك داستىخاندا ئولتۇردىڭىز ، شۇ پۇلنى ئەلۋەتتە ئازغىنە تاماق يەپ ، شۇ پۇللارنىڭ كۆپرەكىنى خەير-ساخاۋەتكە ئىشلەتسەڭلار نىمىدىگەن ياخشى بۇلاتتى ، ئاللاھىم رەھىمىتى سىلەردىن تېخىمۇ ئايىمىغان بۇلاتتى . ھازىر يالغانچىلىق كۆپىيىپ كەتتى ، ئاتا-ئانىغىمۇ ، دوس-بۇرادەرلىرىڭىمۇ ، خۇتۇن-باللىرىغىمۇ يالغاننى كۆپ دەيدۇ ، ئاتا-ئانىلىرىمىز بەرگەن پۇلنى ئىشلەتتۇق دەپ يالغان ئېتىپ شۇ ھاراق سۇرۇنلىرىغا ھەرۋاقت شۇ سۇرۇنلاردا ياشايدۇ ، ھاراقلار

تېخى گۆشتىن قىممەت ئىكەن ، ھالال بولغان بولسا قانچە قىممەت بولغىتى ، ھېلىمۇ ھارام دەپتىكەن ، شۇ سۇرۇننى ئوقۇشىز قالغان ، قېرىپ قالغان ياشانغان ئاتا-ئانىلارغا ۋە يىتىم قالغان بالىلارغا بەرسەڭلار نىمىدىگەن ياخشى بۇلاتتى بىر كۈنى ئاشۇ ئاشۇرۇپ قويغان ۋە ئۇرۇنسىز خەجلىگەن پۇللارنىڭ قىساسنى تارتىسىلەر ، بەدەل تۆلەيسىلەر . بۈگۈن باي يۈرگەن بولساڭلار ، مۇشۇ ھەشەمەتچىلىكڭلار مۇشۇ يالغانچىلىق قىلغىنىڭلارغا بىر كۈنى گاداي ياشايسىلەر . بىر نانغا زار بۇلۇپ ، گاداي بۇلۇپ ياشايدىغان ۋاقتىڭلار ھەم كىلىشى مۇمكىن . شۇڭا كۆپچىلىك ھەشەمەتچىلىك قىلماي ، راستچىل ، يالغان گەپ قىلمايدىغان ، ھەقىقەتچىل ئادەم بۇلۇشنى چىن يۈرۈكىمىزدىن تىلەيمىز .

ھەممەيلەن تۇپراققا قايتىمىز

بىز ھامان بىر كۈنى تۇپراققا قايتىمىز ، تۇپراق بىلەن باپ-باراۋەر بۇلۇپ كىتىمىز . ھەي ئىنسان ياخشىلىق قىل ھىدايەت تاپسەن . ئەپۇچان ، كەڭ قورساق بولغىن ، تۇپراق سىنى قوينغا ئالىدۇ ، ئەگەر زۇلۇم قىلغۇچى بولساق تۇپراق سىقىپ چىقىرىۋىتىدۇ .

ئەي ئىنسانلار تۇپراقنى قەدىرلەڭلار ، ھۆرمەتلەڭلار تۇپراق بېشىدا ھەددىدىن زىيادە ھەشەمەتچىلىك قىلماڭلار ، بىز نەچچە ۋاقىتتىن بىرى نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنىڭ تۇپراق بېشىغا تۆمۈر قەپەزلەرنى قىلىپ قويغىنىنى كۆردۇق . بۇ نىمە قىلغىنىڭلار ئۇلارنى قەپەز ئىچىگە سولاپ قويماقچىمۇ ؟ ئۇلار تۆمۈر بولسۇن ۋە ياكى دەل-دەرەخ بولسۇن ئۆتۈپ كېتىۋىرىدۇ ، ئۇنى رەببىم شۇنداق ياراتقاندۇر ، ھازىر بىر يەرلىكىنىمۇ پۇلغا ئالسىلەر ئاز دىگەندە 10 مىڭ يۈەن ياكى ئۇنىڭدىن كۆپرەك پۇلغا ئالسىلەر ، ئۇنىڭ يەرلىكى كىيىم ئۈچۈنمۇ خېلى كۆپ پۇل كىتىدۇ . ھەم ئۇنىڭغا ئىشلەيدىغان گەپ ، بەزىلەر

يەرنىڭ ئاستىنى سىمۇنتلايدىكەن ، موم قەغەز چاپلايدىكەن
كىتاپتا ئېنىق ئوتتا كۆيدۈرگەن نەرسىنى ئىشلەتمەڭلار
دەسە ، مەسىلەن سىمۇنتنى ئوتتا كۆيدۈرۈپ ياسايدۇ ئەمەسمۇ
سىز سۇ ئۆتمەيدىغان مۇم قەغەز ئىشلىتىمەن دەيسىز ،

ئۇنى چوقۇم ئوتتا كۆيدۈرۈپ چاپلىمىسا قانداق تۇتىدۇ ،
سىلەرنىڭ چوقۇم مۇشۇنداق قىلىشىڭلار شەرتىمۇ ؟ بىر
ئىنسان يەرلىككە كۈمۈلگەندىن كىيىن ، 10~15 يىلدىن كىيىن
ئادەمنىڭ بەدىنىدىكى سۇ قۇرۇپ ئاندىن كىيىن تۇپراققا قايتىدۇ
ئاستىنى سۇ ياكى مۇم قەغەز قىلۋەتسەڭلار ، بەدىنىدىكى سۇ

قانداق قايتىدۇ . سىلەر گۇناھ ئۈستىگە گۇناھ

قىلىۋاتىسىلەر ، بۇنى بىلىۋاتامسىلەر . شۇ ئوتتا كۆيدۈرگەن
سىمۇنتلارنى ، قەغەزلەرنى يەرلىكنىڭ ھەممە تەرىپىگە
پۈركۈپسىلەر بۇ قىلىشىڭلار ئادىللىق بولدىمۇ ، قەپەزلەپ
ھەممە تەرىپىنى ئىتتىۋاتىسىلەر ، بۇنداق ھەشەمەتچىلىك قىلىپ
نېمە قىلىسىلەر ، بەزىلەر باركى يەرلىككە ئۆي سالىدۇ ، چوڭ
قىلىپ 50~100 كۋادىرات مېتىر كىلىدىغان ، بۇ نېمە

ئىشتۇر بىلىمدۇق ، پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۇننىتى نەدە قالدى ،
ياكى ئۆزۈڭلارنىڭ پۇللىرى تېشىپ چىقىپ كەتتىمۇ بۇنى
بىلىمدۇق ، مەيلى سىز ئالتۇن قەپەز قىلىڭ ياكى كۇمۇش

قەپەز قىلىك ياكى ياقۇت بىرلىيانت قىلىك ياكى تۇپراقتىن قىلىكلار ، ئاتا-ئانا ھەقىقى مۆئمىن بولسا ، رەببىم ئۇنى جەننەتتىگە مۇيەسسەر قىلىدۇ ، ئەگەر ئۇنىڭ گۇناھلىرى كۆپ ، زۇلۇم قىلغۇچى بولسا ، سىز مىك ئالتۇن قەپەزنىڭ ئىچىگە كىرۋالسىڭىز ئۇ ھامىنى سىزنى دوزاققا مەھكۇم قىلىۋېرىدۇ . قىيامەت كۈنى بولغان چاغدا ئۇ ئالتۇنلىرىڭىز ، ياقۇتلىرىڭىز قۇمدەك ئۇۋۇلۇپ سۇرۇلۇپ كىتىدۇ ، شۇ كەتكەن پۇللارنى مەسچىتكە ، يىتىم-يىسىرلارغا ياكى كۆۋرۈك سېلىش ئىشلىرىغا ئىشلەتسىڭىز كۆپ ساۋابقا ئىرىشىسىز ، قىيامەت بولغۇچە شۇنىڭ ساۋابى ئاتا-ئانىڭىزغا ھەم يىتىپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ ئەلۋەتتە ، سۆزلەڭ دىسە بەك سۆزلەيسىز . يەنى قەبرىنى بەك بىزىۋەتسە روھلار ئازابلىنىدۇ ، روھلار چۈشكۈنلىشىدۇ دەپ كىتىسىز ، لىكىن ئۆزۈڭلار دەپ تۇرۇپ شۇنداق قىلىسىلەر ، ئەمەلىيەتتە ھەقىقەتەن شۇنداق بولىدۇ ، ئويلاپ بېقىڭلار ئۆلگەن ئادەم ئۇ بايلىقلارنى نىمە قىلىدۇ . ؟ سىز ئۇلارنى ھەقىقەتەن ياخشى كۆرسىڭىز ، ھەر جۈمەدە بېرىپ دۇئا قىلىڭ ، كۆپ ئەسلەڭ ، سېغىنىڭ ۋە رەببىمىزدىن گۇناھنى تىلەڭ ، جەننەتتى بۇلۇشنى بۇلۇشنى تىلەڭ ، ھەر ياخشى ئىش قىلغاندا شۈكرى قىلىپ . ساۋابىنى ئاتاڭ ، ھەر تاماق يىگەنلەردە دۇئا قىلىڭ ، سىلەر ياغلىقمۇ ئارتماي ، كەيىپ-ساپا قىلىپ تۇپراققا

دەسسەيسلەر ، ئۇ يەردە ئۈزۈڭلار ياسىۋالغان ئورۇنداقلاردا
ئولتۇرۇپ رەسىمگە چۈشۈپ كىتسەلەر ۋە پەخىرلىنىپ
كىتسەلەر ، سىز ئۇ يەردە ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغاندا دادىڭىزنىڭ
ئوڭ مەدىسىگە ، سول تەرەپتە ئولتۇرغاندا سول مەدىسىگە
پۇت تەرەپتە ئولتۇرغاندا پۇتغا ، باش تەرەپتە ئولتۇرغاندا
بېشىغا دەسسەپ ئولتۇرغىنىڭىزنى بىلەمسىز ، قىسقىسى
باشقىلارنىڭ ئالدىدىن توغرىسىغا كىسىپ ئۆتمەڭلەر ،
ئۇخلاۋاتقان ئادەمنىڭ بېشىدىن ئاتلاپ ئۆتمەڭلەر ، پۇتىدىن
ئاتلىماڭلار ، يېنىغا كىلىپ-كىتىپ يۈرمەڭلەر دەيدۇ ، سىز ئاتا-
ئانىڭىزنىڭ تۇپراق بېشىدا ئولتۇرۇپ ، قەپەزگە ئالغان تۇپراق
ئالدىدا پەخىرلىنىپ ئولتۇرۇپ كىتىدىكەنسىز ۋە
ئاياللىرىڭلارنىڭ چاچلىرى ھەرخىل رەڭدە بويىلىق ، ئولتۇرۇپ
رەسىمگە چۈشۈپ كۈلۈپ كىتسەلەر ، ئەجىبا مازارلىق سىز
كۆڭۈل ئاچىدىغان ، كۈلىدىغان جايىمۇ ؟ ئىنسان بولغانكەنمىز
ھامان بىر كۈنى شۇ يەرگە بارىمىز ، سىز ئۇنداق قىلىپ
كەتمەڭ ، ھازىرغۇ 2 قەۋەت قىلىدىغان بۇلۇپ كەتتى .
سورساق پۇل كىتىدىغان تۇرسا شۇڭا 2 قەۋەتلىك قىلدۇق دەپ
، ئۈلۈپ كەتتىڭىز سىز بىر نەرسى كىشى ، ئايالىڭىز . بالىڭىز ،
قىزىڭىز ئۈستىگە قۇيالامدۇ ، ھەقىقەتەن يەرلىك قىسلىشىپ
كەتتى ، خۇدايىم ئۆزى نەپۇ قىلار ، بۇ تۆۋەندە قىلغان

ھەشەمەتچىلىكىمىز ، ئۆلگەن كىشىلىرىمىزگە ھەقىقەتەن بىر ئازاپ ئېلىپ كىلدۇ . بەزىلەر باركى تۇپراق بېشىغا بېرىپ تاماكا چىكىپ ئولتۇرۇپ كىتىدۇشۇنىڭ ئورنىغا خەتمە قۇرئان قىلسا بولىدىغۇ ، تاماكاچىكىۋېتىپ ھەي ئىسل ئادەم ئىدىك دەپ قويۇپ كىتىدىغانلارمۇ بار ئەلۋەتتە . تۇپراق بېشىغا تەرەت بىلەن چىقىڭلار ، يامان بولىدىغان ئىشلارنى قىلماڭلار دەپ شەرىئەتتە يىزىقلىق ، مەيلى باشقا كىشىلەر بولسۇن ، باشقا ئىرىقتىكى كىشىلەر بولسۇن ، كۆپۈنچە كىشىلەر مازارغا چىققاندا ئۆزىنىڭ قېرىنداشلىرىنى ھۆرمەتلەيدۇ ئەلۋەتتە ، ئەجىبا سىزنىڭ ھۆرمەتلىشىڭىز شۇنچىلىكمۇ ؟ ھەي قېرىنداشلىرىم ئاللاھ سىلەردىن رازى بولسۇن ، شۇ چېچىۋاتقان مال-بىساتىڭلارنى ، ھەشەمەتچىلىك قىلغان شۇ بايلىقىڭلارنى ، ئاتا-ئاناڭلارغا ئاددىيغىنە بىر يەرلىك قىلىپ ئۇلارنىڭ ئابدۇسىنى تىكلەپ ، قالغان ئېشىنچە پۇللارغا يول ياساڭلار ، قىيامەت كۈنى بولغۇچە شۇ يولدا ماڭغانلارنىڭ ساۋابى ئاتا-ئاناڭلارغا ۋە سىلەرگە قىيامەت كۈنىگىچە يىتىپ تۇرىدۇ ، ناۋادا بىر يول سالغان بولسىڭىز رەببىمىنىڭ قۇدۇرتى بىلەن شۇ يول بۇزۇلمىغان بولسا بارلىق كىشىلەر شۇ يولدىن ماڭغان بولسا ، بارلىق ساۋاب يەنە شۇ ئاتا-ئانىڭىزغا بولىدۇ ، ئەجىبا سىز ئاتا-ئانىڭىزنى ھەسرەتتە ، ئازاپتا قويماقچىمۇ ؟ ياكى ئۇلارغا بىرەر ساۋاب ، بىرەر ئەجر ۋە

بىرەر دۇئا بىرەمسىز . ئاتا-ئاناڭلار ئۆلۈپ كەتسە مېراس تاللىشىسىلەر ، مېراس دەپ بىر بېرىڭلاردىن كىچىك كەتكىلى تاس-تاسلا قالسىلەر ، جودا چىقىرىسىلەر ، مېراسنى ھەققەتەن ئادىل بۆلۈشۈڭلار ، ۋە قىيىنچىلىقى بارلارغا ياردەم بېرىڭلار ، بەك بولمىسا ئىمام خاتىپلارنى تەكلىپ قىلىپ ، ئادىللىق بىلەن ھە قىلىڭلار ، زىددىيەتلىشىپ قالماڭلار ، قىسقىسى سىلەرگە مېراس قالدۇرغىنى ، سىلەرنى چىرايلىق بېقىپ چوڭ قىلغىنى ، ئىش قىلالغۇدەك ، يۇلىنى تېپىپ ماڭالغۇدەك قىلالدىغۇ ، بۇ ئۇلارنىڭ مېھنىتىدۇر ، ئەجرىدۇر ، ئەگەر مېراس دىسەڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ ھايات ئىكەنلىكىنى ياكى بولمىسا سەن ھايات قاپسەن سەن دادىمىڭ مېراسى دەپ بىر-بىرىڭلارنى قۇل قىلىڭلار ، ھەي ئىنسان ئەجىبا سەن شۇنداق قىلماقچىمۇ ؟ تۆۋە قىلايلى ، پۇشايمان قىلايلى ، مېھنەت بىلەن ياشايلى ، تۇپرىقىڭنى قەدىرلە ، ھۆرمەت قىل ، مازارلىققا سىز زىيارەتكە بارسىڭىز بولىدۇ ، شۇ يەرنى كۆرۈپ تۆۋە قىلىڭ ، كۈنلەرنىڭ بىرىدە بىزمۇ مۇشۇ يەرگە كىرىمىز ، بىزمۇ مۇشۇنداق ئۆلۈپ كىتىمىز دەپ تۆۋە قىلىڭ . ئۇ يەر قاقا قىلىدىغان ، كۈلۈدىغان ، رەسىمخانا قىلىدىغان جاي ئەمەستۇر ، ھۆرمەتلىك ئۇرۇندۇر .

ھۆرمەت قىل سەنمۇ بىر كۈن كىتەرسەن ،

چىققاندا سەن تۇپراق بېشىغا .

ھەر كىم بۇ دۇنيادىن ئايرىلار كەن بىر كۈن ،

يەيدىغان رىزقى تۈگەپ ، توشقاندا بېشىغا .

پاك كىشى بول ھەر ۋاقىت ، ھەر زامان ،

توپا سالما ھەركىمنىڭ بېشىغا .

ناچار ئىللەت يۇقتۇرۋالما سەن ،

بىر كۈن چىقىپ قالسەن ئۆزۈڭنىڭ بېشىغا .

زۇلۇم قىلما ھەي بەندە باشقىلارغا ھەشەمەتچىلىكىڭدىن ،

سەن قارامسەن ئاجىزلارنىڭ كۆزىدىن چىققان بېشىغا .

قېرىپ مۈكچىيىپ كەتكەن شۇ داداڭنىڭ غېرىبىدىن ،

كۆرگەنەمتىڭ سەن سىنچىلاپ چىچىغا.

قەپەز قىلما ئەي ئىنسان ئۇ بىر ئادەمدۇر ،

ھەشەمەتچىلىك قىلما ئۇلارغا ۋاپات بولغاندۇر ،

ئەجىردىن دۇئا قىل ، ساۋاپ قىل باشقىلارغا.

ئاجىزلارنى يۆلەپ ، ھەرۋاقت ياردەمدە بولغىن ئاتا-ئاناڭغا

قىيامەت قايم بولغان چاغدا

قىيامەت دەپ ئويلساق ھەممىمىزنىڭ كۆڭلى ئەندىشىگە چۈشۈپ تۆۋبە قىلىشنى ئويلايمىز . بىراق قىيامەتنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىنى بىز بىلمەيمىز . بىلگۈچى پەقەت رەببىمىدۇر . بىز كۆپكە قادىر ئەمەس . كۆپىنى بىلمەيمىز . ئاللاھنىڭ غەيبى ئىلمىگە خاس 5 تۈرلۈك ئىش بولۇپ ئىنسان ئۇنى بىلىشكە قادىر بولالمايدۇ . ئىنسان قىيامەتنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىنى ، يامغۇرنىڭ قاچان ياغدىغانلىقىنى ، قورساقتىكى ھامىلىنىڭ نىمە ئىكەنلىكىنى ، ئەتە نىمە ئىش بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلىقىنى ، ئۆزىنىڭ قەيەردە ، قاچان ئۆلىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ . ئۇ ئىشلارنى پەقەت ياراتقۇچىمىز بىلگۈچىدۇر . شۇڭا تۆۋبە قىل ، پۇشايمان قىل ، ھاياتىڭنى قەدىرلە . ھەر بىر ۋاقىت ، ھەر بىر ھايات ئىنتايىن قىممەتلىكتۇر .

كۈنلەرنىڭ بىرىدە شۇ كۈن يەنى قىيامەت كۈنى كەلسە بۇ زىمىننىڭ ھەممىسى تۈپتۈز بولۇپ كىتىدۇ . سىنىڭ

ھەشەمەتلىك سارىيىڭ ، پۇل — مال دۇنيالىرىڭنىڭ ھەممىسى يوق بولۇپ تۇپراققا ئايلىنىپ كىتىدۇ . بىراق شۇ چاغدا ساڭا ھەمراھ بولۇپ ماڭدىغىنى تەقۋالىقنىڭ ، ساۋاپلىق ئىشلىرىڭ ۋە باشقىلارغا قىلغان ياخشىلىقىڭدۇر . قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى ھەممىزگە ئايداندۇر . ۋە ئۇنىڭ ئالدىن بولىدىغان چوڭ — كىچىك ئالامەتلىرى قۇرئان ، ھەدىسلەردە ناھايتى ئېنىق سۆزلەنگەندۇر . تەپسىلى بىلمەكچى بولسىڭىز قۇرئان ، ھەدىسكە مۇراجىئەت قىلىڭ .

رەببىم ئاللاھ زىمىنى ياراتتى . بىر كۈنلەردە قىيامەت قايم بولۇپ بۇ زىمىننىڭمۇ ۋەيران بولىدىغانلىقىغا ۋە شۇ كۈننىڭ چۇقۇم كىلىدىغانلىقىغا ھەممەيلەن شەك — شۈبھىسىز ئىشىنىمىز .

مەسىلەن ئېلىپ ئېيتساق : 3 كۈننىڭ ئالدىدا بىزگە تۇيۇقسىز بىر خەۋەر كەلدى دەيلى . خەۋەردە 3 كۈندىن كىيىن قىيامەت قايم بولىدىغانلىقىنى ۋە قۇياشتىن ئېتىلىپ چىققان بىر ئوت شارىنىڭ يەر شارىغا قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى ئېيتىدۇ . كىشىلەرنىڭ ھەممىسى شۇ زامان ئەنسىزلىككە چۈمدۇ ۋە دەرھال مال — دۇنياسىنى ئېلىپ تەرەپ — تەرەپكە قېچىشقا تەييارلىنىدۇ . مانا بۇ ئۇختۇرۇش ھازىر يىتىپ كەلدى .

كشىلەرنىڭ ھەممىسى قۇياشتىن مۇداپىئەلىنىمىز دەپ پاتپاراقچىلىققا چۆمدى ، ئۇنىڭ ئىچىدە مۇسۇلمانلارمۇ يوق ئەمەس بار ئىدى . جان دىگەن تاتلىق نەرسە ھە ! ئۇلار يەرنىڭ ئاستىغا ۋە دېڭىزنىڭ ئاستىلىرىغا كىرىۋېلىشقا ئورۇناتتى . مانا بارلىق كىشىلەر كوچىلاردا ئۇياقتىن – بۇياققا يۈگۈرمەكتە ئىدى . بۇ ئەمدى نىمە يۈگۈرۈش ؟! خىزمەتكىمۇ ياكى جان بېقىشقىمۇ ؟ بەزىبىر جاندىن تويغانلار قاراملارچە سودا – سارايلارنى چاقماقتا ۋە بەزىلەر قالايمىقان يەپ – ئىچىپ ئىسراپ قىلماقتا . يەنە بەزىلەر ئۆز – ئارا نامايىش كۆتۈرۈپ جېدەل – ماجرا قىلماقتا . بىراق بۇنداق قىلغاننىڭ نىمە پايدىسى ؟ ئۇ نىمىلا قىلمىسۇن ھامنى ئۆلىدۇ دە ! ۋە يەنە بەزىلەر باشقا پىلانلارغا چىقىپ كىتىشىمۇ ئويلايدۇ . بىراق ئۇنتۇپ قالماڭلاركى ئۇ كۈندە يالغۇز بىر يەر شارىلا ئەمەس بەلكى پۈتۈن ئالەمنىڭ ۋەيران بولىدىغانلىقىنى ئىنسان ئەسلا بىلمەيدۇ . بۇنى بىلگۈچى رەببىمدۇر . شۇ ۋاقىتتا بىر بۈلۈك كىشىلەر بىر يەرگە يىغىلىپ قورقۇنچتىن يىغلاپ رەببىگە دۇئا قىلىشاتتى . ۋە يەنە نۇرغۇنلىرى مەسچىتكە بېرىپ رەببىگە يېلىنىپ ندا قىلاتتى . بۇ كۈننىڭ يېقىنلىشىپ كىلىۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارنىڭ دۇئالىرى ، قورقۇنۇچلىرى ئەۋجىگە چىقماقتا ئىدى . كۆز ياشلىرى سەلدەك

ئاقاتى . ئۇلارنىڭ ئاھۇ – پەريادى زېمىنى بىر ئالغاندى . شۇ
ئەسنادا ئىككى بوۋاي سۆھبەتتە بۇلۇپ قالدى . بىر بوۋاي :

- مەن قورقۇۋاتمەن دىدى . يەنە بىرى :

- نىمىدىن قورقسەن قېنى ئېيتىپ باققىنچۇ دىدى . ھېلىقى
بوۋاي :

ئەجەب سەن قورقىدىڭمۇ ؟ مەن ھەقىقەتەن قورۇپ يىغلىدىم .
ئۇنداقتا سەن نېمىشقا يىغلىدىڭ دىدى . ئۇ بوۋاي :

مەن رەببىمنىڭ جامالىنى كۆرەلمەي قېلىشىمدىن ۋە ئۇنىڭ
ئالدىغا پاك بارالماي قېلىشىمدىن قورقۇۋاتمەن . مىنىڭ نۇرغۇن
بالىلىرىم بار ئىدى . ئۇلارنى ياخشىلىققا يېتەكلىدىم . تۆۋبە
قىلىڭلار دىدىم . بەزىلىرى تۆۋبە قىلدى . يەنە بەزىلىرى بولسا
ھېلىھەم شۇ پېتى . شۇ بالىلىرىمنىڭ تۆۋبە قىلالماي گۇناھكار
ھالەتتە كىتىپ قېلىپ دەۋزەخكە چۈشۈپ كىتىشىدىن ۋە
رەببىمنىڭ ئالدىدا رەسۋا بولۇپ كىتىشىدىن قورقۇپ
يىغلاۋاتمەن دەپ جاۋاب بەردى ۋە ھەمراھىغا سۇئال نەزىرى
بىلەن قاراپ قويدى . ئۇ بوۋاي بىر ئۇھ تارتىۋېتىپ :

- توغرا مەنمۇ قورقۇۋاتمەن . بۇرۇن مىنىمۇ تۆۋبە قىلغىن دىسە
ئۇنىماپتىكەنمەن . تېخىچە مۇشۇ ئۇيۇندىن بېشىمنى

كۆتۈرەلمەي ، مال — دۇنيادىن تېخى مېھرىمنى ئۈزەلمەي ،
جۈمەگىمۇ چىقماي ، جامائەتكىمۇ ئارلاشماي غەپلەتتە
يۈرۈپتىكەنمەن . ھەي ! ئاللاھنىڭ ئالدىدا قانداقمۇ
جاۋاپ بېرەرمەن ، ئەمدى بولسىمۇ تۆۋبە قىلاي دەپ غەمگە
چۆككىنچە دۇئاغا قول كۆتۈرۈپ يىغلاشقا باشلىدى بوۋاي .

قۇياش يەنىلا پارقىراپ نۇرلىنىپ تۇراتتى . ھاۋانىڭ كىلىماتى
بارغانچە ئۆرلەشكە باشلىدى . تۈنۈگۈنكى 38 گىرادۇسلۇق
تېمپېراتۇرا مانا بۈگۈن بىراقلا 48 گىرادۇرۇسقا ئۆرلىدى . ھەممە
كىشى ۋەھىمىگە چۈشتى . ئۈلۈمنىڭ ۋەھىمىسى ئۇلارنىڭ
قەلبىنى چىرمىۋالدى . ئۇلارنىڭ قۇلاق تۈۋىدە شەيتان لەنتى :
يىراقلارغا قاچقىن ، يەر ئاستىغا ياكى مەسچىتكە كىرىۋالغىن
ئۆلمەيسەن ، ھىچبولمىسا دۇئا قىلىۋالارسەن دىگەندەك
ۋەسۋەسىگە سالاتتى . بىراق كىچىك ، سەبى بالىلار بۇنداق
قورقۇنچ ، ۋەھىمدىن خالى ئىدى . چۈنكى ئۇلارغا گۇناھ
يېزىلمىغاندۇر . ھەي !!! گۇناھى ئېغىر كىشىلەر قانداق قىلار ؟
بەزىلەر ئەخمەقلىق ۋە نادانلىق قىلىدۇ . ئۇلار يەنىلا ئىچىۋالايلى
، تاماشا قىلىۋالايلى دەپ سورۇنلاردا ئويىناپ يۈرۈشمۇ مۇمكىن
بۇنى رەببىم ئۆزى بىلگۈچىدۇر . قىيامەت كۈنى بەلكىم
مەسچىتكە كىرمەيدىغانلارمۇ كۆپۈيۈپ قېلىشى مۇمكىن . بۇنى

بىلگۈچى رەببىمدۇر . قۇياش يىتىپ كىلىدىغانلىقىغا يەنە بىر كۈن ۋاقىت قالدى . تىمپىراتۇرا 57 سىلسىسىيە گىرادۇسقا ئۆرلىدى . بۇ تىمپىراتۇرىدا قېرى – ياشانغانلار ۋە سەبى كىچىك بالىلاردىن ئوت كەلمەستىن بۇرۇن قازا قىلغانلارمۇ خېلى كۆپ ئىدى . نۇرغۇن كىشىلەر بۇ ئىسسىقتا ۋە ئوتتا كۈيۈپ ئۆلۈشتىن قورقۇپ ئېسىلىپ ئۆلىۋالغانلارمۇ ئاز ئەمەس ئىدى . ئۆزىنى ئىگىز بىنادىن تاشلىغانلار ۋە دورا ئىچىپ ئۆلىۋالغانلارمۇ كۆپ ئىدى . پۈتۈن زىمىن جەسەت پۇرايتتى . ھەتتا ئۇلارنىڭ نامىزىنى چۈشۈرىدىغانمۇ ئادەم يوق ھەممىسى ئۆز ھالى بىلەن قالغان ئىدى . ھەي!!! بۇنداق ئالدىراپ ئۆلىۋالغاننىڭ نىمە پايدىسى ؟ بۇنداق ئۆلىۋېلىشنىڭ قانچىلىك ئېغىر گۇناھ بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدىغاندۇ ؟ سەبىر - تاقەت قىلىپ تۇرسا ھامان ئۆلىدۇ ئەمەسمۇ ؟ دېيىشىپ كەتتى ئەتراپتىكى مۆئمىنلەر .

ئارىدىن بىر كىشى تۇرۇپ : ئەي قېرىنداشلار بىز ياشاپ مۇشۇ كۈنگە كەپتۇق . ئاللاھنىڭ بۇيرىغىنى بولسا نە ئىلاج . تەسلىم بولماي ئامال يوق . بىز دىگەن ئاجىز بەندە . رەببىمىزنىڭ قۇللىرى بىز . ھەي دۇنيا يېشىڭ توشۇپتۇ دە ! سەن ھېلىھەممۇ بىزنىڭ ئېغىرىمىزنى كۆپ كۆتەردىڭ . بىز شۇنچە ئېغىر گۇناھلارنى ئۆتكۈزۈپ يۈزۈڭگە دەسسەپ يۈرگەن چاغلاردىمۇ چىددىڭ .

بىراق قىيامەت قايم بولىدۇ ، بىز كىتىمىز . سەن يەنىلا ئۆز ئورنىڭدا قالسىەن . مانا بۇ رەببىمنىڭ مۆجىزىسىدۇر .

مانا مەسچىتلەرگەمۇ جامائەت توشتى . ھەممىسى بارغانسىرى يىغلىشىپ دۇئا قىلىشىۋاتاتتى . كېچىسى ئادەمنى تېخىمۇ سۈر باساتتى . كېچىسى ئاسماندىن كىلىۋاتقان ئۇ قۇياشنىڭ ئوتىنى كۆرگىلى بولاتتى . ئۇ ئاستا – ئاستا كىلىۋاتاتتى . بىر ساپسىرىق 4 تال سىزىق بىز تەرەپكە قاراپ كىلىۋاتاتتى . نىمىدىگەن تىز كەلگەن ھە !!!!

ھەممە كىشىلەرنىڭ كۆزى ئاسماندا ئىدى . ھەي بەندىلەر مۇشۇ ئىشتىن شۇنچىۋالا قورقۇپ كەتتىڭلارمۇ ؟ كىلىۋاتقان ئۇ ئەزرائىلنىڭ جېنىڭلارنى ئېلىپ ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا تاشلايدىغانلىقىنى بىلەمسىلەر ؟

بەزىلەر خۇددى ئىش بولمىغاندەك تېلۇنلارغا سۈرەتكە تارتىپ يۈرىشەتتى . بۇ بىر ئەخمەقلىقتە . ھامىنى ئۆلىدىغان ئادەم سۈرەتكە تارتىپ نىمە قىلىدۇ . تېلىفۇنمۇ بەربىر ۋەيران بولىدىغان تۇرسا!

مانا قىيامەت قايم بولىدىغانغا يەنە 3 سائەتلا ۋاقت قالغان ئىدى . كىشىلەرنىڭ قورقۇنۇچىلىرى تېخىمۇ ئەۋجىگە چىقتى . تىمىراتۇرا 60 گىرادۇسقا چىقتى . كىشىكەر نىمە ئىش قىلارنى

بىلمەي توختىماستىن ئۇياق – بۇياققا يۈگۈرشەتتى . يەنە بەزىلەر : نەي جامائەت قورقماڭلار ، قاچماڭلار ، دۇئادىن ئايرىلماڭلار دەپ خىتاپ قىلاتتى . بەزىلەر ئىسيان كۆتۈرۈپ ، نامايىش كۆتۈرۈپ ئۇلارغا قارشى چىقاتتى ياكى ئۆز – ئارا جېدەللىشىپ قان تۆكشەتتى . ھەي.....!

قىيامەت قايم بولسا كىشىلەر مانا مۇشۇنداق بولۇپ كىتىدىغان گەپ . بەلكىم سىلەرمۇ « 2012 – يىلى » دىگەن فىلىمنى كۆرگەن بۇلۇشۇڭلار مۇمكىن . ھەم 2009 – يىلىدىكى « زامان ئاخىر بولىدۇ » دىگەن فىلىمنى ھەم كۆرگەن بۇلۇشۇڭلار مۇمكىن . بۇ فىلىملەردە « بۇ ۋەقەلەر تەبىئەتنىڭ سىلەردىن ئالغان ئۆچمۈر . دۇنياغا ئاز بۇزغۇنچىلىق قىلىدىڭلارمۇ ؟ دۇنيانى ئاز كولىدىڭلارمۇ ؟ » دەپ ئېنىق ئېيتىلىدۇ .

مانا قىزىق ئوت شارى كىلىدىغانغا بىر مىنۇتلا ۋاقىت قالدى . ھەممە يەر جىمجىتلىققا تولدى . نۇرغۇنلىغان كىشىلەر دۇئا قىلىۋاتاتتى ۋە سەجدىدە ئىدى . نەتراپتىكى قۇشلارمۇ ئۇچۇشۇپ جىم تۇرمايتتى . ھايۋاناتلارمۇ ئۇياقتىن – بۇياققا يۈگۈرۈپ قېچىشاتتى . ئاسماندا ساپسىرىق بىر ئوت لەيلەپ تۇراتتى . ياپپىشىل تەبىئەت ، سۇلار ، يېشىل دەل دەرەخلەر يەنىلا مەيىن يەلپۈنۈپ تۇراتتى . بۇ بەلكىم سىلەرنىڭ نەك ئاخىرقى

قېتىم قۇياشنى ۋە تەبىئەتنىڭ ئەڭ ئاخىرقى گۈزەللىكىنى كۆرۈشۈڭلار بولۇپ قېلىشى مۇمكىن . شۇنداقلا قېرىنداشلىرىڭلارنى ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كۆرۈشۈڭلار بولۇپ قېلىشى مۇمكىن . بۇ بىر مىنۇت تەۋبەڭلار ئۈچۈن قېلىپ قالغان ئەڭ ئاخىرقى ۋاقىتتۇر ۋە سىلەرنىڭ قورقماس يۈرۈكۈڭلارنىڭ ئىرىپ ئەڭ يۇقىرى پەللىگە چىققان ۋاقىتدۇر . مانا بۇ بىر مىنۇتمۇ توشتى . ئوت شارى يەر شارىغا چۈشتى . كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە يەر شارىدىكى دەل — دەرەخلەر ، ماشىنا ، بىنالار تۈزلىنىشكە باشلىدى . خۇددى 12 بال شامال 12 مىڭ بال شامال بولۇپ چىققاندەك دەل — دەرەخ ، بىنالار ئوت تەككەن ھامان كۆكۈم — تالقان بولاتتى . ئىنساننىڭ يېنىغا كېلىپ بولغۇچە ئۈستىخانلىرىدىن تارتىپ ئىرىپ سۇدەك بۇلۇپ كىتەتتى . پۈتۈن يەر شارى ئوت شارىغا ئايلىنىشقا ئازلا ، دەقىقلا ۋاقىت قالغان ئىدى . كىشىلەر ئوتتىن قورقۇپ ئۈركىگەن ئىشەكلەردەك ئۇياق — بۇياققا قېچىشاتتى . مۆئمىنلەر بولسا يەنىلا ئۆز جايدا دۇئا قىلىشىپ جىم ئولتۇرىشاتتى . بەزىلەر ماشىنىدا قاچسا يەنە بەزىلەر يەر ئاستىلىرىغا ، ۋە سۇ ئاستىلىرىغا كۆۋالغان بۇلۇپ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاشلا ھالدا بولۇپ كەتتى . ھەي..... ! پۈتۈن يەر شارى ئوتقا ئايلانغان تۇرسا سۇ قاينىماي قالمۇ ؟ زېمىننىڭ تىگى كۆيمەي

قالارمۇ ؟ كىشىلەر ۋارقىراپ ، يىغلاپ چۇقان — سۈرەن قىلاتتى . بەزىلەر ئىگىز بىنالاردىن سەكرىمە كىچى بولدىۇ بىراق ئۆلگۈرەلمەي ئوتنىڭ ئىچىدە قالدى . ھەش — پەش دىگۈچە منۇتقا قالماي پۈتۈن يەر شارى ۋەيران بولدى . ئەمدى كۆرىدىغىنىڭىز قىپقىزىل بىر ئوت شارىدۇر . يەر شارى ئاللىبۇرۇن بىر ئوت شارىغا ئايلىنىپ كەتكەن ئىدى . ئوت ئەۋج ئېلىپ كۈيۈۋاتاتتى . بارچە نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئوتقا ئايلىنىپ كەتكەن ئىدى . ئەمدى بۇ يەردە نە قۇش ، نە دەل — دەرخ ، نە سۇ ، نە ئىنسان ھىچقانداق بىر ھاياتلىقتىن ئەسەر قالمىغان ئىدى . كەينىدىن يەنە بىر ئۇرۇلغان ئوت شارى بىلەن بۇ زىمىن تۈپتۈز بولۇپ كەتتى . ھەتتا بىر تال تۇخۇمنى قۇيۇپ قويسا نەچچە مىڭ كىلومىتىر يەردە تۇرۇپ كۆرەلىگۈدەك دەرىجىدە تۈزلىنىپ كەتتى . ئىنساندا ئەمدى ھاياتلىق دىگەن نەرسە قالمايدى . قالغىنى رەببىمنىڭ ئۆزىگە ئامانەت !.....

قىيامەت كەلدى دەپ ئەي دوستۇم ،

يۈگۈرۈپ قاچتىڭغۇ پالاقشىپ يەنە .

سەن دۇنيادىن چىقالمىدىڭغۇ ھىچ ،

يەنىلا ھالاك بولدۇڭغۇ ئەنە .

تۆۋبە قىلىڭلار ئەي دوستلار ،

بىر كۈنلەردە قىيامەت كىلۇر .

شەك — شۈبھىسىز ئىشىنىڭلار ،

بۇ زىمىننىڭمۇ غەزىپى كىلۇر .

ئۆلمەيدىغان كىمۇ بار دەيسەن ،

تۈگىمەيدىغان نىمىمۇ بار دەيسەن .

بۇ دۇنيادا ھىكمەت ئىگىسىدۇر رەببىم ،

ھەر ئىشنىڭ خاتىمىسى بار بۇنى بىلەمسەن .

يالغۇزلا يەر شارى ۋەيران بولامدىكىن دەپ قالما ،

ۋاقتى كەلسە ئاي شارىمۇ ھەم ۋەيران بۇلۇر .

9 پىلاننىمۇ ھىچبىر ماكان چىقماس ساڭا ،

ئاللاھنىڭ غەزىپىگە يۇلۇققاندا شۇ چاغدا بىلۇر .

ھىدايەت ئىگىسى يەنىلا رەببىمدۇر ،

ساڭا ھەر زامان رەھمەت قىلغاندۇر .

رەھمىتىنى ۋاقتىدا بىلمىسەڭ سەن ئەي ئىنسان ،

پۇشايىماندا قالسىەن بۇ ساڭا بېرىلگەن بىر پۇرسەتتۇر .

هەققەت

هەي قېرىنداشلار ھەققەت ھامان ھەققەتتۇر ، بىز بۇ « دۇنيا
« دىگەن نەسەردە نۇرغۇنلىغان ئىشلارنى يىزىپ چىقتۇق ،
بۇلارنىڭ ھەممىسى ھەققەتتۇر ، ھەممىسى بولۇۋاتقان
ئىشلاردۇر ، يەنىلا دەيدىغىنىم ھەي ئىنسانلار تۆۋە قىلايلى ،
يىغلايلى ، پۇشايمان قىلايلى ، ئەمدىلىكتە بولسىمۇ پۇشايمان
قىلمىساق ئۆلگۈرەلمەيمىز .

قىيامەت كۈنى يەر شارىنىڭ ۋاقتى توشقان كۈنىدە ، ھەرگىزمۇ
سىلەرگە بىرەر ۋاقت ياكى بىرەر چىسىلا دەپ بەرمەيدۇ ،
كەلسە تۇيۇقسىز كىلىۋىرىدۇ ، يۇقارقى « قىيامەت قايم بولغان
چاغدا » دىگەن نەسىرىمىزدە ، بىز 3 كۈندىن كىيىن دىدۇق . بۇ
دىگەن سىلەرگە بىرىلگەن پۇرسەتتۇر . سىلەرگە بۇ 3 كۈنلۈك
ۋاقت ئىنتايىن قىممەتلىكتۇر ، ئەزىزدۇر . قىيامەت بولسا
قۇياشنىڭ قىزىقلىق ھارارىتى ئېشىپ ، نەچچە مىنۇتتىلا يەر
شارىنى تۈپتۈز قىلىۋېتىدۇ .

مانا بۇ ھەققەتلەر سۆزلىنىۋاتىدۇ . لىكىن بەزى كىشلەر ھەققەتكە كەلگەندە كۆزىنى يۇمۇۋالدى ، ئويلاپ بېقىش سىز ئالدىڭىزدا ھاراق ئىچىپ ياتقان بىرسىنى كۆردىڭىز ، لىكىن ئۇنىڭغا نەسەھەت قىلمىدىڭىز ، سىزنىڭ نەسەھەت قىلىش مەسئۇلىتىڭىز بار ۋە باشقىلار يىقىلىپ چۈشتى ، ئەمما سىزنىڭ ئۇنى كۆرمەسلىكىگە سالىسىڭىز بۇ ئادىللىق بۇلامدۇ ، ياكى كۆرمەسكە سېلىۋالدىڭىزمۇ ؟ مانا سىز نۇرغۇنلىغان ھەققەتلەرنى ۋە ھەق ئىشلارنى ، ھەق سۆزلەرنى ئاڭلاپ ، كۆرۈپ تۇرۇپ ئۇنى كۆرمەسلىكىگە ، ئاڭلىماسقا سالىدىڭىز ، ئەمدى دەڭ ، سىز ئۆزىڭىزنى بىر مۆئمىن پەزىلەت ئىگىسى دەمسىز .

ھەي ئىنسان يەر شارى قىيامەت كۈنى تۈگەپ ، زىمىن ئاخىرلىشىپ ، سەن ئۇ دۇنيادا مەڭگۈلۈك ھاياتقا قاراپ ماڭسەن ، يەنى مەشھەرگاھقا يىغىلغاندا رەببىمنىڭ دەرگاھىغا بارسەن . ئۇ ۋاقىتتا سىنىڭ گۇناھىڭ بولسا ھەققەتەن ئازاپتىن قورقۇپ يىغلاپ خۇددى مىڭ يىلدا بارغان بولساڭمۇ ھازىر بارغاندەك ھىس قىلسەن . ئەگەردە سەن ھەققەتەن پەزىلەتلىك مۆئمىن بولغان بولساڭ خوشاللىق بىلەن رەببىمنى سېغىنىپ ئاھ ئۇرۇپ ، يىغلاپ تۇرۇپ ، رەببىمنىڭ قېشىغا

بارسەن ، قىيامەت كۈنى يەنى مەشھەرگاھتا سەن ھىچكىمنى تۇنۇيالمىسەن . ھەتتاكى يېنىڭدا تۇرغان ئاتا-ئاناڭنى ، باللىرىڭنى ۋە دوستلىرىڭنى تۇنۇيالمىسەن .

ھەي ئىنسان سەن شۇ كۈنى يەنى قىيامەت كۈنى ئوتتىن قورقۇپ شۇنچە ۋارقىراپ ئوتتا كۈيۈپ ئۆلدۈڭ. لىكىن مەشھەر كۈنى ئۆز يەرلىكىڭدىن تىرىلدۈرلۈپ يىغلىدىغان ئۇرۇنغا ماڭغان ۋاقتىڭدا قانچىلىك قورقاسەن . شۇ چاغدا ئۆزۈڭنىڭ گۇناھلىرىنى كۆرۈپ ، شۇ گۇناھلىرىڭنى سىغدۇرالمىي يىغلاپ ۋارقىرايسەن بىراق سەن كىچىكتىڭ ، سەن بەرى-بىر ئاللاھنىڭ ئالدىغا كەپ بولدۇڭ . بۇرۇنمۇ ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ئىدىڭ . ھېلىھەممۇ شۇنداق بولدۇڭ ، ئەمدى مەڭگۈلۈك ئازاپ دۇنياسىدىن قېچىپ قۇتۇلالمىسەن ، بۇرۇن سەن ساتقان بالا ، سەن چەككەن ئاق ، سەن قىلغان كەيىپ ، سەن زۇلۇمغا ئۇچراتقان بالىلارنىڭ قىساسىنى ئەمدى تارتىسەن . بۇرۇن قىلغان زىنا-ھەۋەسلىرىڭ بۇلارنى بىر-بىرلەپ تارتىسەن ۋە جاۋابىنى بىر-بىرلەپ بېرىسەن ، ئاللاھ ھىكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر .

خالىسا مېنىڭ ئىچىدە بارلىق بەندىلىرىمنىڭ سۇئال سورىقىنى سوراپ بولىدۇ . شۇ كۈنى بارلىق مۆمىننىڭ شاپائەتچىسى بولغان ئۇمۇدىمىز « مۇھەممەد سەللەللاھۇ ئەلەيھى

ۋەسسەللەم « نىڭ ئالدىدا رەسۋا بولۇشتىن ئىزا تارتقىن ،
قورققىن ھەي ئىنسان »

ئەگەر سەن ھەقىقىي بىر مۆئمىن بولساڭ ، ئۆزۈڭنىڭ قىلغان
ئەجر ساۋابلىرىدىن ، مېھنەتلىرىدىن ، ماللىرىڭلاردىن خوش
بۇلۇپ ، رەببىمنىڭ ئالدىغا كۈلۈپ تۇرۇپ ، يىغلاپ تۇرۇپ ،
ھەي رەببىم سېنى سېغىندىم ، جامالىڭغا تەشنا مەن دەپ
يىغلاپ ئاھ ئۇرۇپ سېغىنىشتا بارسەن . ھەي ئىنسان سەن بىر
تۇنۇرغا 5 مىنۇت پۈتۈڭنى يېقىپ تۇرالامسەن ، ؟ ساڭا ھاياتىڭدا
5 مىليون بىرىمەن دىسە قىلالامسەن ، ؟ ئەلۋەتتە
قىلالمايسەن ، ئەمەسە دوۋزاھتا ھارام ئىشلارنى قىلىپ ، يامان
ئىشلارنى قىلىپ 5 مىليون يىل ياتقۇڭ بارمۇ ؟ ياكى
ئۇنىڭدىنمۇ ئارتۇق بىر ئۆمۈر ياتقۇڭ بارمۇ ؟ ھەقىقەت شۇنى
دەيدۇكى ئەمەللەرگە توغرا قارا ، پەرىزلەرنى ئادا قىل .
سۈننەتلەرنى ياخشى ئۆگەن ، چۈنكى شۇلارنى قىلغان
ياخشىلىقلاردىن ، ئەخلاق پەزىلىتىدىن ئۆزۈڭگە ساۋاپ
تاپسەن ۋە ئەجر ئالسەن . ئالدىڭغا كەلگەن قانداق بىر كىشى
بولسۇن ئۇنىڭغا ياردەم قىلغىن . ياردەم قۇلۇڭنى سۇنغىن ،
ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن ياردەم بەر ، شۇ قىلغان ياخشىلىقلىرىڭ

ساڭا ھەمراھ بولىدۇ ۋە گۈزەل جەننەتلەرگە باشلايدۇ . شۇنداقلا ئاللاھنىڭ رەھىمىتىگە ئىرىشتۈرىدۇ .

شەيتاننىڭ كەينىگە ئەمدىلىكتە كىرىۋەرسەڭ ، ئاقىۋەتتە شەيتان ساڭا ھىچنەرسە بەرمەستىن ، بەلكى يىتىلگەن پىتى دوۋزاھقا ئەكىرىپ كىتىدۇ خالاس !!!

ھەقىقەتتە شۇنى ئېيتىدۇلەركى ، ھەي ئىنسان بۇ دۇنيادا قىيامەت قايم بولمامدىكىن دەپ قالماڭلار ، بىركۈنى بولىدۇ . بىراق ئۇنى بەندە بىلمەيدۇ ، بىلگۈچى بىر ئاللاھتۇر ، ياخشى پەزىلەتلىك كىشىلەردىن بولۇڭلار . باشقىلارغا زۇلۇم قىلماڭلار ، مەن رەببىمگە كۆز يېشى قىلىپ تۇرۇپ شۇنى دەيمەنكى ، ھەي رەببىم بەندىلىرىڭنى ھىدايەت قىلغىن ، ئۇلارنى ئەپۇ قىلغىن سىنى سېغىنىمەن ، سىنى ئەسلەيمەن ، سەن ئۈچۈنلا يىغلايمەن ، ساڭا ئاشقىمەن ، ساڭا بولغان سۆزلىرىم ، كۆز ياشلىرىم ھەر ۋاقىت سىنىڭ يۇلۇڭدىدۇر ، ھەر ۋاقىت سىنىڭ قولۇڭدىدۇر . ساڭا سېغىنىپ سىنى ئەسلەپ ، سەندىن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى تىلەپ ، ھەر بىر كىشىنى ئۆز پەزىلىتىڭ بىلەن ئاللاھىم ، ئۆز قۇلۇڭ بىلەن ئۇلارنى دوست قىلغىن ، ئۆزۈڭگە يېقىن قىلغىن ، ئۇلارنى ئازاپتىن كەچۈرۈم قىلغىن . ئەي ھەممىگە قادىر ئۇلۇغ رەببىم ئاللاھ ...

كۆردۈڭمۇ ھەي بەندە بۇ جاھاننى ،
بىر كۈنى ئاخىرلىشىدىغىنى بۇ ھەقىقەت .
تۆۋە قىلغىن ، پۇشايمان قىلغىن سېغىنىپ رەببىمنى ،
بىر كۈنلەردە دوۋزاققا تاشلىنىشىمۇ بۇ ھەقىقەت .

شۇنچە ئۇزۇن ياشاپتۇق بىز دۇنيادىن قېچىپ ،
قاچساقمۇ يەنە بېرىپتۇق رەببىم ئالدىغا .
بىر كۈنى مەشھەرگاھ كۈنى يىتىپ كەلگەندە ،
زار بۇلۇپ يىغلىمىز بۇ بىر ھەقىقەت .

دۇئا قىلغىن ھەي ئىنسان بارچە ئۈممەت قېرىنداشقا ،
دۇئا يىگىدىن مەغپىرەت بولسۇن ، ئازابدىن بۇ ھەقىقەت .
كتىپ قالساڭ گۇناھ پېتى ئۇ زېمىنغا ،

دەۋزەختە يېتىپ قالمىغىن بۇ ھەققەت .

رەببىمنى دوست تۇتۇپ دوستلىرىغا دوست بولغىن ،

پەزىلەت ئەخلاقىدىن سەن مېھنەت تاپقىن .

بىر كۈنلەردە رەھىمىتى كەلسە رەببىمنىڭ ،

بېھش-جەننەتكە نائىل بولسەن بۇ ھەققەت .

مۆمىن بولغىن جېنىم ، ئەي دوستۇم ،

ھەرۋاقت رەببىمنى ئولاپ يىغلايدىغان .

ئەمەللەرنى تۇلۇق ئادا قىلغىن ئەي قېرىندىشىم ،

پەرىزلەردە چىڭ تۇرغىن بۇ ھەققەت .

سۈننەتلەرنى ياخشى ئۆگەنگىن پەزىلەتلەرنى ،

ھەر كىشىگە سۆز قىلغىن سىلىق سۆزنى .

بىر كۈنلەردە گۇۋاھ بولىدۇ جامائەتمۇ ،

مەشھەرگاھ كۈنى يىتىپ كەلگەندە بۇ ھەقىقەت .

ۋاقتىدا چىققىن جۈمە ناماز ۋاقتىغا ،

جامائەت بىلەن سەن كۆپ بولغىن ھەر ۋاقتتا .

مەسچىتلەردىن ئۈزۈلمىگەن ھەر قەدەمدە سەن ،

قىيامەتتە جاۋاب بېرىدۇ بۇ ھەقىقەت .

سەن بولساڭ ھەقىقەتەن بىر مۆمىن ،

گۇۋاھ بېرىدۇ مەسچىتتىكى جامائەت بۇ ھەقىقەت .

بىر كۈنلەردە قارا يۈزلۈك بولۇپ قالساڭ ،

گۇۋاھچى بولىدۇ ساڭا بۇ ھەقىقەت .

تانالمايسەن ئۇ دۇنيادا گۇناھىڭدىن ،

ھەر بىر ماڭغان ئىزلىرىڭ بىرەر جاۋابنى .

كۆرگەن كۆزلۈرۈك تۇتقان قوللۇرۇك ھەر ئىزنى .

ھەر نەزايىك جاۋاپ بىرەر بۇ ھەقىقەت .

تۆۋە قىلايلى ھەي دوستلار بۇ زاماندا ،

تۇپراقلارغا ياخشى مۇئامىلە قىلايلى بىز .

دۇنيارىگىغا ھۆرمەت قىلغىن بىر كۈن ئاخىرلىشار ،

بۇ دۇنيارىگىمۇ نەرز قىلىدۇ بۇ ھەقىقەت .

ئادىللىق

ھەي دوستلۇرۇم يۇقارقى ئەسەرلەرنى ئوقۇپ چىقتىڭلار . مەن شۇنداق ئادىللىق بىلەن سۆز قىلمەنكى ئۆز تۇپرىقىڭلارنى ئەمدى بولسىمۇ ئاسراڭلار ، كۈيۈنۈڭلار ، قەدىرلەڭلار . كىشىلەرگە ئادىل مۇئامىلە قىلىڭلار . ئاجىزلارنى بوزەك قىلماڭلار . رەببىم ئاللاھ شۇنداق ئادىللىق ئۇ ھەر بىر ئىشىڭنى ئادىللىق بىلەن بىر تەرەپ قىلدۇ . گۇناھىڭنى كۆپەيتىپ قويمايدۇ ياكى ساۋابىڭنى كېمەيتىۋەتمەيدۇ . بىرنى كەم قىلماي تۇللۇق قىلىپ بېرىدۇ . ساڭا ھەرگىز ئارتۇق جازا بەرمەيدۇ . گۇناھىڭغا قارىتا جازا بېرىدۇ . شۇنداق بولغانىكەن خىيانەت قىلما . زىنا قىلما . گۇناھ قىلما . ھەۋەسلەرنىڭ كەينىگە كىرمە . بولمىسا باشقىلارنىڭ نارازىلىقى ۋە كەچۈرمەسلىكى بىلەن بىرگە مەڭگۈ ئازاپقا دۇچار بولسەن .

يەنە شۇنداق ئادىللىق بىلەن سۆز قىلمەنكى : ھەي قېرىنداشلىرىم ! ئەگەر سىز 3 كىلومىتىر يەرنى ماشىندا ماڭماي پىيادە ماڭغان بولسىڭىز زىمىنىڭىزنىڭ بىر كۇۋادىرات مېتىر توپىسىنى قوغداپ قالغان بولسىز . ئەگەر سىز 5 كىلومىتىر يەرنى مۇتسكىلىت بىلەن ماڭماي ۋېلىسپىت بىلەن ماڭغان

بولسىڭىز سىز بىر يىلدا بىر تونىدىن 4 توننىغىچە بولغان تۇپرىقنىڭ ساقلاپ قالغان بولسىڭىز . ئەگەر سىز بىر يىتتىمىنى بېقىۋالسىڭىز ياكى بىر بىچارە تاپتىن چىقىپ كەتكەن بىر قىزنى قۇتقۇزۇپ قالغان بولسىڭىز ياكى بېشىنى سىلاپ ھاياتلىق يولغا باشلىغان بولسىڭىز جەمئىيىتىمىزدە بىر ئانىنى قۇتقۇزۇپ قالغان بولسىڭىز . ئىگە چاقىسىز بىر بالىنى بېقىۋالسىڭىز بىر قېرىندىشىمىزنى ياخشى يولغا باشلاپ ماڭغىنىڭىز بولىدۇ . ئەگەر باققۇنچىسى يوق ئىككى قېرىنى بېقىپ ھالدىن خەەر ئالغان بولسىڭىز ئۇلارنى پەرزەنتسىز قويىمىغان بولسىڭىز . ئاللاھم ئىككىلا دۇنيادا رەھمەتلىرىنى بېرىدۇ . ئەگەر سىز بىر ئايالىڭىزغا كۇپايە قىلىپ سىرتقا قارىماي شۇ ئايالىڭىز بىلەن ياخشى ئۆتسىڭىز پۇل تېجىگەن بولسىڭىز ۋە ئائىلىڭىزگە بەرگەن رەھمىتىڭىز بولىدۇ . ئائىلىڭىز شاد-خورام ، بەختلىك ئۆتىدۇ . سىز بىر كۈن تاماكنى ئاز چەكسىڭىز سالامەتلىكىڭىزگە پايدىلىق ھەم ياخشىدۇر . ئويلاپ بېقىڭ ، دۇنيادا 7 مىليارت ئادەمدىن 3 مىليارت ئادەم تاماكا چەكسە تەڭ بىرلا ۋاقىتتا چىكىپ ھەر بىرى 10 تالدىن چەكسە ئاسماننى ئىس – تۈتۈن قاپلايدۇ . شۇڭا ئاز چەكسە چىرايىڭىز سۈزۈك بولىدۇ . تاماكا چەكمىگەن ئادەمنىڭ چىرايى سۈزۈك ، سالامەتلىكى ياخشى بولىدۇ . يەنى سىز تاماق ئەتكەندە دائىملا

كۆمۈر قالماي ئانچە-مۇنچە ئوتۇن قالاپ بەرسىڭىز بۇمۇ ھەم تۇپرىقىمىزنى ساخلاپ قالغانلىق بولىدۇ . چۈكى ياغاچ ئۈزى ئۆسۈپ قايتا پەيدا بولىدۇ . بىراق كۆمۈر پەيدا بولۇشى ئۈچۈن مىليۇن يىل ۋاقىت كىتىدۇ .

جانلىقلارنى بېھۇدە قىرماڭ ، بېھۇدە ئۆلتۈرمەڭ ، قۇربان ھېيتلاردا قوي سۇيۇپ بىرىڭ ، ئاشقىنىنى يىتىم-يىسىرلارغا بىرىڭ . ئاللاھ رازى بولسۇن . شۇ يىتىملەر ، مىسكىنلەر رازى بولسۇن . ئۆزىڭىزمۇ ھەم رازى بولۇڭ . ھەممە كۆپچىلىكنىڭ بىردەك ئادىللىق بىلەن ھەق سۆز قىلىپ ئەتراپتىكى كىشىلەرگە توغرا مۇئامىلىدە ۋەز — نەسىھەتلەرنى قالدۇرۇپ ئۇلارغا ئەخلاق ، تەربىيە ، ئىلىم — بىلىمنى ياخشى ئۆگىتىشىنى ئۈمۈد قىلىمىز . ئاللاھقا ئىلتىجا قىلىپ تىلەيمىز . ھەممىنى ياراتقان ئاللاھم ھەممىنى ئۆز پاناھىدا ساقلىغاي . گۇناھىمىزنى مەغپىرەت قىلغاي . قىيامەتتىن كىيىن ھەممەيلەننىڭ بىر يەرگە جەم بۇلۇپ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرۇشقا نىسپ قىلغاي ۋە ھەممەيلەننىڭ جەننەتتە تەڭ خوشال كۈلۈپ رەببىمىزنىڭ جامالىنى كۆرۈشكە نىسپ قىلغاي . ئامىن ! ئاللاھقا ئامانەت قېرىنداشلىرىم .

ئىنسانىمىز ، ئاجىزمىز ئەي قېرىنداشلار ،
ھەممىگە بولالمايمىز بىز قانداق .
ھەرقاچان تۇتقان يوللۇرۇڭ بولسا ئادىل ،
قېرىنداشلىرىڭنى قىلسەن ئۆزۈڭگە مايىل .

ھەممىدىن گۈزەل ، چىرايلىق رەڭدار ئىدى بۇ دۇنيا ،
سىكۇنت ئىچىدىلا خالىسا غايىپ بولىدۇ بۇ دۇنيا .
دەۋزەخكە چۈشتۈگۈمۇ جەننەتكىمۇ بىلگۈچى بىر خۇدا ،
ئەمدى سەپىرىڭ باشلىنىپ قالدى رىزىقكە چۈشكەن ئۇ دۇنيا .

ساڭا باقىۋەندە بولماس بۇ دۇنيا ،
ساڭا رەھمىتى چۈشكەن ئەھ دۇنيا .
دۇئا قىلغىن ھەر ۋاقىت رەببىمگە ،
تىل ، ئازاپقا بولمىغىن سەن مۇپتىلا .

ناھەقچىلىككە تۇلۇپ كەتتى بۇ دۇنيا ،
زۇلۇم ۋە ئازاپقا تۇلۇپ كەتتى بۇ دۇنيا .
يالغۇزچىلىق ، ھەشەمەتكە تولغان بۇ دۇنيا ،
بىر كۈن سەپىرىڭ باشلىنىدۇ ئۇ دۇنيا .

يامانلىق قىلىپ خەققە زۇلۇم قىلدىڭ سەن ،
شۇنچە ئاشقىمۇ سەن دەۋزەخكە .
جەننەتلەرگە كىرگىڭ يوقمۇ ئويلىدىڭمۇ سەن ؟
بەك بايلىققا بېرىلىپ كەتتىڭ بۇ دۇنيا .

رەببىم بەردى ساڭا رىزىق كەينى — كەينىدىن ئۇدا ،
يەنە رىزىق بېرەرمىكىن دەپ ئويلاپ قالما .
كۈندە رىزىق بېرىۋەرسە ئىنسان قالار ھۇرۇنلىشىپ ،
قىيامەت كۈنى ۋەيران بولىدۇ بۇ دۇنيا .

تۆۋە قىلدىم ، تۆۋە قىلدىم دەيسەن سەن ،
گەپ قىلسا رەزىل ئىكەن دەيسەن بۇ دۇنيا .
رەزىل بولۇپ بۇ دۇنيا ساڭا نىمە قىلغاندۇر ،
ئۆزەڭ لايىق كۆردۈڭمۇ دەۋزەخنى تاللاپ ئۇ دۇنيا .

ئەي دوستۇم ئاخىرەتلىكىڭ خەيرلىك بولسۇن ،
ئاللاھىمغا ھەر ئىشلىرىڭ ئامانەت بولسۇن .
گۇناھلىرىڭ نېرى بۇلۇپ ساۋاپلىرىڭ كۆپ بولسۇن ،
ھەر ۋاقىت جەننەتتىن رەببىمنىڭ دوستى بولسۇن .

رەببىمنىڭ دوستىغا دوست بۇلۇپ گۈل بولغىن ،
ھەر ۋاقىت يېنىدا ئاشىق بولغىن .
رەببىمگە سېغىنىپ يىغلاپ تۆۋبە قىلغىن ،
پۇشايمان بىلەن رەببىمگە ئاشىق بولغىن .

ئۇ دۇنيالىرىڭ جەننەتتە بولسۇن ،

ئاستىڭدا سۈپسۈزۈك ئۆستەڭلەر ئاقسۇن .

ھەرۋاقت رەببىمنىڭ دوستلىرى يېنىڭدا بولسۇن ،

خىزمىتىڭدە پەرىشتە — مالائىكىلەر بولسۇن .

ئاللاھىمغا سەن ياققىن ، ئاللاھنىڭ دوستى بولغىن ،

ئاللاھىمغا دۇئا قىلغىن ، ئۇنىڭ ئىشىدا كۆيگىن .

ئەي دوستۇم بۇ دۇنيانىڭ بايلىقىنى سەن قويغىن ،

ئەي دوستۇم قولى تۇتقىن مۇھەممەد نىڭ قولىغا گۈل بولغىن .

ئەي ئىنسانلار ئاخىرلاشمايدىغان ئىش يوق . ئاخىرلاشمايدىغان

ھايات يوق . تۆمۈر بولسۇن ياكى بىليارت بولسۇن ۋاقتى

كەلگەندە ئۇ ھامنى چىرىيدۇ . بۇندىن كىيىن تۇپرىقىمىزنى ،

دۇنيارىمىزنى قوغدايلى ، ھۆرمەتلەيلى . ئىنسانى پەزىلىتىمىز

بىلەن ياشايلى . دۇنيانى ۋە تۇپرىقىمىزنى ھۆرمەتلىگەنلىك

ۋە تەنپەرۋەرلىكنىڭ بىر جۈملىسىدۇر .